949*a

SINT NICOLAAS EN KERSTNUMMER 1933

VAN WEEKBLAD SUMATRA

Hiermede danken wij alle Dames en Heeren, welke in het afgeloopen jaar hunne orders in onze handen gaven en vertrouwen wij dat U ook in toekomst van onze diensten gebruik zult maken. Onder aanbieding van onze beste wenschen voor het jaar 1934 verblijven wij

Uw dw.

Chemische Wasscherij en Ververij

THE GLOBE

Hoofdkantoor: HUTTENBACHSTRAAT No. 4, Medan.

Filialen: LUITENANTSWEG No. 42 - TEL. No. 796 Medan.
GLOBE, CENTRALE PASSAR 87, Medan.
P. SIANTAR, Wilhelminastraat 70, Telefoon No. 208
PANGKALAN BRANDAN, Djalan Radja 83.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Rp 277 8 00,-

GILBEY'S

SPEY-ROYAL WHISKY

Is now being Shipped with new Screw Stoppers as Illustrated

The

CLEANEST BOTTLE SEAL IN EXISTENCE

The Screw Stoppers ensure

1 PERFECT PROTECTION.
2 NO "CORKINESS."
3 ABSOLUTELY NO METALLIC CONTACT WITH CONTENTS.
4 NO CORKSCREW REQUIRED.

GILBEY'S
SPEY ROYAL
SCOTCH WHISKY

EEN PRODUCT MET EEN REEDS 70 JARIGE REPUTATIE

DE BESTE VERKRIJGBARE SCHOTSCHE WHISKY

AGENTEN :

GUTHRIE & Co.-MEDAN

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HET STUIVERS TARIEF

DAT SLAAT IN...!

VASTRECHT + 5 CENT
PER KILO WATT-UUR!

ALLE · GEWENSCHTE · INLICHTINGEN · WORDEN · GAARNE · EN
ZONDER · EENIGE · VERPLICHTING · UWERZIJDS · VERSTREKT · DOOR

DE NED. IND. GAS MIJ. ● ELECTRICITEITSWEG 8, TEL. 800

PERPUSTAKAAN NASIONAL

MARIA MET HET JESUSKIND

DÜRER

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

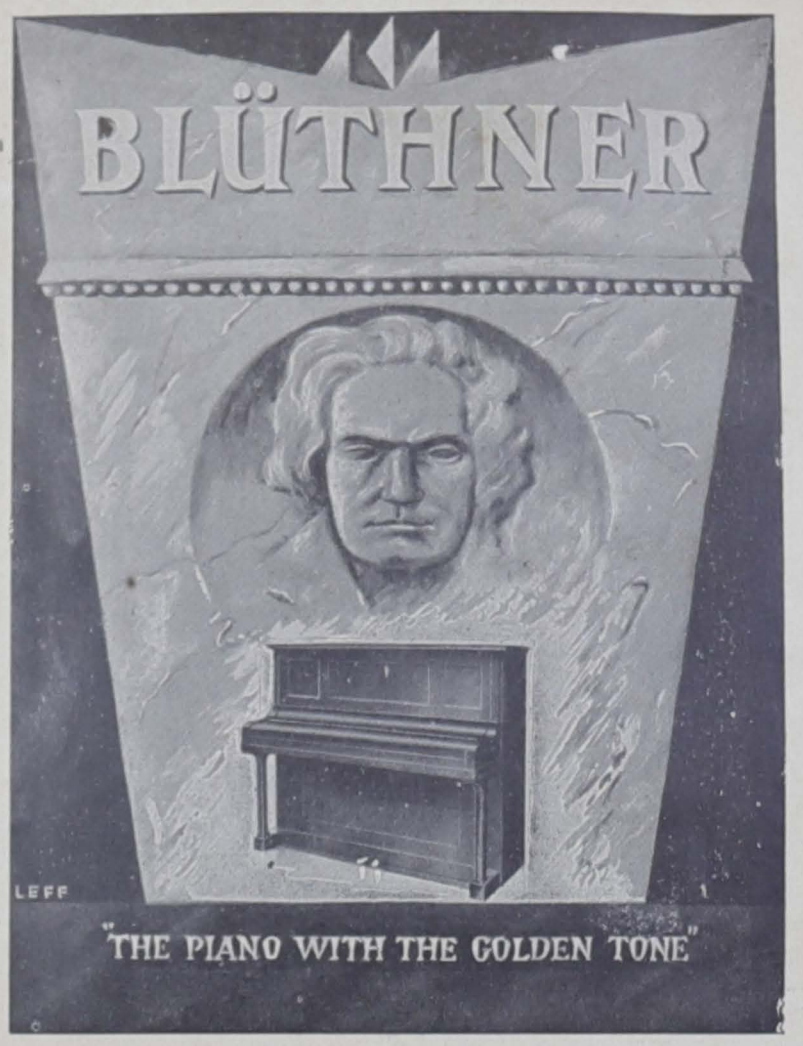

W. NAESSENS & Co.

MEDAN
BATAVIA
SOERABAIA
SEMARANG
BANDOENG
DJOCJA

De muziek is een hoogere openbaring
dan wijsheid en philosophie

Beethoven

24/7/929

Ich kenne von den europäischen
Fabrikaten keines, das dem neuen,
kleinen Blüthner-Modell nahe-
kommt. Es ist ein Wunder
des Klanges und Arbeit.

J. Friedman

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

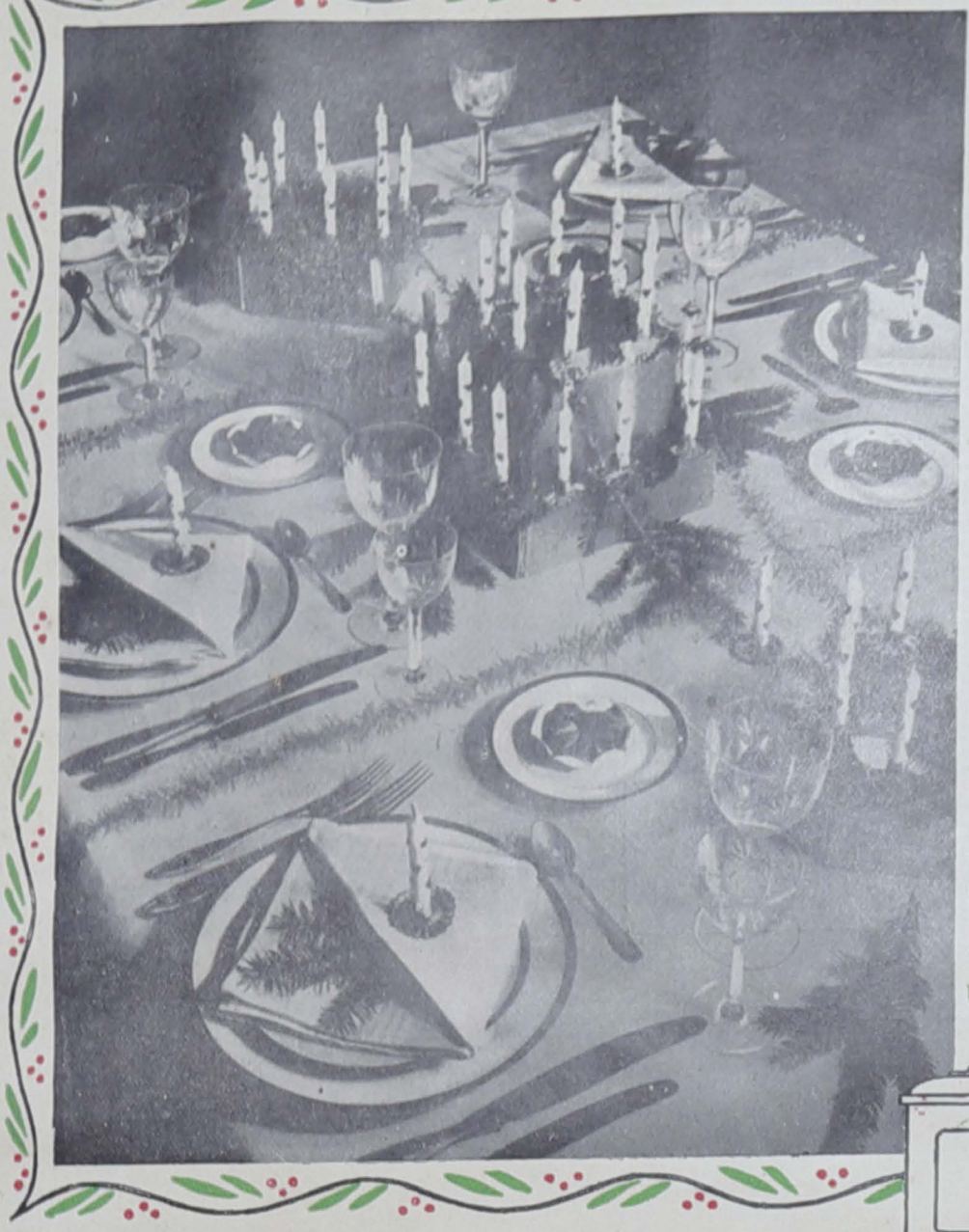

MASTER SERIES

WESTINGHOUSE ELECTRIC

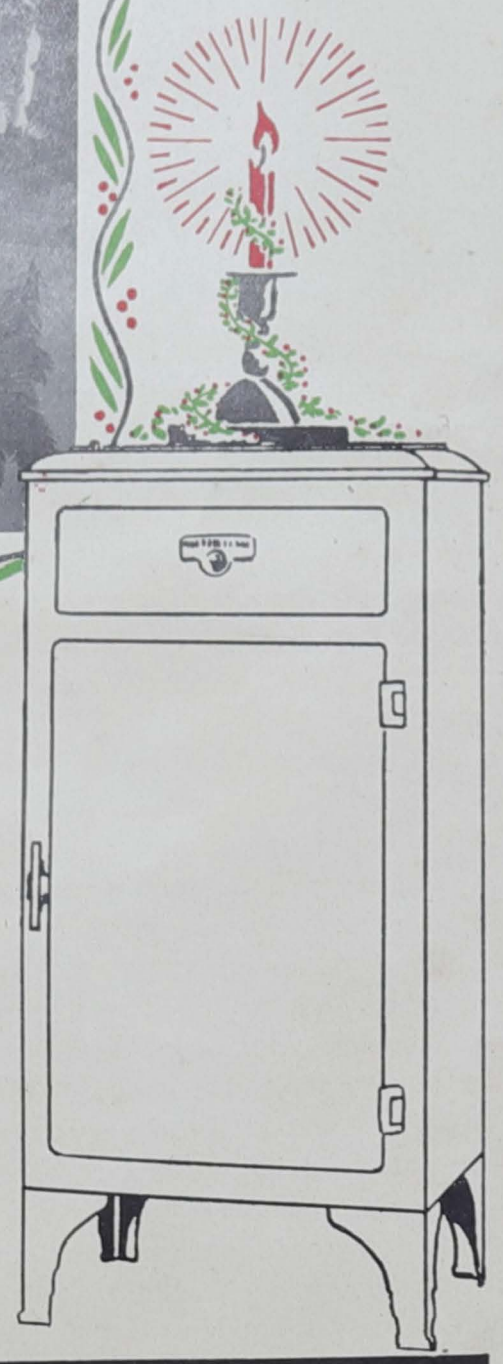

Met de

Westinghouse koelkast

in huis, geen zorgen voor het kerstdiner.

Het meest ideale kerstgeschenk voor de huisvrouw.

N. V. AMSTERDAMSCH KANTOOR VOOR INDISCHE ZAKEN

AMSTERDAM—SOERABAIA—BATAVIA—MEDAN—SEMARANG—BANDOENG—DJOCJA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

SINT NICOLAAS EN KERSTNUMMER 1933

VAN HET WEEKBLAD „SUMATRA"

KERSTMIS

GEEN feest beroert zòòzeer het menschelijk hart als wel het Kerstfeest. Zooals de verschijning van het kleine kind den huiskring verblijdt en de huisgenooten met elkaar verzoent, zoo verspreidt de verschijning van het Kerstkind telken jare een atmosfeer van vreugde en vrede over het aardrijk. Zelfs niet-christenen en goddeloozen vermogen het niet zich heelemaal aan den invloed van ons Kerstfeest te onttrekken, waarvan Guido Gezelle schrijft, dat het „niettegenstaande de duisternis van het jaargetijde en de koude van het weder, de helderste en de warmste feest van het jaar is voor 't hert en het verstand van de menschen".

Weinig feestdagen worden zoo algemeen als Kerstdag mee gevierd in al de kringen en lagen der maatschappij. Wie zal de kerstboomen en kerstkribben tellen die opgesteld worden in de huisgezinnen en feestlokalen? Door het Kerstgeheim liet zich inspireeren de kunst van alle volkeren en tijden, de letterkunde in proza en gedicht, het tooneel met zijn oude en nieuwe mysteriespelen, de muziekkunst met haar kinderlijk-naive kerstliederen, de schilderkunst met haar eindelooze galerij van kleurige kersttafereelen.

„Eere aan God in den hooge en vrede op aarde voor de menschen die van goeden wil zijn", zoo zongen en jubelden de engelen boven Bethlehem. Negentien eeuwen geleden werd den vrede aangekondigd, maar aan hen, die van goeden wil zijn. Aan dien goeden wil ontbreekt het maar al te zeer in de menschelijke samenleving over het algemeen, in de verhouding tusschen de Staten in 't bijzonder. Het kostbare vredespaleis en de langdurige vredesconferenties zijn niet in staat den vrede te brengen. Geen wonder: Der Engelen vredezang werd voorafgegaan door hun lofzang: „Eere aan God in den Hooge"; en die beide lofzangen zijn onafscheidelijk aan elkaar verbonden.

Geen vrede is denkbaar zonder de voorafgaande nederige buiging voor Gods grootheid.

Geen innerlijke vrede, omdat de innerlijke vrede, de berusting is in de beschikking Gods en de onderwerping des harten aan de raadsbesluiten• Zijner Alwijsheid.

Geen uiterlijke vrede, die den innerlijken veronderstelt, de onderdrukking is der menschelijke hartstochten in hun drievoudige begeerlijkheid, de overeenstemming van den wil der volkeren met het goddelijk wereldbestel. Om dien tweeërlei vrede aan de wereld te brengen is de God-mensch in den Kerstnacht geboren, werd het broze kinderlichaampje, dat de Majesteits Gods verborg, verwarmd door den adem van een os en een ezel in den armelijken stal van Bethlehem.

Maar het geloof van Maria en Jozef zag in dat teere lijfje den Hemelschen Heerscher; en het geloof der herders, die het wonder van den Engelen gloriezang gehoord en de lichtende zee van het hemelsche hier aanschouwd hadden, vereerden in het Kind den Schepper des Levens, den Vredegever. En daarom daalde in hun harten dien hemelschen vrede, die hen echt gelukkig maakte te midden van alle armoede en ellende.

Bij al de donkerheid van toekomst om ons heen, kunnen ook wij tòch den kerstvrede genieten, omdat deze is aangekondigd aan allen, die van goeden wil zijn. Van goeden wil moeten we zijn en de vrede des gemoeds, de vrede, die waarheid is en gerechtigheid, die nederigheid en liefde zal ons geworden.

L. v. d. S.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het Kerstfeest van Sonja

MISTROOSTIG staarde Sonja naar buiten, naar de dorre lalang-vlakte voor de plantwoning, waarover de tropische middaghitte als een trillend waas hing. Niets verstoorde de stilte van den langen dag, alles lag loom en onbewegelijk onder de gloeiende stralen der zon, die ieder spoor van leven en frischheid onder haar schroeiende adem deed verschrompelen. Zooals het nu was, zoo was het gisteren en zoo zou het ook morgen zijn, een lange reeks van even troostelooze en eenzame dagen, waarvan de beklemming soms naar je keel steeg en een krankzinnig verlangen in je deed opkomen, om weg te vluchten, daarheen, waar menschen waren en leven was.

Sonja had wel kunnen huilen, maar ze hield zich goed en met moeite drong ze de tranen terug, die in haar oogen welden. „Dat waren nu de Kerstdagen, het leek wel een hitte golf", overdacht ze bitter en pijnlijk schrijnde het schrille contrast met die dagen in het vaderland door haar heen. Zij liet zich achterover in een breede rottan-stoel zakken en dommelig door de benauwde hitte, die als een warme wind door de reten en kieren van het houten planthuis drong, lag zij met gesloten oogen over het heden en 't verle'en, dat soms al zoo ver leek, na te denken.

Als in een visioen zag zij allerlei beelden voor haar geest - een frisschen Hollandschen wintermorgen, de boomen in het park voor hun huis stonden met takken, krom gebogen onder de zware vacht van wit dons, waarmede zij bedekt waren - aan den voet, op het gras, het reine, witte sneeuwtapijt, waarin je slechts met een zekere schroom je voeten durfde te zetten, die een donker spoor achterlieten, omdat je het als een schending van een teernatuurwonder voelde. Zij zag de drukke winkelstraten, waarin de menschen, beladen met pakjes, zich voetje voor voetje schuivelend voortbewogen - de vroolijke etalages met de Kerst-artikelen, door roode lampjes intiem verlicht. Dan weer vertoefde zij met haar gedachten thuis, waar in deze dagen zoo'n gezellige sfeer hing — zij hoorde haar broers en zusters met elkaar lachen en schertsen en daartusschen de zachte stem van moeder, die hen vermaande, wanneer zij al te veel hun levenslust lieten gaan en het te bont maakten. En dan..... Kerstavond... in de hoek der kamer de groote, groene sparreboom, waarin tusschen het fijne naaldloof de kaarsjes brandden... de piano, waarop haar zuster Elly Kerstliedjes speelde, die zij allen meezongen. En boven op de piano die afbeelding van het Kerstkindje, met zijn blonde lokken. De beeltenis was juist zoo oud, als zij zelf, zij was er mee opgegroeid en vaak was het Kerstkindje haar een troost geweest in haar kinderverdrietjes.

Een snik welde in haar keel op en voor ze het wist, liet Sonja haar lang bedwongen tranen den vrijen loop. Zij moest even uithuilen, even maar haar verdriet luchten - Leo was er toch niet - en het zou haar goed doen. Nog nooit had ze het verlangen naar Holland zoo sterk gevoeld als vandaag, ach het gaf je zoon vreemd gevoel, dat pijn deed, een pijn, die niet te stillen was. Soms voelde ze het als een misdaad, die men jegens haar bedreven had, dat men haar zoo uit het gezellige, ouderlijke huis, uit haar kringetje van vriendinnen had weggehaald, om haar ineens midden in de vreeselijke eenzaamheid der rimboe over te planten, waar je dagen en dagen lang niets zag of hoorde, waar je op die stille avonden soms uren zwijgend tegenover elkaar zat, omdat er in die verlatenheid niets gebeurde, waar je over praten kon, je soms gek werd van het eentonige gesjerp van een krekel.

Op zulke avonden voelde ze soms bijna een wrok tegen haar man, tegen Leo, maar dat duurde nooit lang, want ze hield echt veel van hem, den stoeren planter met zijn gebruind gelaat en zijn vroolijke kwajongensnatuur. Zij had hem toch nooit willen missen, zelfs niet voor haar vroegere gezellige leven. Wanneer hij maar thuis was, dan voelde zij zich tenminste niet zoo alleen, dan was het wel uit te houden, want met zijn heldere lach en zijn gedragingen als een groote jongen vroolijkte hij het sombere planthuis op. En vaak, als het brandende en knagende heimwee haar te erg werd, zij met haar hoofd tegen zijn breeden borst het uitsnikte, dan had hij haar getroost. „Wees flink, meisje", zei hij dan, „nog maar een paar jaartjes, dan gaan wij naar Holland, dan zullen wij pas een heerlijk leven hebben". Met zijn levendige fantasie tooverde hij haar dan hun toekomstig huisje voor oogen, de tuin met de bloeiende seringenstruik en de perken met roode rozen. Dan droogden haar tranen weer op, brak er een glimlach over haar gelaat en terwijl zij haar armen om zijn hals sloeg, fluisterde zij, dat hij haar sterken man was.

Met een schok vloog Sonja uit haar overpeinzingen op. Kom, ze moest niet aan die kinderachtige gevoelens toegeven — ze had nog zooveel te doen, want het was hun eerste Kerstmis in Indië en zij had Leo beloofd, dat ze een echte Hollandsche sfeer in het huis zou brengen. En hij, die zooveel jaren in de eenzaamheid had doorgebracht, voor wien die avonden meestal avonden waren geweest, zooals alle dagen, maar die in zijn herinnering nog beelden uit zijn jeugd droeg van een Kerstboom met kaarsjes, hij vond het een heerlijk idee en was er gelukkig mee.

Glimlachend keek Sonja naar het tjemara - boompje, dat in een hoek der voorgalerij stond, wel een surrogaat van een werkelijke Kerstboom, maar toch bijna net echt en bovendien... ze zou niet langer zeuren. Met vaardige hand bracht zij overal de gekleurde sterren en bollen aan, slingerde draden van zilverdraad tusschen het groen en bevestigde de kaarsjes met knijpers. Zie zoo... dat was klaar, nu verder! Overal, waar er maar een plaatsje voor was, bracht ze takken met imitatiehulst aan, bevestigd een roode Kerstklok aan de lamp en toen Leo thuis kwam, was ze zelf voldaan over haar werk.

Eerst wist hij niets te zeggen, zoozeer was hij onder den indruk van de intieme Kerstsfeer, die zij in het sombere planthuis had weten te brengen en het was hem alsof teere, gouden jeugddroomen weer werkelijkheid voor hem werden. Toen had hij haar in zijn armen genomen en „Meisje, mijn lieve meisje" tegen haar gezegd en uit zijn stem had zoon dankbaarheid en innige liefde geklonken, dat alle sombere gedachten opeens van haar weggevaagd werden, zij zich werkelijk in een gelukkige Kerststemming gevoelde.

Met kinderlijke uitgelatenheid wilde hij direct de kaarsjes aansteken, maar zij hield hem lachend terug.

„Niets ervan", zei ze. „Eerst je netjes mandiën en je keurig aankleeden, want eerder wil ik je niet zien."

Tot de duisternis inviel, zaten zij samen knusjes op de voorgalerij, zij stilletjes tegen hem aangedrukt, terwijl hij met zijn leuke, zware stem „Stille Nacht, heilige Nacht!" had gezongen. Haar gedachten vertoefden nog wel in het verre Holland, in het ouderlijk huis, maar ze was nu niet ongelukkig meer, want ze wist, dat ze een stuk van het verre vaderland naar hier had overgebracht.

„En nu samen de kaarsjes aansteken, klein meisje", zei hij toen, terwijl hij haar heel - teeder over haar hoofd had gestreken,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

SNELHEID

Snelheid van werking, snelheid van beeldopname en haarfijne scherpte van diepte en detail, dat zijn eigenschappen van alle NAGEL-camera's. Deze handige Camera's, waarvan de kleinste, de NAGEL-PUPILLE, niet grooter is dan de palm van Uw hand, zijn alle meesterwerkjes van techniek en uitvoering.

Zeiss-lenzen en Compursluiters tot 1/300 sec. behooren tot de normale uitrusting van deze kleine wonders, waarmee U zestien opnamen per film kunt maken. Het is beter en goedkooper fotografeeren met

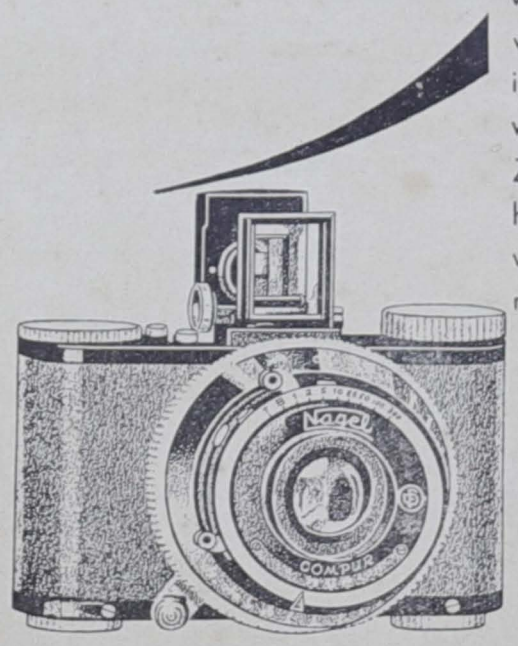

Nagel

CAMERAS

Verkrijgbaar bij de bekende Kodakhandelaren en bij

KODAK Ltd.

BATAVIA-C. — Noordwijk 38
SOERABAIA — Paradestraat 9
MEDAN — Hindoestraat 10

COUPON:
Tegen inlevering van deze coupon bij KODAK Ltd. ontvangt U gratis de nieuwe „NAGEL"-brochure.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Met een gesmoorde kreet, die veel op een onderdrukte vloek geleek, rees Leo overeind, terwijl hij haar zachtjes op den grond zette. De Kerststemming was plotseling verbroken.
„Wat is er, Leo, wat gebeurt er", had zij angstig gevraagd en als om bescherming vragend voor een dreigend gevaar, klemde zij zich aan zijn borst.
Hij maakte haar zachtjes los. „Het is niets, Sonja", gaf hij ten antwoord. „Het is het brandalarm. Ik vind het vreeselijk voor jou, maar ik zal je even alleen moeten laten, om te kijken, wat er is".
Vlug liep hij naar de vensters en wierp ze open. Tegen den donkeren avondhemel was een felle roode gloed te zien, bijna aan het eind van den plantweg.
„Daar staat een schuur in brand", zei Leo en in haast greep hij zijn hoed en stok. Snel drukte hij nog even een kus op haar mond en rende toen naar buiten, den donkeren nacht in.
Nauwelijks was hij den trap af, of Sonja werd door een gevoel van ontzettende angst overvallen, ze voelde, neen ze wist zeker, dat er iets vreeselijks zou gebeuren.
„Leo..Leo.., kom terug, laat mij niet alleen," riep zij hem nog achterna, maar hij was al reeds verdwenen en kon haar niet meer hooren. Met haar handen tegen haar borst geklemd, stond zij voor het venster en keek met angstige oogen naar de loeiende vlammenzee, die in heftigheid scheen toe te nemen. Plotseling herinnerde zij zich de bede, die zij altijd in haar kinderjaren had gedaan, wanneer het een of andere verdrietje haar kwelde. „Kerstkindje, lieve Kerstkindje, help mij", bad zij en dat scheen haar op te luchten, het was haar alsof zij voelde, dat een wil, sterker dan de menschelijke dingen haar beschermde.
Langzaam namen de vlammen af en in de verte hoorde zij stemmen, die naderbij kwamen. „Gelukkig maar, het is al afgeloopen", dacht ze. „Ze gaan al naar huis toe."
Uit het duister zwenkte plotseling een stoet haar tuin in en kwam onder het licht der lampen. Het waren Javanen en een paar droegen iets tusschen hen in, een lange gestalte in het wit. Plotseling drong het tot haar door... het Kerstkindje had niet geholpen... er was iets vreeselijks gebeurd. „Leo...Leo!"
Als een hartverscheurende kreet klonk haar stem door de stille nacht. Ze was lamgeslagen, kon zich van schrik niet bewegen, wist niets te doen. Ze staarde alleen maar naar de stoet, die steeds nader kwam, naar de Javanen, die langzaam en voorzichtig het lichaam de trap opdroegen en het op de breede divan neerlegden.
Het was Leo en op zijn jas was een groote roode bloedvlek „Leo... o 'Leo", snikte zij en bij haar stem sloeg hij even zijn oogen op en lachte tegen haar. Zij wist niet, waar zij den moed vandaan haalde, om zijn jas los te maken en zijn hemd op te stroopen, maar bij het zien van de wonde, waaruit het bloed met een flauwe stroom gulpte, deinsde zij achteruit. Met een bovenmenschelijke inspanning vermande zij zich echter en wist uit de verbandkist een voorloopig verband op de wonde te leggen.
Toen sloeg Leo zijn oogen op. „Het is niets, hoor meisje maak je maar niet ongerust", zei hij. „De een of andere schurk zat mij in het donker met een mes op te wachten".
„Leo, Leo, je mag niet doodgaan, je moet bij mij blijven, hoor je, altijd bij mij blijven", snikte zij.
Hij knikte geruststellend, maar zij zag langzaam alle kleur uit zijn gelaat wegtrekken en opeens wist zij, dat hij doodging, dat het direct afgeloopen zou zijn.
„Sonja", fluisterde hij, maar zijn woorden waren al nauwelijks verstaanbaar meer, „Sonja, steek nog even de kaarsjes van den boom op, laat mij nog een keer die lichtjes zien!"
Schreiend voldeed zij aan zijn verzoek en met bevende hand stak zij de gekleurde kaarsjes aan, de een na den ander. Hij glimlachte voldaan en gaf haar een wenk, om naast hem te komen zitten. Snikkend streelde zij zijn gespierde hand, die nu machteloos op het kleed lag.
„Sonja..meisje", fluisterde hij...misschien is het afgeloopen... met mij....niets aan te doen....een planter is net als een soldaat, als zijn plicht.....meisje, denk later nog eens....aan dezen avond...het is zoo mooi.... net als vroeger thuis... bij moeder.... meisje, kus mij... nog eens!"
Toen scheen hij zijn laatste krachten verbruikt te hebben, want met een zucht sloeg zijn hoofd, dat hij een beetje opgericht had, achterover.... de witte kleur werd vaalgrauw en plots besefte Sonja, dat het afgeloopen was. Met een onmenschelijke gil zonk zij in elkaar.
Zij hoorde de auto niet meer voor de deur stoppen, waaruit de dokter, de administrateur en een paar collega-assistenten stapten. Zij wist niet, dat zij het lichaam van Leo naar de slaapkamer droegen en haar zelf op de divan legden.
Bijna een uur later kwam zij weer tot zich zelf en zag al die vreemde gezichten om haar heen, die haar deelnemend aankeken.
Met een kreet rees zij overeind. „Leo, mijn Leo", snikte zij. „Maakt U niet ongerust, Uw man ligt binnen en hij is absoluut buiten gevaar" voegde de dokter haar toe. „Het is wel een diepe wond, maar er zijn gelukkig geen edele deelen geraakt en binnen twee maanden is hij weer de oude!"
Toen biggelde er een groote traan langs Sonja's wangen, een traan van vreugde. Het Kerstkindje was haar trouw gebleven het had geholpen.

FRANK DEMA.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Gedurende de Kerstweek, Oud en Nieuw Jaar
De plaats van Samenkomst

„Het Grand Hotel Medan"

Schitterend versierde Zalen
Uitgezochte Feest-Menu's
Een Keur van Kerstschotels

Verlaagde Baar-prijzen, en
Vele andere Attracties

St. Nicolaas en Kerst- Cadeaux

Mooie keuze in Speelgoederen,
Kinder- en Prenten-boeken,
mooie Romans, Schrijfgarnituren,
Luxe postpapier, Vulpenhouders,
enz. enz., bij

Boekhandel Köhler & Co.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Café Epperlein

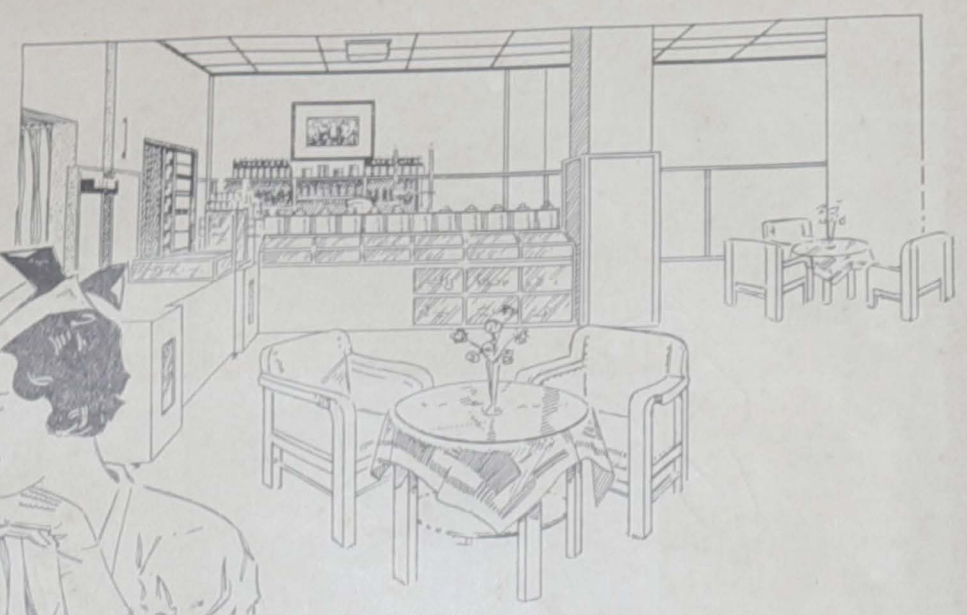

Een prettige blijde verpozing
bij aangenaam gezelschap
vindt U in Café Epperlein

Onze Reclame Inrichting

is als de beste bekend.

De meeste advertenties in dit nummer zoowel als de teekening voor het omslag zijn door ons atelier ontworpen. — Hier willen wij niet onvermeld laten, dat de stands der Firma's Goldenberg & Co., Van Nie & Co., H. Mij. Güntzel & Schumacher en H. Mij. Deli Atjeh op de tentoonstelling in Hotel de Boer door ons Reclame-bureau werden ontworpen, opgebouwd en geetaleerd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

MEER VAN MANINDJAU - PADANG BOVENLANDEN

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

LANDHUIS GLASER

PENSION RESTAURANT

KABAN DJAHÉ - TEL. 10

Een gezellig tehuis in heerlijke omgeving

Groote speel-tuin

Gemeubileerde Huizen te huur — Tennis en Rijsport

Rheinmetall

De modernste Klein-Schrijfmachine

Wat de kleine „Rheinmetall" onderscheidt en waarom deze gekocht wordt:

Degelijke constructie en vorm,

44 Toetsen,

2 kleurig lint, normale lengte,

13 m/m breed,

mechanisme voor het schrijven op was-matrijzen,

aangename, zachte aanslag,

Prospectussen en offerte laten wij U op aanvraag gaarne toekomen.

Boekhandel Köhler & Co.-Medan, Huttenbachst. 10-12

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ACCUMULATORENFABRIEK

„DRAISMA"

STATIONNAIRE · EN · TRANSPORTABELE · ACCUMULATOREN-FABRIEK · MEDAN

DRAISMA

NED. IND FABRIKAAT

BATTERIJ

SYSTEEM PLANTÉ

LEVEREN U ACCUMULATOREN-BATTERIJEN VAN ELKE GEWENSCHTE CAPACITEIT VOOR VERLICHTING VAN HOSPITALEN, FABRIEKEN, ONDERNEMINGEN, AUTOMOBIELEN, TRACTIE'S, RADIO, ENZ.

TELEFOON 1034

M E D A N

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HET KERST-GESCHENK VOOR ROLF

DOOR

GERARD DIXON

DE graaf van Kaldenhoven tot Oudenaarde zat voor het raam van de Witte en keek naar buiten, waar de sneeuwvlokken in een speelsche dans omlaag fladderden. Het was de middag voor Kerstmis en op het gelaat van de meeste voorbijgangers, waarvan sommigen zware pakketten torsten, lag al reeds een echte Kerst-stemming. Maar niet op het gelaat van den graaf van Kaldenhoven, want zijn gedachten waren niet bij het komende feest, maar bij zijn eenigen zon Jimmy en in zoo'n geval was hij in den regel in een bittere stemming. Steeds joeg het treurige feit door zijn gedachten, dat zijn zoon een dwaas was en wat voor een.

Er waren dwazen zelfs groote dwazen, maar bovenaan stond jonkheer James, zijn zoon. De graaf van Kaldenhoven zelf was geen dwaas, een merkwaardigheid in zijn geslacht, die hij waarschijnlijk aan het burgerlijk bloed van zijn grootmoeder te danken had, die met haar geld het geslacht van Kaldenhoven een nieuwe luister had bijgezet. Maar met haar geld hadden haar nakomelingen ook een beetje van haar manieren overgenomen, die zoo nu en dan grof-burgerlijk konden zijn.

Een stem, die vlak in zijn oor „Hallo!" schreeuwde, deed hem uit zijn bitter gepeins opschrikken. „Wat mankeert jou, je ziet er uit als een uil in doodsnood", ging de ander verder en de graaf van Kaldenhoven bromde iets onverstaanbaars terug. Maar de eigenaar van den stem was iemand, die hij feitelijk niet onbeleefd kon behandelen, want de stamboom van baron de Zoetelaer reikte tot in de kruistochten. Hij rukte zich dan ook uit zijn mijmeringen los en verklaarde, dat hij moeielijkheden had. Baron de Zoetelaer liet zich met een uitdrukking van medeleven op zijn gelaat in een stoel zakken en bestelde een cocktail. Nadat hij zijn lorgnet met een zijden lapje afgewreven had, vroeg hij: En wat zijn die moeielijkheden?"

„Och, van alles", gaf de graaf ten antwoord. „Alles gaat verkeerd!"

„Ahem, dat is beroerd, zeer beroerd", merkte de baron hartelijk op.

„Het is natuurlijk Jimmy weer, die dwaas van een zoon", ging de ander bitter voort.

Zoetje, jij moet mij helpen! Zeg me, wat ik moet doen!"

De baron nipte voorzichting aan zijn glas. „Er zit te weinig Chartreuse in", zei hij, maar daar hij scheen in te zien, dat dit feit den graaf weinig troost zou kunnen geven, vervolgde hij: „Ja, ahem, wat zal ik zeggen? De een zou het doen en de ander zou het laten."

„Ja, maar hij wil het juist niet laten", viel de graaf woedend uit. Stel je voor, een actrice!"

De Zoetelaer bracht het glas weer naar zijn mond. „Er moet ook nog wat kaneel bij", zei hij.

„En was het nog maar een echte actrice", ging de ander door. „Stel je voor, Zoetje, een girl, een dansgirl uit de een of andere revue."

„Welke revue, dat maakt verschil", sprak de Zoetelaer. „Die van Buziau is de beste!"

„Dat kan mij niet schelen", zei de graaf van Kaldenhoven woedend. „Maar ik heb door een particulier detective haar adres laten opsporen en nu ga ik er straks heen, om haar eens goed de waarheid te zeggen!"

„Waarom trouw jij haar zelf niet, inplaats van „Jimmy", stelde de ander voor. „Het zou je geen moeite kosten, hem van zijn plaats te drukken en meer heeren op jouw leeftijd doen het."

„Ik, een graaf van Kaldenhoven met een ordinaire dansmeid trouwen", viel de ander verontwaardigd uit.

„Ja, ahem, laat hem dan zijn gang maar gaan en zelf ervaring opdoen", zei de Zoetelaer, „maar nu weet ik, wat er aan mankeert!"

„En dat is", vroeg de graaf hoopvol.

„Hij heeft vergeten er drie druppels Creme de Rose in te doen."

„Hij is zoo'n ezel, zoo'n imbeciele stumperd en het is onmogelijk, dat zij van hem houdt."

Dat kan jij bij vrouwen nooit zeggen en vooral bij zulke niet", merkte de ander op. „Om je de waarheid te zeggen, heb ik dezelfde moeielijkheden. Mijn zoon, mijn Rolf, is ook verliefd op een actrice, maar dacht je, dat ik daarom mijn leven zou bederven. Ik trek me nergens iets van aan. Bovendien is het een heel aardig meisje zoo gezond als een vischje, met een helder verstand. Voor de rest bemoei ik mij er niet mee. Wil hij met haar trouwen, goed, maar van mij krijgt hij geen cent. Stel je voor, hij vroeg mij drieduizend gulden, om met haar naar Zuid-Amerika te gaan. Ik denk er niet aan!"

„Maar ik heb grootsche plannen met mijn Jimmy", zei de graaf koppig.

„Tja, dan kan ik er ook niets aan doen", gaf de Zoetelaer ten antwoord, waarop hij na een korte groet opstond en naar een ander tafeltje ging. De graaf van Kaldenhoven bleef nog even zitten en besloot toen, zijn taak te gaan vervullen.

Het was een flatwoning in een van de nieuwe buurten,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

een van die kille steenen huizen met groengeschilderde deuren en breede ramen. Een moment aarzelde hij, alvorens hij aanbelde.
Het was werkelijk een heel knap meisje, dat hem open deed, een feit, dat de graaf met een enkele oogopslag geconstateerd had. „Wat wenscht U", vroeg zij.
„Als U voor een bijdrage voor den Kerstboom komt, daar doe ik niet aan!"
„Bent U juffrouw Elly van Stapelen of ook wel Castra Cordova", vroeg hij. Zij knikte toestemmend.
„En ik ben de graaf van Kaldenhoven", ging hij door.
„Is het heusch", vroeg zij en door die opmerking een weinig van zijn stuk gebracht, herhaalde hij nogeens: „Ja, ik ben de graaf van Kaldenhoven."
„Komt U dan maar binnen", zei het meisje en zij liet hem in een gezellige, met smaak gemeubileerde kamer, waar in een hoekje een Kerstboom stond.
„U kent Jimmy, nietwaar", vroeg hij. Zijknikte. „Wilt U een kopje thee", vroeg ze.
Hij knikte goedmoedig en nam op het lage stoeltje plaats, dat zij voor hem aangeschoven had.
„Jimmy lijkt heelemaal niet op U", merkte zij op. „Wilt U suiker?"
„Graag twee klontjes" gaf de graaf ten antwoord, die zich steeds minder op zijn gemak begon te voelen en een steeds grootere weerzin in zijn taak kreeg.
„Het is feitelijk niet goed voor U, want U hebt aanleg tot vervetting", voegde zij hem heel waarheidslievend toe. Hij begreep, dat hij met een meisje te doen had, dat de meest ergerlijke dingen op een zeer lieve toon wist te zeggen, maar de graaf was niet iemand, die zich gemakkelijk uit het veld liet slaan. „Dus die imbéciel van een Jimmy is verliefd op U", vroeg hij plotseling.
„Dat heeft hij tenminste getracht. om mij duidelijk te maken, maar de arme jongen stottert, als hij zich opwind", gaf zij ten antwoord. "Is dat de reden, dat U naar hier gekomen bent?"
„Ja en U kunt wel begrijpen, waarom", zei hij. In de eerste plaats bent U te aardig en hebt U te veel gezond verstand om op zoo'n dwaas werkelijk verliefd te worden. U moet dus andere beweegredenen hebben. En daarom wil ik U vragen, voelt U zich werkelijk geschikt, om als Vrouwe van het kasteel Kaldenhovon op te treden?"
„Bestaat er werkelijk een kasteel", vroeg zij. „Ik dacht, dat het maar een paskwil was?"
„Het bestaat, al sinds zeven eeuwen", zei hij kort.
„Maar waarom geeft U geen antwoord op mijn vraag?"
„Vindt U zelf niet, dat die een beetje beleedigend voor mij is?"
„Neen, absoluut niet", gaf hij ten antwoord. „Kijk eens hier, ik ben maar een eenvoudig en simpel man..."
„Dat is Uw schuld niet", sprak zij spottend.
„Een eenvoudig en simpel man", herhaalde hij, „en ik ben gewend het kindje bij den naam te noemen. Waarom geeft U geen antwoord op mijn vraag?"
„Waarom zou ik dat doen" zei zij. „Wie veel spreekt, heeft veel te verantwoorden en U kent het spreekwoord van de gek en de tien wijzen."
„Dank U"-en uit zijn stem klonk een koel sarcasme. „U stemt dus toe, dat U niet verliefd op hem bent en U hem dus alleen maar om zijn geld" wilt trouwen.
„Waarom niet om de titel", vroeg zij, „of om een charmante schoonvader te krijgen?"
„Nonsens," voegde hij haar toe. „Laat ik U zeggen, dat hij geen cent krijgt, wanneer hij met U trouwt. Hij moet een vrouw hebben, waarmede hij voor den dag kan komen, die bij hem past."
„U bent zoo lomp als een boer, maar gelukkig heb ik zin voor humor", spotte zij.
„En ik ben niet gewend, om de dingen heen te praten", gaf hij ten antwoord. „Het is zeer handig van U, maar het maakt op mij geen indruk.
„U hebt dingen van zijn hand, liefdesverklaringen, enz?"
„En of", zei ze. „Bent U ooit vergeleken, bij een nachtlamp, die voor het venster brandt?"
„Wat een belachelijke idioot!"
„Daar hebt U gelijk in", ging zij door. Is Uw haar ooit vergeleken met godenmanen, hebt U ooit een vrouw een roode roos genoemd, wiegelend op ranke steel?"
„Hou op, U maakt mij beroerd", sprak hij norsch. „Maar om ter zake te komen, wat wilt U hebben, om mij die nonsens terug te geven en naar een ander land te verdwijnen?"
„Naar welk land", vroeg zijt, terwijl zij bedaard de suiker in haar thee omroerde.
De graaf van Kaldenhoven dacht even na. „Australië of Zuid-Afrika, dat is tenminste een heel eind uit de buurt en er is daar groote vraag naar actrices", zei hij toen.
Zij schudde beslist het hoofd. „Zuid-Amerika" lijkt mij beter, gaf ze te kennen. „Hoeveel?"
„Ha, ik zie, dat U oor hebt voor een zakelijk voorstel", zei hij opgewekt. „Wat zou U zeggen van duizend gulden?"
„Beslist te weinig voor de nachtlamp en de wiegelende roos", gaf zij vastbesloten ten antwoord. Drie duizend en geen cent minder!"
Zuchtend haalde de graaf zijn portefeuille voor den dag en telde het geld uit. Zij stak het in een envelop en overhandigde hem een dik pak brieven.
„Hier zijn ze" sprak ze. „Allemaal gedichten en de een al flauwer dan de andere. Wilt U nog even op de enveloppe schrijven, „Van het Kerstmannetje voor Rolf"?
„Voor Rolf", vroeg hij bedaard. Wie is die Rolf nu weer, was de arme Jimmy niet de eenige?"
„Die arme Jimmy is een dwaas, een zeer groote dwaas, bijna even erg als zijn vader" merkte zij luchtig op.
„En Rolf de Zoetelaer, mijn verloofde, zal U zeker wel bekend zijn. Het eenige, wat er nog aan ontbrak, om ons geluk te voltooien, was geld, om naar Zuid. Amerika te gaan, waar wij beiden een nieuw leven zullen beginnen. Komt U vanavond niet terug, als de kaarsjes van den Kerstboom opgestoken zijn?"
De graaf van Kaldenhoven was een goed verliezer en bovendien had hij zin voor humor. Hij gaf het meijse een klinkende kus op haar wang. „Ik kom" zie hij enthousiast, „en ik breng een lekker soupertje mee. Feitelijk ben je ook veel te goed voor Jimmy!',

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het Koninklijk Militair Invalidenhuis Bronbeek

HET aan den Velperweg te Arnhem gelegen landgoed „Bronbeek", werd in 1853 door Koning Willem III aangekocht. Aanvankelijk was het de bedoeling van den Koning om het te bestemmen tot buitenverblijf van zijn moeder, de Koningin-moeder Anna Polowna, die dikwijls te Arnhem vertoefde. Die bestemming heeft het niet gekregen.

Nadat in 1859 de Fransche kroonpretendent, de Graaf van Chambord, er eenigen tijd had vertoefd, schonk de Koning het aan het Rijk met bestemming tot Koloniaal Militair Invalidenhuis. Toen werd het hoofdgebouw gesticht en op 19 Februari 1863, des Konings verjaardag, door den eersten commandant, generaal-majoor J. C. J. Smits, geopend. Het aantal opgenomen oud-strijders bedroeg toen 164.

Het doel met de stichting beoogd, was aan de oud-koloniale militairen—waarbij in de eerste plaats was gedacht aan invaliden door den strijd of bevolen diensten—een onbezorgden ouden dag te verschaffen in een prachtige gezonde omgeving, te midden hunner kameraden, te midden van veel, dat hun herinnering aan Indië levendig houdt en waar aan degenen, die daartoe physiek nog in staat zijn, gelegenheid wordt gegeven zich in het belang der stichting nuttig bezig te houden. Terecht hebben de commandanten steeds de uiterste zorg besteed aan het vinden van werkzaamheden voor deze menschen. Na hun vroegere rustelooze leven, zou de volkomen rust voor hen een verkeerde reactie tengevolge hebben.

Op het landgoed bevindt zich o.a. een boerderij waarop een aantal oud-strijders zijn dagtaak vindt. Hier worden de varkens verzorgd en de koeien. Hier ook worden de groenten gekweekt voor deze groote huishouding. Elke gezonde vindt zijn werkzaamheden op het landgoed. De een op de boerderij, de ander als timmerman, een derde als boekbinder, een vierde als smid. Niemand behoeft zich te vervelen en iedereen heeft de gelegenheid er, boven hun zakgeld, wat bij te verdienen. In een keurig ziekenpaviljoen vinden de zieken een deskundige en liefdevolle verpleging.

Sedert de opening zijn in Bronbeek een 5000-tal oud-militairen voor korteren of langeren tijd verpleegd en hebben gedurende dien tijd althans geen zorgen van materieelen aard gekend. Het streven is, om de oud-militairen zoo groot mogelijke vrijheid te verschaffen; zij zijn gehouden aan „de regels van het Huis", dat spreekt van zelf. Orde en tucht moet er zijn; de oud-Indische militairen zijn geen kloostermeisjes en zonder een goede tucht zou het een „janboel" zijn. De verpleegden zelf zullen zulks gaarne beamen. Op tijd thuis voor de maaltijden enz, maar buiten Bronbeek zijn ze geheel vrij. De tegenwoordige commandant heeft voor de Bronbekers de mogelijkheid geopend om buiten het landgoed burgerkleeding te dragen, eenmaatregel, welke zeer op prijs wordt gesteld. Het is zeer zeker de moeite waard aan het Invalidenhuis een bezoek te brengen, waar men door een der verpleegden wordt rondgeleid; waar het prettig toeven is, omdat er binnen deze instelling zooveel is blijven hangen van Neerlandschgroot verleden; het geheele Huis herinnert daaraan. In de tropeeëngalerij herleeft Indië in den glorietijd van den Nederlandsch Indischen krijgsman. De lansen, donderbussen, lila's en de zware vuurmonden, zij allen hebben een geschiedenis. Zij alle herinneren aan de expeditiën tegen Atjeh, Bali, Boni, Bandjarmasin, Lombok en in andere gebiedsdeelen. Zij vertellen aan latere geslachten van den Java-oorlog en van den bloedigen strijd tegen de Padries.

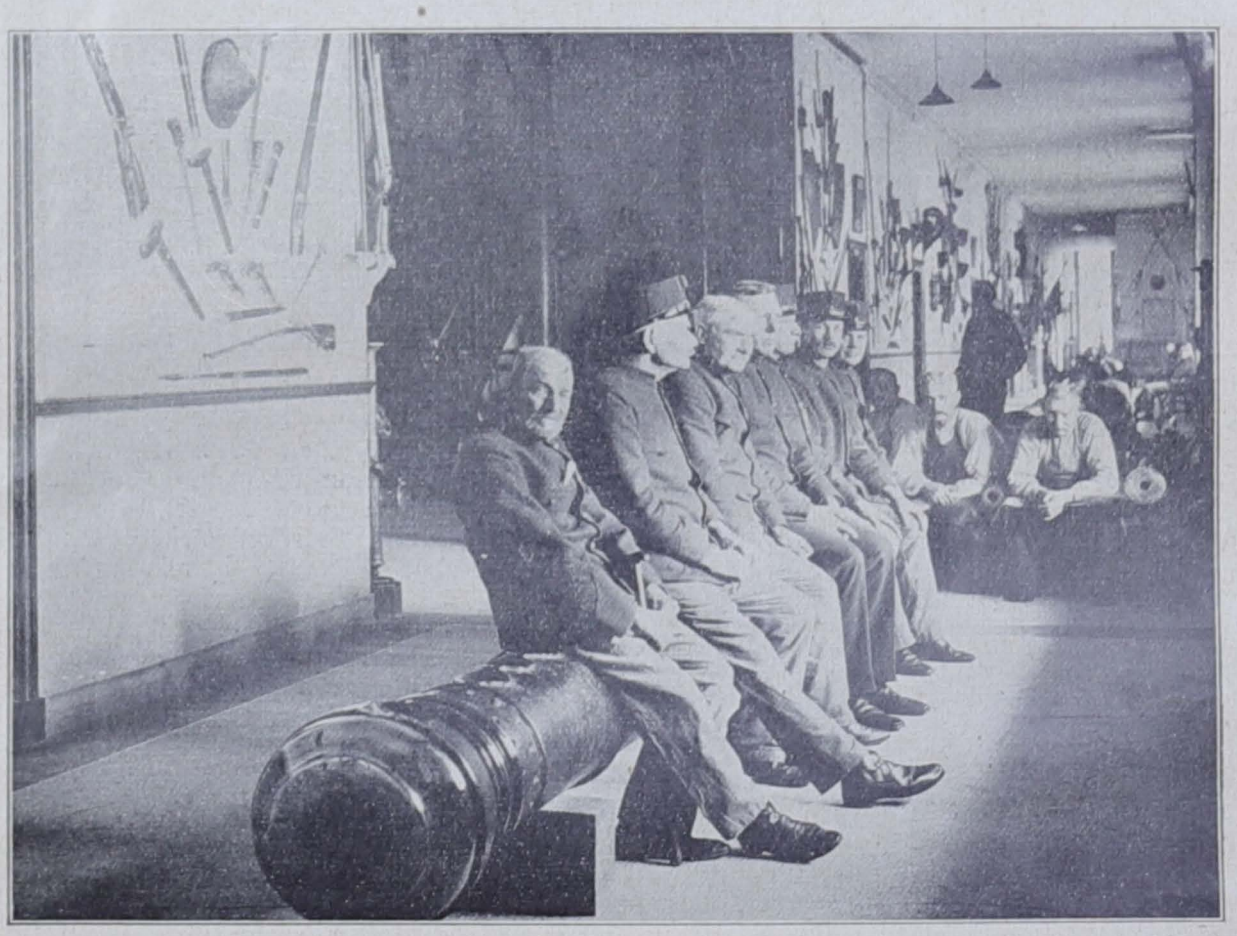

In de trophéegalerij

Bronbeek bezit een ongemeen interessant museum. De entrée der bezoekers aan dit museum wordt gestort in een fonds. „Tot nut en vermaak", ontstaan uit particuliere giften. Uit dit fonds worden de kosten voor de cantines, leestafels e.d. betaald, terwijl verder van tijd tot tijd een gezellige avond wordt georganiseerd waarvan de kosten uit dit fonds worden bestreden.

Bronbeek heeft thans zijn vijfden commandant. Generaal-majoor J. C. J. Smits had de leiding van de oprichting af tot 1887. Op 5 November volgde Generaal K. van der Heijden hem op. „Kareltje" de vroegere éénoogige Koning van Atjeh, streng en barsch maar met een hart van goud, voerde het commando tot 26 Januari 1900, toen hij op Bronbeek overleed. Onder zijn commando werd het 25 jarig bestaan herdacht, bij welke gelegenheid het Huis het praedicaat „Koninklijk" werd verleend.

Zijn opvolger, Kolonel Jhr. N. C. van Heurn, commandant van 1 April 1900 tot 1 Augustus 1917, heeft veel tot stand gebracht waardoor Bronbeek een „lustoord" voor de oud-soldaten is geworden. Toen deze op zijn verzoek eervol van het commando

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

werd ontheven, kon hij Bronbeek als een model inrichting overdragen aan den Luitenant Generaal S.A. Drijber, bijzonder bekend als Luitenant- en Kapitein-aanvoerder uit den Atjeh-oorlog.

Op 1 Mei 1932 volgde Kolonel C. A. Rijnders hem op, en allen die dezen hoofdofficier hebben gekend het laatst was hij in Indië Gewestelijk Militair Commandant van A. en O.—weten, dat de belangen en „belangetjes" van onze oud-strijders in Bronbeek aan geen waardiger handen konden worden toevertrouwd

Met het oog op de ook den oud-strijders dreigend boven het hoofd hangende pensioenskorting, die voor vele van henmoordend zal zijn, en wetende, dat er nog vele zijn—waaronder gepensioneerden die nu in de kampoeng hun armoedig bestaan nog een weinig rekken—die zoo goed als onbekend zijn met het prachtige rustoord in de Geldersche hoofdstad, wendde ik mij tot Kolonel Rijnders met het verzoek, mij eenige gegevens omtrent het *tegenwoordige* Bronbeek te verstrekken en, zoo mogelijk, eenige foto's daarop betrekking hebbende.

Met de meeste bereidwilligheid voldeed Zijn Hoog Edel

Commandantswoning met Invalutenhuis

De tegenwoordige commandant oud - Kolonel O.I.L. - C.A. *Rijnders*

Gestrenge aan dit verzoek, waardoor ik in staat ben den lezers van het weekblad „Sumatra" een allezins duidelijk beeld tege ven van het Koninklijk rustoord, de laatste „stal" voor hetversleten materiaal van het „Oude Leger", wat men noemt „Jan Fuselier". Kolonel Rijnders schreef mij o.a.

„Inderdaad zou het voor velen dezer lieden, die nog krachtig genoeg zijn om de reis naar Holland te maken en voorzoover zij nog aanspraak op vrije overtochtkunnen doen gelden, een ware uitkomst zijn om in dit lust-tevens rustoord hun laatste levensdagen te slijten".

§ 1 In Bronbeek kunnen worden opgenomen Oud-Indische Militairen, aan wie het gagement of pensioen werd toegekend wegen een van de volgende redene:

A. Ziels- of lichaamsgebrekenin den strijd bekomen of ontstaan in en door den dienst.

B. Volbrachten dienst.

C. Ziels- of lichaamsgebreken, *niet* in den strijd bekomen en ook niet ontstaan in en door den dienst, echter met dien verstande dat zij, die minder dan 4 jaren als militair in de Koloniën hebben gediend en langer dan 15 jaar geleden den dienst hebben verlaten, slechts *bij uitzondering* wordenopgenomen.

§ 2. Als regel worden — wat betreft de rubrieken B. en C. slechts opgenomenoud-militairen, aan wie bij het verlaten van den dienst het bewijs van goed gedrag is toegekend.

§ 4. De verpleeg den genieten huisvesting, kleeding, voeding en geneeskundige behandeling, benevens zakgeld, volgens hun rang, 20 tot 40 cent daags.

Voor het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden wordt een daggeld toegekend.

§ 6. De bijdrage in de verpleegkosten bestaat uit: het Indisch militair pensioen of gagement tot een bedrag van

f 750.- voor Onderofficieren en
„ 600.- „ Korporaals en Soldaten.

Bedraagt het door een invalide genoten wordend pensioen enz. minder dan komt het verschil ten laste van den Lande. Bedraagt het meer dan het boven gemeld bedrag dan wordt het meerdere voor hem belegd in de Rijkspostspaarbank danwel — in de gevallen, waarin de commandant daartoe ter menacht — aan hem uitbetaald. Enz.

Het is hier niet de plaats alle bepalingen betreffende opname in Bronbeek te vermelden. Degenen onder de lezers die alsnog nadere inlichtingen wenschen, kunnen zich desgewenscht wenden tot schrijver dezes, die gaarne bereid is deze te verstrekken.

G. van LIER.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

CADBURY

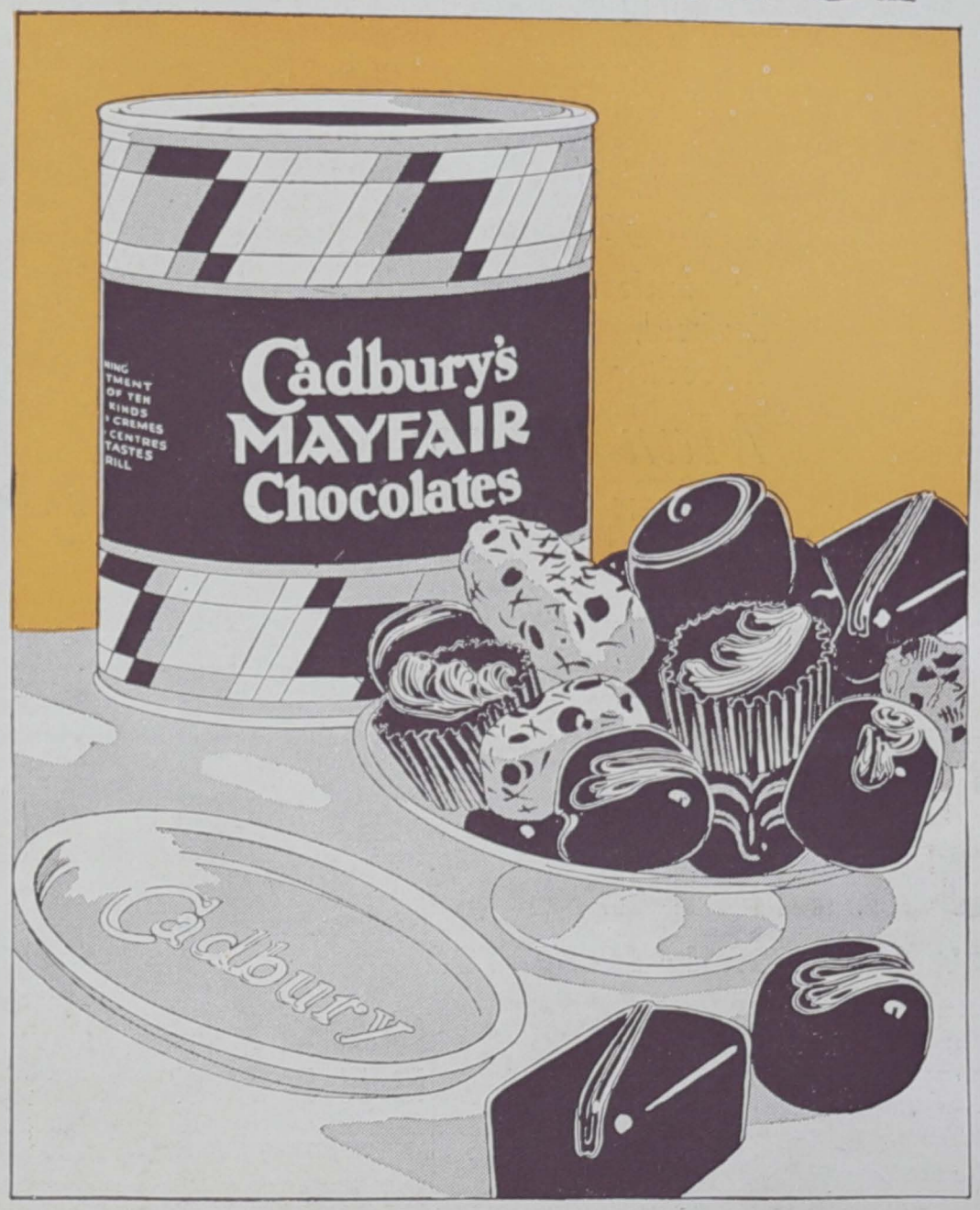

Made at Bournville, "The Factory in a Garden"
Each chocolate is specially packed for Export

SEE THE NAME "Cadbury" ON EVERY PIECE OF CHOCOLATE

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wandelpakken

Gedurende de uren van ontspanning houdt men ervan om niet alleen goed gekleed te zijn, maar zich eveneens behaaglijk te gevoelen in zijn kleeding.

Vele bekende heeren hebben de vervaardiging hunner kleeding aan S. Man Ning opgedragen en hebben hunne volle tevredenheid over de afwerking uitgesproken.

Waarom is U nog geen klant van S. Man Ning ?

Wij garandeeren aan iedereen volle tevredenheid, op elk gebied van heerenkleeding.

S. Man Ning & Co.

HEEREN KLEERMAKERIJ

OUDEMARKTSTRAAT 47 — MEDAN — (SUMATRA)

„De Kleermakerij van Distinctie"

POO THAI FOO

KESAWAN 61 - MEDAN - TELEF. 789

OUDSTE EN MEEST-BEKENDE ADRES

DIVERSE EUROPEESCHE, AMERIKAANSCHE EN CHINEESCHE PATENTMEDICIJNEN, TOILET-ARTIKELEN, BEDAK, TOILET-ZEEPEN, PARFUMERIEN ENZ. ENZ.

ALLE BESTELLINGEN, HOE KLEIN OOK, WORDEN MET DE MEESTE ZORG UITGEVOERD.

CONCURREERENDE PRIJZEN

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DE PROFUNDIS

UIT een duister verleden komend gaan wij langs den weg, die tijd heet, voort naar een onbekenden toekomst. Om onze ervaringen, onze belevenissen beter vast te kunnen houden; om ons duidelijk bewust te kunnen worden van ons vóórtgaan langs den tijdweg; om het verlammende van de oneindigheid, die zoowel achter als voor ons ligt, weg te nemen, plaatsen wij langs dien weg, die geen enkel kenmerk heeft, telkens weer grootere en kleinere cijferpalen. Zoodat wij, als wij een nieuw paaltje zetten, weten, dat er weer een stukje bij het verleden is gekomen; zoodat wij onze ervaringen in chronologische volgorde kunnen vasthouden: zoodat wij ons binnen eindige deelen van de oneindigheid kunnen veilig voelen voor het onbegrijpelijke van die oneindigheid.

Zoo gaan wij voort langs uren, dagen, maanden en jaren. En tusschen het verleden, dat gegaan werd door onze voorouders en den toekomst, die gegaan zal worden door onze nazaten, bakenen wij het heden af om dat verleden en die toekomst tot eeuwen te verbinden.

Als de dagen korter en de nachten langer worden, dan komt er een oogenblik, dat wij ons afvragen, wat wel onze ondervindingen zullen zijn straks na de wende. Of wij weer zooveel zorg zullen tegenkomen, of de vreugde, die ons begeleidde, bij ons zal blijven. Dan komt er in ons op de groote onuitroeibare behoefte naar een woord van steun, van hoop. Dan stijgt als een gebed in ons op het alles beheerschende verlangen naar een blijde boodschap, naar het Woord, dat ons verlossen zal van den druk van ons schuldgevoel over wat wij misdeden en van onzen angst voor het onbekende van wat ons te wachten staat.

Als wij met Kerstmis onze tijdbaken plaatsen en ons herinneren, dat nu bijna twintig eeuwen terug Jesus geboren werd, Die aan dien zelfden tijdweg het voor toen geldende verlossende Woord sprak, dan kijken wij op naar de sterren of wij er niet een teeken zullen zien, dat ook wij dat Woord zullen hooren, dat ons vrede zal geven voor schuld en zekerheid, voor ruimtevrees. Dan zullen wij even achterom kijken en bidden: „Verlos ons van onze zonden." En wij zullen vooruit turen en smeeken: „Geef ons dagelijksch brood."

En telken jare zullen wij tevergeefs naar de sterren kijken. Totdat. . . . . .

Totdat wij ineens weten, dat die verlossing, waar wij zoolang op gewacht hebben, waar wij zoo intens om gesmeekt hebben, er is. Ongeweten, noch begrepen, heeft dan dat woord in onszelf weerklonken. Schuchter, nauwelijks hoorbaar herhaalt het zich in oogenblikken van diepen inkeer als antwoord op een intens gebed. En langzamerhand gaan wij begrijpen, dat wij groeien moeten naar de verlossing toe. Dan is het alsof wij ontwaken uit een droom tot de werkelijkheid van het leven, zooals een kind uit het duister van onwetendheid telkens weer en meer tot het bewustzijn komt van zijn bestaan. En zich daarover zoo onbegrijpelijk gelukkig kan voelen.

Want, zooals de mensch een vier honderd jaar geleden een onbegrepen maar knagend vermoeden begon te krijgen, dat het verbranden van heksen een misdaad was; zooals hij toen in opstand kwam tegen de machten, die hem beheerschten vanuit het duister van zijn onwetendheid; zooals hij van toen af humaner werd naarmate er meer licht doordrong in zijn van angst en donkerte vervuld brein, zoo beleeft de mensch in zijn groei telkens weer momenten, dat hij plots een verdere en wijdere horizon ontdekt, krijgt hij onverwacht het gelukwekkende gevoel van een grootere ruimte, die hem een stijgende ontwikkelingsmogelijkheid biedt.

Zoo groeit de mensch en leert hij begrijpen, dat een kind in een donkere kamer bang is voor de angst- en schrikbeelden, die zijn eigen fantasie er schept —En waarom er dan aan te twijfelen, dat wij meer en meer tot de ontdekking zullen komen, dat ons geluk, ons vreugden, ons verdriet, onze opstandigheid in onszelf geboren worden als reactie's op wat er om ons heen gebeurt; en dat wij dus zelf de scheppers zijn van onzen angst en vrede. Waarom zouden wij er niet in geloven, dat wij ons straks geheel vrij zullen kunnen maken van een ons nu nog gedeeltelijk beheerschende droom- of wantoestand vol angst en schrikbeelden? Waarom zouden wij niet zoover naar de verlossing toe kunnen groeien, dat wij den angst uit de nu nog erg donkere kamer, waarin wij leven, zullen kunnen bannen?

Overal, waar wij heenkijken: in onszelf; achter het masker, waarmee onze vrienden en kennissen een leven van welslagen en hoop, van vermaak en luchtige vroolijkheid trachten te spelen; in den heroischen strijd, die de volkeren in zichzelf en met anderen voeren tot zelfbehoud en vooruitgang, overal vinden wij nog dat gebukt gaan onder de gevolgen van hetgeen was en de zorg voor hetgeen komen gaat. Een ieder en alles schijnt vast te zitten in den martelenden greep van zorg en angst. En meer dan ooit zal nú leven het intense verlangen naar een enkel woord van hoop, van bevrijding, naar een woord, dat zekerheid kan geven.

En wát anders kan ons hoop, bevrijding, zekerheid geven dan het weten, het begrijpen? Het begrijpen waarom het menschelijk bestaan zich móest ontwikkelen zooals het deed. Het weten, dat wij niet zondig waren door te doen als wij dedenmaar onwetend. Onwetend omtrent de innerlijke en uiterlijke drijfveeren van ons handelen.—Het begrijpen dat de toekomst ons naar de hoogst mogelijke ontwikkeling móet leiden ondanks alles wát er nu ook aan onbegrepen ellende heerscht. Het weten, dat elke beperking van nu, het moeten overwinnen van elken tegenslag ons doet groeien tot een beter, een sterker, een meer begrijpend „Ik", dat telkens meer vreugde en geluk zal kunnen verwerken.

In absoluten zin weten wij nog maar bitter weinig. In alles en overal worden wij nog omringd door tallooze raadselen, die ons beangstigen met hun verborgen wetten en bedoelingen. Maar staat daar niet tegenover, dat de oogst van de wetenschap gedurenden den laatsten eeuw, sedert zij zich heeft vrij gemaakt van het dogmatisch bijgeloof, dat, uit angst voor wat ontdekt zou kúnnen worden, het vorschen naar de levenswetten verbood, er een is, die de menschheid reeds van vele, vele boeien bevrijdde, waarin zij zichzelf sloeg uit onwetendheid? En is het niet een hoopvolle troost, die het geloof in een steeds betere toekomst rechtvaardigt, dat wij zelf, dat de besten en knapsten onder ons van uur tot uur met onverminderden ijver zoeken naar en werken aan de vermeerdering van onze kennis over onszelf en de wereld waarin wij leven?

Leeft niet in ieder van ons, diep verborgen onder de dogmatiek en de vermeende doelmatigheid van wat wij nog als vanzelfsprekendheid aanvaarden, de zekerheid, dat armoede, ziekte, oorlog, waanzin, dood- en gevangenisstraf en wat dies meer zij binnen niet al te langen tijd tot een verleden periode zullen behooren? Waarvan sommige begrippen in absoluten zin zullen verdwijnen, andere omdat wij anders zullen leeren zien door meer weten en daardoor beter begrijpen.

Nu, juist nu, dat Frau Sorge over de wereld waart, zijn wij ongeduldig en wenschen wij direct verlost te worden van onze geestelijke en materieele angsten. Nu vragen wij ons af: „Waarvoor deze matelooze ellende?" — Maar, is dit ongeduld wel billijk? Wordt de mate van onze ellende niet in den eersten plaats bepaald door de macht, die wij onvervuldbare wenschen over ons laten uitoefenen?

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Als ons kind een misstap doet, die de felle misprijzing en veroordeeling bezorgt van de menschheid, dan zullen wij bedroefd zijn en ongelukkig en er ons over beklagen, dat het Lot ons zóó bezocht, dat wij zoo onverdiend en diep getroffen worden in onze billijkste en heiligste wenschen. — Maar, . . . wij kunnen ook, door weten tot begrijpen in staat, al onze krachten verzamelen om ons tusschen ons kind te plaatsen en dat doodende mispriizende oordeel. En liefdevol en geduldig met ons kind in hemzelf gaan zoeken naar den oorzaak van zijn daad, die oorzaak met hem trachten overwinnen en hem de zekerheid geven, dat hij niet verloren is, daarentegen met meer reden een blijmoedig en hoopvol mensch mag zijn. Deze weg is zeker niet de makkelijkste, wel de mooiste. Want wij dienen er niet alleen ons kind en onszelf, maar ook de totale menschheid mee.

Nu, dat er overal fouten blijken te zitten in de organisatie van de maatschappij en wij, ieder voor zich, er op een of andere manier door gedupeerd worden, is het voor ons zeker het makkelijkst een fel en boos oordeel te vellen over al diegenen, die fouten, dikwijls grove fouten begingen. En wij kunnen er ons ernstig over beklagen, dat wij juist in dit tijdperk van misère leven. Maar, . . . wij kunnen ook bedenken, dat dit een bijzondere groeiperiode van het menschdom is, die ons overduidelijk leert, dat er fouten werden gemaakt en in onszelf, als onderdeel van de menschheid, moeten zoeken naar den oorzaak van die fouten. Niet vaak heeft een menschengeslacht zoo'n prachtige gelegenheid gehad om voor den toekomst zooveel stof tot beteren en gezonderen opbouw te verzamelen. Ligt er niet een tot trotsche vreugde stemmende zekerheid in de wetenschap, dat onze kinderen eenvoudiger en gelukkiger zullen leven omdat wij, met wat wij nu leeren boeien zullen verbreken, waarin tot nu toe de mensch geestelijk en materieel gebonden was?

Zeker, het vechten tegen en het verbreken van die boeien kost strijd, moeite, inspannig. Het doet pijn. Maar ligt straks niet juist daarin de voldoening over de overwinning, dat die zoo moeilijk was?

En wie zijn het, die momenteel de menschheid den grootsten dienst bewijzen, het nuttigst werkzaam zijn? Zijn dat niet de vele millioenen werkeloozen, die, in hun groote ellende van uitgestootenen zijn, van werkeloos genadebrood te moeten eten, op de menschheid, met hun grauwe, stille en troostelooze voortdurende aanwezigheid, een nooit loslatenden dwang uitoefenen opdat alles, wat hersenen heeft, in koortsachtigen ijver voort zal werken aan de reorganisatie van onze foute maatschappij? Zijn het niet de tallooze martelaren nu, die straks met rechtvaardigen trotsch zullen mogen zeggen: „Ik was werkeloos." Met minstens even rechtvaardigen trotsch als zij, die eens zeiden: „Ik was frontsoldaat."? Omdat zij den smartelijksten weg gingen naar een beteren algemeenen toekomst?

En de werkers? Wel, hebben zij niet de troost, dat zij door harder, beter en vooral eerlijker te werken, ondanks heel matige materieele baten, hun arbeid omzetten in steeds gunstiger voorwaarden voor hun eigen en anderer geluk? Bestaat er een meer hoopwekkend iets dan het mogen medewerken aan de voorwaarden voor een beteren morgen?

Als straks de klokken luiden om er den mensch aan te herinneren dat er in een ver verleden een Groot en Goed Mensch werd geboren. Die in woorden en daden Zijne medemenschen trachtte te verlossen van hunne angsten en zorgen, laat dan van iedere kansel de boodschap zijn:

„Mensch, houdt vol en werkt en zoekt opdat uit het diepste van Uw groeiend wezen de Vrede kan stijgen naar Uwe handen."

ZOEKER.

Kerst - Gedachte.

Geboren in een kribbe met hooi,
Een stal, waarom de gierende wind,
Zonder eenige praal of tooi,
Jezus, 't eenvoudige menschenkind.
Als een pauper werd Hij geboren,
Als een pauper werd Hij groot,
Een als een pauper ging Hij verloren,
Stierf aan 't kruis een paupersdood.

Hij, die als een vorst had kunnen leven,
Koos het simpele armoe -bestaan,
Maar de schoone les hiermee gegeven,
Wordt helaas niet meer verstaan.
Geld en genot beheerschen de menschen,
Die gaan voor het schoone ideaal,
Voor 't menschdom ware 't te wenschen,
Zij beter begreep 't verheven Kerstverhaal.

Want in een ijdele, dolle waan verloren,
Slechts levend voor vermaak en gril,
Viert men het feest van zijn Geboren,
Bij jaazzgekrijsch en saxophoon-gegil.
Ook de baatgedachte waart over d'aarde,
Men bereidt zich tot nieuwe menschenslacht,
O' mensch, waarom begrijpt Ge niet de waarde,
Van de Vredesboodschap, die Hij U bracht.

FRANK DEMA.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

EEN AETHERTRILLING

DOOR

N. DE WICQUEFORT

„HET spijt mij, maar onze staf is reeds overcompleet, wij moeten eerder menschen afvloeien als aannemen". Henk Verstraete stond op en reikte den Super Intendant der Vereenigde Rubber Maatschappijen de hand.

„Ik had niets anders gedacht, Meneer, het is jammer, U moet weten, dat ik al een jaar zonder werk ben".

„Heusch nogmaals, het spijt mij, wij zullen U op de lijst zetten, meer kan ik U niet toezeggen".

Met een verbeten trek op zijn gelaat liep Henk het privé kantoor uit, de groote marmeren hal door en verliet het gebouw. Op straat scheen het of de daverende zonnehitte als een golf van ellende op hem neerviel. Weer niets, en zoo ging het nu al maanden lang. Een oude kennis had hem geschreven dat hij gehoord had, dat er een vacature was bij de „Vereenigde", maar voor de zooveelste maal bleek het een loos alarm te zijn.

Wrevelig schudde hij afwijzend het hoofd tegen een sadokoetsier, die zijn wagentje naast hem parkeerde en uitnoodigend met de hand naar de met een groen fluweelen kleedje bekleede zitplaats wees. Een rit naar huis zou minstens dertig cent kosten, en voor Henk was langzamerhand dertig cent een bedrag geworden, waar je een dag van eten kon, een bedrag dus, dat je maar niet klakkeloos uitgeeft. Kom, hij zou maar gaan loopen, wat drommel, een planter zou niet een half uur door de zon kunnen loopen!

Hij vergat, dat hij al een jaar lang geen planter meer was en eigenlijk, nu ja, wel een beetje ondervoed was, niet meer de van kracht stralende jonge man van vroeger.

Twaalf jaar was hij bij die groote rubber Maatschappij, toen ook hem het bezuinigingsmes trof. Met een 4 maanden salaris stond hij op de keien.

Eerst nam hij het niet zoo erg op, zou wel gauw wat anders krijgen, had schitterende getuigschriften.

En toen begon de lange, moede lijdensweg van solliciteeren, brieven schrijven, en wanhopig afwachten op het werk, dat hem niet gegund scheen.

Hij zegende het cogenblik, dat hij eenige jaren geleden van zijn spaarduitjes een lijfrentetje voor zijn oude Moeder gekocht had, die zich alles ontzegd had om na Vaders overlijden hem te kunnen laten leeren op de Landbouwschool.

Henk was moe, toen hij thuis kwam.

„Thuis", dat wil zeggen, het kleine huisje aan de rand der kampong, dat hij voor weinig geld van een Arabier gehuurd had. Het bevatte een wit gekalkt voorgalerijtje, en twee kleine kamers. Baden deed hij aan de put!

Zijn meubels waren langzamerhand aan de Chinees verkocht, eerst een kast, toen nog een kast en zijn schrijftafel.

Vreemd deed een prachtig radiotoestel aan, dat op een kleine tafel tegen de witte muur stond. Daarvan zou Henk nooit kunnen scheiden. Aartsknutselaar zijnde, had hij dit toestel zelf gebouwd en van de laatste verbeteringen voorzien.

Hij voelde zich nog niet dood van de wereld, zoolang als s' avonds de stem uit Holland. Engeland of Frankrijk door de kamer klonk. Henk liet zich in een lange rieten stoel vallen en dronk gulzig een flesch lauw water leeg, die de katjong hem bracht.

Lauw water, want ijs was een luxe geworden, die hij zich niet meer permitteeren kon, en de katjong was á raison van F 5 per maand zijn boy, kok en waterdrager.

Plotseling bracht het radiotoestel hem op een denkbeeld. Zou hij geen plaats kunnen krijgen bij die groote Radiozaak in de Hoofdstraat, hij was er dikwijls geweest en kende den chef heel goed, had hem zelfs eenige malen van advies gediend bij het monteeren van nieuw ontvangen toestellen, want Henk stond bekend als een radiospecialiteit zoo als er misschien geen tweede op de Oostkust was.

De chef, Beekman, had hem destijds, toen hij nog assistent was, eens zijn nood geklaagd, dat het zoo moeilijk was een geschikt kracht te vinden, die Deli in alle richtingen wilde afreizen om op de Ondernemingen toestellen te demonstreeren.

De kneep zit hem daarin, dat ik niet zooveel kan betalen, omdat dit nog een jonge zaak is, die er in moet komen, ik kan momenteel geen radiomonteur uit Holland laten overkomen, en je weet dat er hier op de Oostkust niemand is, die geheel thuis is in het vak.

Ach, het geeft immers toch niets, dacht Henk, alhoewel, alt ik maar een F 150 in de maand kreeg zou ik het met beide handen aanpakken.

Kom, laat ik het nog eens probeeren.

Hij zette zich aan een wrakke tafel, haalde pen en inkt uit een kast en schreef de brief.

De hoeveelste is het vandaag? Neen, dat kan toch niet, is het heusch vandaag de 23e December, maar dan is het over twee dagen Kerstmis!

Henk legde de pen neer. Kerstmis!

Dat beteekende vrede op aarde, Kerstklokken, een lichtende boom, hulst, en tevreden menschen.

En dan die donkere dagen voor Kerstmis, nu, hier in het zonnige tropenland beleefde hij genoeg donkere dagen, daar niet van.

En plots vervloekte hij in zijn binnenste de geheele menschheid, het egoisme, de huichelarij der wereld en het koude, gevoellooze, cultuurland Deli, dat hem uitgestooten had, hem de goede werker, die geen schuld had aan de crisis, die altijd meer gedaan had als hij doen moest.

Henk teekende de brief, maakte de enveloppe dicht en riep katjong om de brief op de bus te doen.

Langzamerhand werd het donker en kon Henk eindelijk gaan mandien.

Hij schaamde zich steeds bij de mandieput, om daar net als een Inlander zich in de open lucht met water uit een emmertje te overgooien.

Katjong was al terug, bracht een klein petroleumlampje, binnenvroeg toen of Meneer eten wilde.

Een bord rijst met wat sajoer en een stukje visch was gauw naar binnen gewerkt.

Henk rolde een cigaret, en trachtte wat te lezen.

Maar het ging vanavond niet, net zoo min als hij de laatste weken lust had gehad in lectuur.

Stil luisterde hij naar het gelach en gepraat van een paar Maleiers die eenige Meters van zijn huisje af elkaar allerlei verhalen deden.

Gelukkige menschen, dacht hij. Wat deert hun werkeloosheid of crisis, het gaat langs hun heen. De bodem geeft hun eten en vruchten, wat zij teveel hebben verkoopen zij, een leven zonder zorg

Kom, maar naar bed, waar wacht ik eigenlijk op.

En arme Henk woelde en woelde dien nacht. Hij zag zichzelf al zonder een cent op zak, uit zijn huisje gezet, omdat hij de huur niet betalen kon, zonder toekomst, in dat rijke Deli.

Kerstavond kwam!

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Henk lag in het donker op zijn lange stoel. Had de katjong weggejaagd, wilde geeneens een lamp hebben.
Gelukkig Kerstfeest, had hij zichzelf gewenscht, het wordt vanavond een Kerstmis zooals ik nog nooit heb meegemaakt. Maar het zou voor Henk een Kerstfeest worden, zooals hij nimmermeer zou beleven.
Met een paar handgrepen had Henk de radio aangezet. De PHOHI.
Het kwam vanavond prachtig door. De omroeper kondigde een Kerkconcert aan. Zwaar ruischten orgeltoonen door het armoedige voorgalerijtje. De vox humana beroerde het diepste van zijn ziel. Hij sloeg de handen voor de oogen en bleef stil zitten.
Hoe lang hij zoo gezeten had wist hij niet, het kon eén uur, ook wel twee uur geweest zijn.
Daar klonk de stem van den omroeper weer.
„Dames en Heeren, wij moeten even van ons programma afwijken, en wel voor een zeer dringende boodschap, bestemd voor een zekere Henk in Deli, O. K. van Sumatra. Een dame op hoogen leeftijd, zijn Moeder staat hier voor de microfoon, zij wenscht onbekend te blijven, maar weet zeker, dat haar zoon Henk op het oogenblik luistert.
Met een sprong was Henk overeind, en strekte zijn armen uit, verbijsterd.
En toen—toen klonk de zachte stem van zijn Moeder door de kamer.
„Mijn lieve beste jongen, mijn Henk, mijn alles, ik weet en voel dat je mij hooren zal, ik moet je wat zeggen. Henk, laat het hoofd niet hangen, wees jezelf weer, geloof mij, je zal werk krijgen, ik heb God gebeden en gesmeekt, zooals ik nog nooit in mijn leven gebeden heb, om jou, mijn lieve jongen te helpen. Ik voel, dat mijn gebed verhoord zal worden. Ik weet, dat ik nog niet te laat ben, wees goedsmoeds, de donkere dagen zullen voor jou weldra ten einde zijn, vraag niet wat mij hierheen dreef, vertrouw, leef en werk. Dag mijn jongen, ik ben hier, je Moeder, ik kus je."
Een geluid alsof iets zwaars viel. Toen klonk de stem van den omroeper weer. „Henk in Deli, je Moeder is flauw gevallen, maar zij komt al weer bij, wees niet ongerust, en denk aan haar".
Met uitgestrekte handen stond Henk voor zijn radiotoestel, alsof hij de aethertrillingen een troosthelzing voor zijn oude Moeder wilde meegeven.
Hoe kwam het, dat de kamer plots zoo licht was geworden?
Alsof overal bloemen stonden en liefde zijn zachten glans verspreidde?
Alsof het Kerstkind zelf de lichtjes van een Kerstboom aangestoken had?
Doordat de Moederliefde, het beste wat God een menschenkind meegegeven heeft op deze wereld, een ziel gered had.
Lang bleef Henk zoo zitten, alleen met zijn gedachten. Hij voelde zich als een zware zieke, die hersteld is en weer het leven voor zich ziet.
Alle donkere gedachten waren als door een frisch bad van hem afgespoeld, hij voelde zich gereinigd.
Breng een lamp, katjong, maar een groote, ik wil schrijven.
Aarzelend kwam het jongetje binnen, een schuwe blik op het gelaat, hij hield iets achter zijn rug verborgen.
Wat is er, wat heb je, zei Henk.
Meneer wees niet boos ik heb het heusch vergeten.
Wat vergeten?
De brief, He, wat welke brief?
De brief, die de post gisteren gebracht heeft, ik heb hem aangenomen en in de zak van mijn jas gedaan.
Henk nam de witte enveloppe glimlachend aan, kneep katjong zijn oor en zei, dat het niet zoo erg was.
„Radiohandel A. Beekman" stond met vette letters op het couvert gedrukt.
Met trillende handen scheurde hij de brief epen, maar de letters dwarrelden hem voor de oogen,——beginsalaris—vergoeding, kom nu, niet zoo kinderachtig zijn.
„Wij kunnen U tot ons genoegen mededeelen, dat wij U direct aan kunnen stellen als onze vertegenwoordiger voor geheel Noord Sumatra op een beginsalaris van F 250 per maand met vergoeding van reis en verblijfkosten. Tevens kunt U rekenen op een percentage van elk door U verkocht toestel.
Wij verzoeken U dan ook ten spoedigste ten onzen kantore te vervoegen teneinde een en ander nader te overleggen.
Langzaam liet Henk de brief zakken, en keek lang naar het portret van zijn Moeder, dat aan de muur hing.
Dank, dank, Moeder, fluisterde hij, ik heb werk, weet je wat dat beteekent, Moeder, dat ik weer recht van leven heb dat ik weer in de Maatschappij ben teruggekeerd.
In de verte begonnen de klokken van de kerk te luiden voor de Kerstdienst.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Cornfield's
Kleedings-Magazijn

Voldoet aan de meest moderne eischen welke aan een eerste-rangs Modehuis kunnen worden gesteld.

Brengt een bezoek aan het

SIANTAR HOTEL

PEM. SIANTAR-SUMATRA O. K.
1300 VOET BOVEN ZEE

Het beste Hotel ter plaatse

Keurige kamers met privé bad

Gerenommeerde Keuken en Wijnen

Koude en warme Schotels
Verstrekt maandabonnement

Tiffin of Diner tegen scherp Concurreerende prijzen

Levert Eten Buitenshuis

ELKE 16DE VAN DE MAAND RIJSTTAFEL

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Hop en mout van uitstekende kwaliteit, zamen met een klaar, gezond bronwater, zijn de bestanddeelen van het 100% echte

Tiger-Bier

„Tiger" is favoriet op Sumatra.

FRASER & NEAVE LTD

MEDAN

TANDJONG BALEI EN TEBING TINGGI

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

SCHEPEN BIJ MONNIKKENDAM

PERPUSTAKAAN NASIONAL

DECEMBER

DECEMBER heeft voor een groot gedeelte van het menschdom een eigenaardige bekoring, vooral voor hen, die in de koudere streken vertoeven, waar de klimatologische omstandigheden ertoe medewerken, om het aantrekkelijke van deze maand bijzonder tot zijn recht te doen komen. Toen wij nog kinderen waren, gaven wij in onze jeugdige fantasie, waarin de geest der fabelen en sprookjes nog hing, iedere maand een gedaante, een figuur en dan stelden wij ons December altijd voor als een grimmige grijsaard met een lange witte baard vol ijspegels, Koning Winter in zijn paleis gebouwd van kristallen ijsschotsen. December is de maand, waarin Koning Winter de scepter voert, hij met zijn kouden adem over land en velden blaast, rivieren..sloten..grachten met een vloer van hard kristal bedekt, landerijen en dorpen laat slapen onder een groote deken van wit dons; voor menige arme is het begrip winter een verschrikking, annex met koude en ontbering, maar voor de onbezorgde jeugd beteekent het ijsvermaak, schaatsenrijden, sneeuwballen gooien. Met glinsterende oogen en een blos van gezondheid op de anders vaak bleeke wangen slierten zij in lange rijen over de gladde baan, demonstreeren zij hun bekwaamheid en durf met sierlijke krullen of een gewaagd beentje over. Zij ravotten en stoeien in de donzige sneeuw, houden heele oorlogen met dappere soldaten en echte veldheeren, waarbij echter geen slachtoffers vallen en als de avond gekomen is, het klokje van naar huis gaan tikt, vallen zij als wolven op hun avond-maaltijd aan, om dan heerlijk vermoeid in te slapen en te droomen van de pret, die hen den volgenden dag wacht. Maar het is niet alleen de jeugd, die van het wintervermaak geniet, ook de ouderen zetten voor een korten tijd hun zorgen en beslommeringen opzij, wanneer het spiegelgladde vlak hen wacht, daar worden zij weer kinderen met de kinderen. Het is alsof zij daarbuiten in de natuur met zijn overweldigend schoon winterkleed, daar waar alles gezondheid en reinheid ademt, de zware levenslast van zich afgeworpen hebben. Niemand ontkomt aan dien geheimzinnigen invloed die bij sommige een ware metamorphose te weeg brengt. De Jan Salie, die in zijn gewone doen met afhangende schouders en een sjoktred door het leven gaat, verandert, wanneer hij de ijzers heeft ondergebonden, in een durfal, die door fraaie toeren menig bewonderend paar meisjesoogen tot zich trekt. Maar December is niet alleen de maand van het ijsvermaak. Boven alles is het de maand van de feesten, de echte huiselijke feesten, waar een intieme sfeer van gezelligheid hangt. St. Nicolaas...Kerstmis en dan als slot Sylvester-avond.

Weken voor het St. Nicolaasfeest ziet men kinderen met begeerige oogen, hun neuzen tegen de winkelruit gedrukt, waar de vele schatten geëtaleerd zijn, die hun harten in verrukking brengen. Menig bleek, hongerig schooiertje droomt van den grooten electrischen trein met een station, tunnels, seinpalen, enz. Hij weet, dat hij het nooit zal krijgen, maar in zijn hart hoopt hij nog altijd op het groote wonder, dat zijn vurig begeeren tot werkelijkheid zal maken. Maar als dan de avond is gekomen, waarop zijn wensch in vervulling moest gaan, dan is hij met bazarprulletje van een kwartje ook gelukkig en weeft zijn kinderlijke fantasie er een beeld omheen waardoor het simpele ding uitgroeit tot de groote schat van zijn begeeren.

St. Nicolaas . . . . . blijde kindergezichten, begeerige handjes, die zich uitstrekken naar de pas verworven schatten. Maar evengoed is het een feest voor de groote menschenkinderen, in de eerste plaats voor de ouders, die mee genieten in de vreugde van hun peuters. Geheimzinnge pakketten worden samengesteld, verzonden en ontvangen. Nog even kinderlijk verheugd als de kleinen ontpakt men met een popelend hart de verrassingen. En nauwelijks zijn de vele Sinten van de straten, uit de lunchrooms of de etalages der groote warenhuizen verdwenen, of reeds wenken de lichtjes van den Kerstboom. In de huizen, in de gezellige huiskamers staan de naar hars geurende sparreboomen, versierd met kleurige slingers, glinsterende sterren en bollen en tusschen het donkergroen van het naaldloof de brandende kaarsjes, waardoor de kleinste kamer tot een wonder van gezelligheid wordt. Aan de voet van den boom liggen de pakjes met de verrassingen..... oude Kerstliederen worden zacht en devoot gezongen, Stille Nacht, Vrede op aarde, in de menschen een welbehagen. De geloovigen trekken stil ter kerke, om daar het Geboortefeest van den Zoon Gods te herdenken. In onze gedachten zien wij buiten op het land, een schaar van geloovigen, die door de wijde, witte vlakte optrekt naar het kleine kerkje en hooren wij het plechtige geluid van de klokken, die de serene stilte van den winternacht verbreken.

En dan, als slot van de feesten, komt Sylvesteravond, de overgang van Oud naar Nieuw. Klokslag twaalf uur knallen de schoten, waarmede men het afgeloopen jaar met al zijn wel en wee herdenkt en het komende begroet. En met de geboorte van het Nieuwe Jaar voelt de mensch wenschen in zich herleven en een hoop, dat dezen in het pas aangebroken stipje der eeuwigheid vervuld zullen worden.

Wij, hier in Indië, kunnen nooit de sfeer van die dagen zoo aanvoelen, omdat niets er toe medewerkt. Felle zon, waar donkere luchten en sneeuw moesten zijn, onverdragelijke hitte, inplaats van een gezonde kou, die ons om de haard doet hokken. Wij doen het op onze manier zoo goed mogelijk, maar het is en blijft een surrogaat en dikwijls zelfs een bitter surrogaat. In de eerste plaats zijn de meesten van ons hier materialisten geworden, die in een vreemd land met vreemde zeden, nooit zoo de devotie en heiligheid van die tradities kunnen aanvoelen, als zij daar in het moederland.

Maar als wij willen, kunnen wij het surrogaat zoo zoet mogelijk maken, zoodat wij het wrange bijsmaakje niet al te sterk proeven. Laat ons de komende feestdagen voor een kort moment onze zorgen en beslommeringen vergeten en trachten ons in die dagen zoo goed mogelijk in de sfeer te verplaatsen, die wij in het moederland gewend waren.

En als wij feest vieren, laten wij dan ook eens denken aan de velen, hier.. in het moederland... op de geheele wereld, voor wie de komende feestdagen geen dagen van geluk en vrede zullen zijn, maar van een dubbel gevoeld leed en verdriet. Hoevelen van de millioenen werkeloozen daarginds in Europa zullen in de komende dagen niet met wrok en opstandigheid in het hart langs de straten loopen en de fraaie etalages gade slaan. Zij, die wel willen, maar niet kunnen werken, die altijd gewend waren die dagen voor hun gezin tot een bron van gezellige vreugde te maken, wat zullen zij wel voelen, wanneer zij het geluk der anderen aanschouwen, dat in hun eigen huis ontbreekt, zij voor wie de komende feesten dagen zullen zijn, juist zooals alle anderen, n.m. van grauwe ellende en bittere zorg. Maar laten allen, die in nood verkeeren, voor wie deze dagen een bron van ellende en verdriet zullen zijn, zij, die door de tijdsomstandigheden tot paupers zijn gemaakt, dan denken aan het kind, dat 20 eeuwen her in een tochtige stal in stroo geboren werd. En toch groeide uit dat simpele gebeuren een kracht, die nog tweeduizend jaar later de hoop van vele twijfelende zielen zou zijn. Laten allen, die twijfelen en wanhopen ook de blik naar de horizon richten en trachten het Licht der Hoop te zien, dat ongetwijfeld ook voor hen wenkt.

TEHAWE.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

AFGEVLOEID

Hora est. De fluit van de Kota-boot loeit over de haven van Belawan, niet de sympathieke bromtoon van een stoomfluit, maar het enerveerend gebrul van de ersatz fluit van een motorschip. Op het dek twee groepjes wegbrengers, in hoofdzaak planters, in de eene groep meer dames, zeker een getrouwde die daar uitgeleide wordt gedaan.

Partir c'est mourir un peu. Dat ondervindt ook V. Het gebrul van de fluit geeft hem zoo'n raar, leeg, tegelijk benepen gevoel waar zijn hart behoort te zitten. Veel liefs laat hij in Deli achter, veel herinneringen neemt hij mee, mooie en bittere. Herinneringen zijn een kostelijk bezit, immers niemand kan ze je afnemen en ze worden door den tijd gepolijst, van de schrijnende kanten ontdaan, steeds mooier. Maar nu, bij die trillende brullende fluit, moet je toch even je tanden op elkaar zetten. „Djongos bawah bier laggi, lekas." Blijvend en vertrekkend Deli drinken elkaar nog eens toe. „Houdt je taai." „Het ga je goed". „Het beste kerel". „Goede reis". „Tot ziens". Weer de fluit, twee stooten nu. Bezoekers van boord. Véértig en meer Deli-jaren worden door één handengreep saamgevoegd, gezegd wordt er niet veel, is ook niet noodig, men begrijpt elkaar. Ook jonger en jong Deli ontbreekt niet, meer handdrukken; een paar zachte vrouwen-lippen. Lied ohne Worte. De loopbrug wordt weggehaald. Vale!

De derde fluit. Motoren bonken langzaam, steeds wijder wordt de streep water tusschen schip en wal, dreigend zwart. Daar staan de wegbrengers, hel wit in het licht der lampen. De kleurige japonnetjes der dames als bloemen in een sneeuwveld. Aan de railing, eenzaam V wat verder op de andere planter met zijn vrouwtje, dat stilletjes haar oogen droogt, echter dapper met haar zakdoekje wuift.

Geroep, gelach, frivole raadgevingen; immers men is vroolijk, doet tenminste alsof. Boven alle gejoel uit, janken en gillen een paar honden, de dieren voelen dat ze weggaan. Voorgoed. Het vrouwtje gaat naar hen toe om ze te kalmeeren, nerveus likkén de dieren haar handen, zijn even stil, maar direct als zij terug gaat begint het gejammer opnieuw.

Als zij weer aan de railing komt, snikt zij het uit. Comedie is nu immers niet meer noodig, men is ver genoeg van de wal. Haar man, zelf met branderige oogen, slaat zijn arm om haar heen, brengt haar naar beneden, naar de hut, om eens goed uit te huilen.

De boot is al een eind op stroom, neemt zijn vaart, op de kade zijn de wegbrengers nog slechts een lichte massa. Het rythme der motoren versnelt; weldra is Belawan nog maar een streep glinsterende lichtjes.

Nog staat V aan de railing, staart naar het land waar hij ruim twintig jaar werkte. Voor het laatst. Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen. Even welt een golf van bitterheid in hem op. Een traan? Neen een zachte sissende vloek. Daar ligt het land, waar hij het beste gaf dat in hem was, waar hij werkte, streefde en hoopte, waar hij zooveel liefs verloor en achterlaat. Vergruisde idealen, vervlogen droomen. Met een ruk keert hij het den rug toe.

In de rooksalon vindt hij de andere planter, gaat op hem toe. „Mijn naam is V." „S., aangenaam, ook uit de Rubber?". „Tabak". „Verlof"? „Nee". Ze kijken elkaar aan, begrijpen. „Ik ook".

„Djongos, doea bier". De glazen tinkelen tegen elkaar. „Cheerio". „Carry On"!

Allen die Deli dit jaar verlieten, laten we het daar op houden. „Cheerio en Carry On"!

B. S.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HEINEKEN'S BIER

HET MEEST GETAPT

Imp. E. DUNLOP & Co. — MEDAN

Comm. Vennootschap
v/h Handel Maatschappij

Barsir2

Door inkoopen op groote schaal kunnen wij tegen de laagste prijzen leveren.

Grootste meest uitgebreide sorteering in

Dranken
Voedingsmiddelen
Dalicatessen
Vrieskamer Artikelen
Sigaren - Sigaretten

SENG LIONG

MEDAN Telef. 610 en 1090
LANGSA Telefoon No. 3

Wat is voor den gang van zaken van de firma Seng Liong een dringende noodzakelijkheid ?
Dat wat dringend noodig is voor onze klanten !

Namelijk :

Prima Goederen en billijkste prijzen.

Coulante bediening van onze geheele clandizie.

Neemt eens een proef !

EMPLOYERS' LIABILITY
BLOM & VAN DER AA

AUTOMOBIEL
VERZEKERING

VERLAAGDE TARIEVEN !!!

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DE

FIAT *Ardita*

Het allerlaatste product der Turijnsche fabriek. Gesynchroniseerde gangwissel. Geruischlooze derde.

SOCIETA ANOINMA TORINO

heeft zich met ingang van 15 September 1933 gevestigd in Ned.-Indië, met een geheel nieuwe, eigen organisatie, zoodat iedere Fiat-bezitter of kooper in de toekomst verzekerd kan zijn van prima „Service"

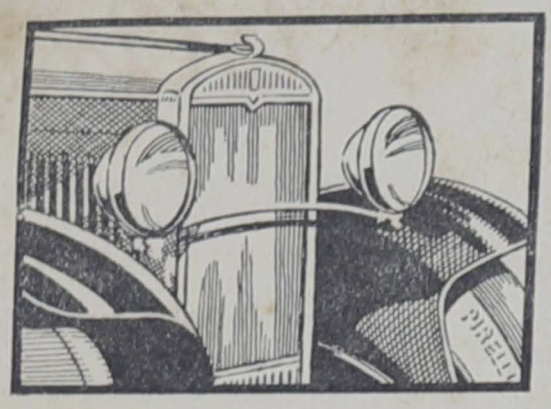

FIAT 508-BALILLA

De meest economische wagen.
Benzine verbruik 1 liter op 14 K.M.

FIAT-Service door: AGENTEN DER FIAT S. A. VOOR O. K. SUMATRA EN ATJEH.

ENGELS-REMST - MEDAN

Bindjeiweg 150 - Telefoon 1560 en na kantoortijd 704 (P. F. W. Lutter).

Engels-Remst beschikken over meer dan 15 jarige technische ondervinding in Fiat-Service.

FIAT blijft Technisch en Economisch aan de spits van de Autoindustrie

FIAT

HET AUTO-REPARATIE ATELIER.

ENGELS-REMST MEDAN — BINDJEIWEG 150

Repareert en reviseert alle merken Autos tegen billijke prijzen.

CONTINENTAL SERVICE — FIAT SERVICE

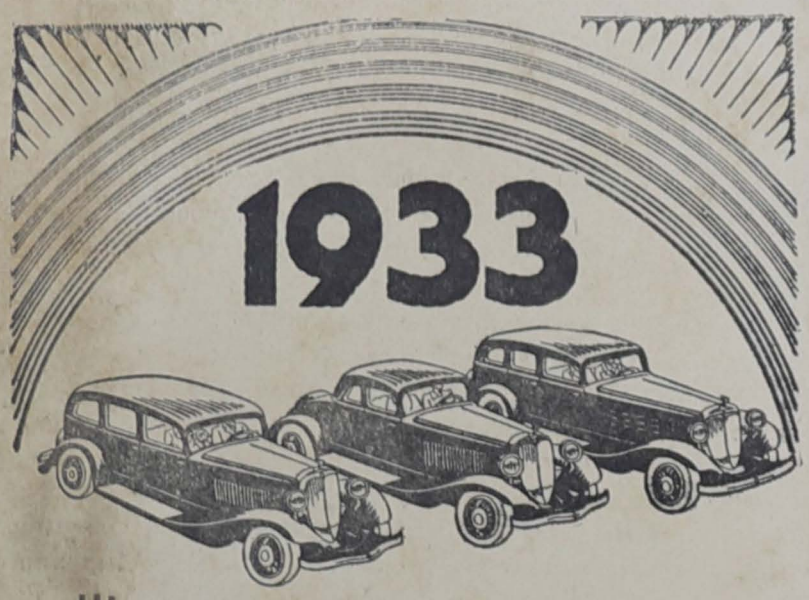

Is het Eerste Kerstmisjaar voor de

Continental-Automobielen

Alleen Continental Autos bezitten de nieuwe Vleugel-Kracht, die heerlijke rij-sensatie geeft, veroorzaakt door de Nieuwe en Exclusieve 3 punts rubbermonteering, waarop de motor veert, zonder onaangename trillingen te veroorzaken.

Onder de andere mechanische verbeteringen, die den laag geprijsden Flyer en den nog lager geprijsden Beacon bezitten, noemen wij het uitgebalanceerde Chassis, op drie punten gemonteerd, Exclusief CONTINENTAL, de dubbele modillon achterveeren, waardoor slingeren en klapperen van assen wordt voorkomen. Deze unique uitvinding vermindert het op de veeren hangend gewicht van het chassis 25% meer dan bij andere Amerikaansche Autos.

CONTINENTAL heeft meer dan 3.500.000 RED SEAL MOTOREN gefabriceerd voor meer dan 100 verschillende automerken . . . , voor 53% van alle Amerikaansche motor-vracht wagen-Fabrikanten . . . . . verkocht in 1932 meer vliegmachinemotoren in een bepaalde krachtklasse dan alle andere Amerikaansche Fabrieken tezamen . . . leverde motoren voor meer dan 300 Fabrieken die industrieele en landbouwwerktuigen maken . . . . . fabriceert motoren voor de makers van omnibussen en bootbouwers, bezit modern geoutilleerde fabrieken van 75 acres oppervlakte in Detroit, Muskegon, en Grand Rapids. U. S. A. Continental werken met exceptioneel lage onkosten, waardoor de Grootste bezuiniging mogelijk is in haar Fabrikatie.

DEZE FEITEN garandeeren niet alleen de allerbeste kwaliteit, doch leveren het bewijs voor een GEHEEL NIEUWE WAARDE-BEREKENING van Automobielen.

Continental RED SEAL Automobielen

Importeurs voor geheel Sumatra: N. V. Continental Sumatra Import Maatschappij „COSIMY", Medan.

Kantoor-Showroom: Bindjeiweg 150 — Telefoon 1560 Medan — (na kantoortijd: 704 P. F. W. Lutter)

Continental Service voor geheel Sumatra door: ENGELS-REMST, Medan Bindjeiweg 150.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

MIJ VRIEND JAN VAN DE KEBON

JAN ALS SINT-NICOLAAS.

MET een verwrongen gelaat en een langgerekte kreet van pijn liet Jan zich in zijn stoel zakken. „Scheefgegroeid hoofd-artikel, ik ben geradbraakt, finaal geradbraakt", steunde hij. „Alles doet mij pijn, zelfs als ik knipoog of mijn neus optrek".

Hoofdschuddend keek ik naar zijn gelaat, wat vol met schrammen en krabben zat en waarop een paar groote pleisters waren geplakt. „Jan, waarom drink je toch niet wat minder", vermaande ik. „Al die vechtpartijen geschieden, wanneer de gemoederen door de alcohol verhit zijn, een woord, een schampere opmerking zijn voldoende. De een zegt „suffert", de ander mompelt een complimentje terug, de woordenwisseling wordt steeds scherper, aderen zwellen op, oogen schieten bliksemstralen, grove vuisten ballen zich en.....

„Zeg, Modder-in-den-Nacht zendeling, je maakt me beroerd met je weepraatjes", viel Jan mij in de rede. Weet je waaraan ik het feit te danken heb, dat ik als een gerimpeld wrak, als een volgepleisterd graf door het leven hink? Alleen maar aan mijn goed hart, aan het feit, dat ik met mijn ruwe bolster zoo week als een roomsoes word, wanneer het kinderen betreft. Dat zwak deed mij het besluit nemen om voor Rolfje en Pietje dat duivelsch gebroed van Adelheid, voor St. Nicolaas te spelen. Wij hadden alles al zoo mooi voor elkaar gebracht en nooit had ik kunnen vermoeden, dat het zoo'n jammerlijke mislukking zou worden. En dat alles door die adder inblazer, door die Slimmans. Nicht had mijn costuum genaaid, twee witte lakens en voor de borst een groot rood kruis, waardoor ik meer op een gepensioneerde ziekenvader geleek dan op Sinterklaas. Maar met een roode avondmantel van Loetje, een steek op en een mombakkes met een lange witte baard voor, leek ik voldoende op de goede Sint, om althans twee onschuldige kinderzielen te misleiden. Van den Hoofdtandil hadden wij zijn wit paard laten halen, dat wel eenige Rodeo en circusneigingen vertoonde, maar daar het door Samy, mijn ebbenhouten slaaf van den oever der Ganges, die als Pietermansknecht verkleed was, bij den teugel werd gehouden, hoopte ik met een beetje kalmte en een vleugje van „good luck" het er goed af te brengen. Het heele personeel kwam er bij te pas, om mij er op te hijschen, maar toen ik er eenmaal op zat en het voetje voor voetje vooruit ging, viel het wel mee. De oude Boschcultuur-mandoer, die ik onderweg tegenkwam, liet zich van zijn fiets vallen en dook in een diepe parrit weg. Hij verkeerde in de vaste overtuiging de geest van Djatti-boesoek tegen het lijf te zijn geloopen. Reeds op 500 M. afstand hoorde ik het machtige geluid van Adelheid, die met Rolfje en Pietje St. Nicolaas-liedjes zong. Af en toe, wanneer haar rollend-donder geluid even zweeg, hoorde ik de schriele stemmetjes van haar panden van echtelijk geluk, het klonk als het piepen van een muis tusschen het getrompet van een vertoornden olifant.

Van „Sinterklaasje onneponneponne" was zij gekomen tot: „Wie maakt daar buiten zoo'n geraas?"

St Nicolaas.... St. Nicolaas!"

Haar stem steeg met machtige trillers tot de toppen van de palmboomen en onwillekeurig schoot het mij in de gedachte, dat zij daarbinnen meer geraas maakte, dan St. Nicolaas buiten, want die zat muisstil en doodsbenauwd op zijn witte hengst, blij, dat hij het er zoo goed had afgebracht. Het had een glorieuze intocht kunnen worden—iedereen. Nicht en Loetje incluis, hing vol spanning over de leuning der voorgalerij en sloeg de sprookjesachtige optocht gade—als niet op het laatste moment die ellendige Slimmans met een „rèttekè-andelè" uit den heg geschoten was en het paard een ritsje vuurwerk tegen de staart geworpen had. Het mitrailleur geluid deed de Rodeo en circusneigingen ten volle boven komen en maakte dat het dier finaal op hol sloeg, met gevolg dat ik een doodenrit door den tuin, dwars door alle bloemperken maakte. Het eene moment hing ik om den hals en even later zat ik weer op het dikke gedeelte boven de staart. Rolfje en Pietje juichten en gilden met hooge pretstemmetjes, Nicht klapte in haar handen en riep maar „Hurréh!", net alsof ze een „main koedah" bijwoonde, zelfs Philippus nam de brutaliteit om te schaterlachen en Adelheid lag achterover in haar stoel te sniklachen en riep maar: "Jan, grappenmaker, hou toch op!" Eindelijk hield ik op, doordat ik opzij van het huis plat in een bed met daliah's kwam te liggen. Nadat ik mij zoo goed mogelijk had gereinigd strompelde ik de trap op. „Sinterklaasje.. holderbolderbolder!" zong Slimmas met een zalvende grijns op zijn gelaat, die mij van woede deed koken, maar ik bedwong den storm in mijn gemoed en wist met een verwrongen, zachte stem te vragen:

„En, kindertjes, zijn jelui zoet geweest?, „Zeg maar Ja, Sinterklaas!", drong Adelheid bij haar kroost aan, maar dat had niet veel succes. Pietje draaide aan alle kanten om mij heen. „Hij ziet er vies uit", luidde zijn conclusie. „En een deuk in zijn neus", ging Pietje critisch door.

„Sinterklaas, die arme man, is van zijn paard gevallen", verontschuldigde Adelheid het eenigszins gehavende voorkomen van den kindervriend.

„En ik dacht, dat hij op het dak kon rijden", sprak Rolfje wantrouwend. „Het lijkt wel snert!"

Dergelijke critiek kon Sinterklaas natuurlijk niet over zijn kant laten gaan, zonder zijn prestige geheel te verliezen. „Als je zoo stout bent, krijg je alleen maar een gart", voegde ik Rolfje met een bromgeluid toe.

„Niks hoor, Roosje, kant aan je broek", gaf deze ten antwoord. „Ik krijg fijn een vliegende Hollander!"

„Moet oom Jan geen glas bier hebben?", vroeg Pietje op zijn beurt en na deze ontmaskering was het eenige, dat restte. Pietje en Rolfje zoo snel mogelijk naar bed te brengen, waarop ik mijn vermomming kon uittrekken.

Maar ook de rest van den avond was voorbestemd een hopelooze sof te worden en zooals gewoonlijk werd ik het slachtoffer, doordat ik te goed van vertrouwen was geweest. Wij hadden afgesproken allemaal onze pakjes met de diverse surprises mede te brengen, die in een groote mand te doen en dan later op den avond uit te deelen. Daar ik voor Sinterklaas moest spelen, had ik Slimmans de zorg voor mijn pakjes opgedragen, maar had ik kunnen denken welke vuige streken de Schavuit daarmede uit zou halén, dan had ik mij nog wel een keer bedacht. Ook de andere aanwezigen had hij echter een poets gebakken, die er op berekend was, een hoop onaangenaamheden te stichten.

Nadat wij een tijd gezellig bij elkaar hadden gezeten en Adelheid door het gebruik van een fleschje Advocaat in een dergelijke florisante stemming was gekomen, dat zij zelfs met Philippus de ouderwetsche Schotsche Drie en de Veléta demonstreerde, om tenslotte tot een wals van Straus over te gaan, die in een duizelingwekkende wervelwind ontaarde, waarbij Philippus zich machteloos aan haar vastgeklemd hield. Toen dan ook een moment zijn greep verslapte, vloog hij met een boogje van haar af en kwam op de knie van Nicht terecht, die direct haar arm om hem heen sloeg.

Eindelijk kwam het hoogtepunt van den avond, het uitdeelen van de surprises, waarop ik mij erg verheugd had, daar ik voor ieder wat had en er leuke rijmpjes bij had bedacht. Vol

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

spanning zaten wij in een groote kring om den tafel—Adelheid had de waschmand tusschen haar knieën geklemd en deed de eerste greep. Het begon al direct goed. Ik had voor Nicht, die gek op snoepen is en alles gretig verorbert, wat zij maar kan krijgen, van het fijnste Hollandsche gebak tot een pisang manis toe, een groot hart van mokka-taart gekocht. Tot mijn verbazing echter was het rijmpje, wat ik er bij gedaan had, verdwenen en lag er een ander dichterlijk gewrochtsel bij, met de machine getikt.

„Engel, in vreugd en smart,
Bied ik jou hierbij mijn hart,
Terwijl ik je in gedachten kus,
Blijf ik je kleine Philip- pus."

„Wah, wat een schalk, deze kleine toetelepoet", sprak Nicht verrukt met een kirrend geluid, terwijl zij Philippus een veelbelovenden blik toewierp. Deze zat, bij deze openlijke poging tot echtbreuk, welke hier onthuld werd, met een ongelukkig gelaat te kijken en wierp een angstigen blik naar Adelheid, wier oogen verdacht fonkelden. „Maar dat is niet van mij", stamelde hij, „ik geef je mijn woord, liefste, dat ik..." „Zeg maar niets meer, Philippus", snauwde zijn echtelijk geluk. „Ik ken je, leelijke schuinmarcheerder!"

„Misschien is het wel een poets van de een of anderen grappenmaker", merkte Slimmans onschuldig op en hij keek daarbij op een dergelijke manier in mijn richting, dat de algemeene aandacht wel op mij moest vallen. „Het lijkt in elk geval verdacht veel op de biergrapjes van een zeker iemand", sprak Adelheid.

Plotseling, foutieye huwelijksaankondiging, kreeg ik een angstig gevoel over mij", ging Jan door, want de Pharizeeërs-trek op het gelaat van Slimmans duidde op verder onheil. En dat kwam ook, dubbel en dwars! Het leek wel of een booze geest de mand met surprises had gevuld, want de een na den ander was er op berekend, twist en tweedracht en verder onheil te stichten. Ik alleen had door, dat deze booze geest in een keurig blazertje en een helkleurige das in ons midden zat. Philippus ontpakte een pantoffel van marsepijn, waarbij het volgende rijmpje, onderteekend met „De Roode Pimpelnel."

„Op verzoek van je trouwe gade, Adelheid,
Zend de Sint dit teeken van je waardigheid,
En haalt zij de teugels wat al te strak an,
Zucht dan maar bij je zelf „Was nun, kleine Mann."

Philippus keek sip, maar de boezem van Adelheid hijgde van verontwaardiging. „Dat is een schandalige grap", stiet zij er verbolgen uit. „Wah, zeg, boekan main, wie toch wel dezen Pimpelnel", merkte Nicht op. „Het moet iemand zijn, die van pimpelen houdt", zei Slimmans met een lachje en weer keek iedereen in mijn richting.

Nadat het een tijdje goed was gegaan, en allerlei cadeautjes waren geweest, waar niets op aan te merken was, Adelheid mij met een schreeuwende das in de Oud-Tongelresche kleuren had verrast, waarvoor ik haar hartelijk dankte. Zij nam mijn betuigingen van vriendschap nogal koel op, maar toen ik zei „wacht maar, wat de Sint nog voor jou brengt", zag ik haar stroeve trekken een beetje ontspannen.
De volgende grap was zelfs erg onkiesch en hatelijk. Het was een klein keurig pakketje voor Nicht, waar buiten de volgende geestigheid op stond, weer onderteekend met De Roode Pimpelnel! Iedereen keek al vooruit vol verontwaardiging naar mij.

„Ramona, de Sint, kennend je liefdevol hart,
Zend je hierbij voor straf geen gart,
Maar waarmede hij je hier nu eens verrast,
Een amant, die volkomen bij je past."

Toen zij het met gretige handen ontpakt had, kwam er een chocolade neger met een roode tong uit. Nu was het de beurt van Nicht om verontwaardigd op te stuiven: „Weet wel, ik zwár", zei ze, „maar toch terlaloe koerang adjar dezen Pimpelnel!"
Woedend sloeg ik met mijn vuist op tafel, want de blik, die Nicht mij had toegeworpen, deed de maat overloopen. „Dat is het zeker", sprak ik woedend, maar een ding bezweer ik, wanneer ik deze Pimpelnel kan ontmaskeren, ik hem er eigenhandig uit zal gooien."
„Laat dat maar aan mij over", sprak Adelheid koel. „Zie je die leuning van de voorgalerij daar, nu daar gaat hij dwars doorheen!"
Nadat de Roode Pimpelnel Loetje nog een boekje had gestuurd: „Hoe maak ik mij bij de Heeren bemind", waarop ze minachtend had te kennen gegeven, dat ze daarvoor geen handleiding noodig had, maar zelf sommige verloopen drankvaten nog wel een lesje kon verstrekken, iets, wat ik mij ook weer kon aantrekken, kwam Adelheid weer aan de beurt. Bij het pakje zat het volgende gedicht:

„Adelheid, je hebt wel geen hondjes,
Maar een paar schalksche blondjes,
Die zetten het emplacement soms op z'n kop,
Sluit Rolfje en Pietje daarom hierin op!"

Het was een hondehokje van marsepein en dit deed Adelheid, bij wien de gekwetste moedertrots sterk sprak, zich oprichten, een paar keer veelbeteekenend haar arm strekken en langzaam zei ze, met een zee van wraaklust in haar stem: „Roode Pimpelnel, wacht, ik krijg je wel!"
En ze kreeg hem ook, bijna vlak daarop. Ik kan niet begrijpen, dat de handel in zekere onkiesche voorwerpen van chocolade en marsepein niet verboden wordt. Terwijl er een onverdragelijke sfeer heerschte, kwam het laatste pakje aan de beurt en ik wist, wat het inhield, want ik had het zelf voor Adelheid gekocht. Het was mijn laatste hoop, om haar stemming een beetje ten mijnen gunste te doen omslaan, een flesch advocaat, waarop Adelheid zoo dol was. Ik had er het volgende gedicht bij gedaan, eigenhandig geschreven.

„Adelheid, wanneer de zorgen voor man en kinderen
je kwellen,
De banden van het leven je soms hinderlijk knellen,
Wanneer je zorgen hebt, moeilijkheden, leed of
verdriet,
Deze trouwe makker verlaat je zeer zeker niet.
Het gebruik hiervan zal je vast en gewis opbeuren,
Je ziet alles dan met veel opgewekter kleuren,
Gebruik daarom dikwijls dit geschenk van de Sint,
Die het je laat zenden door je allerbesten vrind."

En weet je, wat er in het pakje zat, mislukt St. Nicolaasnummer? Geen flesch advocaat, geen opwekkend mengsel van brandewijn en eieren, maar een vulgair voorwerp van chocolade, dat je alleen maar in de slaapkamer gebruikt en daarbij dat rijmpje van mijn eigen hand. Dit was de meesterzet van Slimmans, want nu was ik reddeloos verloren.
Met een akelige grom als van een kwaadaardige dog rees Adelheid overeind.

„Sta op", zei ze tegen mij en aan mijn arm trok ze mij naar de rand der voorgalerij. „Nu weten we, wie de Roode Pimpelnel is. Als je nog een laatste wensch hebt zeg hem dan snel. Je weet, wat ik gezegd heb, dat er met de Roode Pimpelnel zal gebeuren!"

„Maar Adelheid" stamelde ik nog, doch reeds schoot haar arm uit, een mokerslag trof mij onder mijn kin, ik hoorde een gekraak van brekend latwerk en terwijl ik in de toomelooze diepte tuimelde, werd alles blank. Op mijn bed werd ik wakker, waar Kees Landman en Samy mij naar toe hadden gedragen. Den volgenden dag heb ik met Slimmans afgerekend. In het halfduister heb ik hem door een stapeltje naoogst gedrukt, maar dat maakte zijn wandaad niet goed, want de gevolgen voel ik nog steeds!"
Met een pijnlijke kreet stak Jan zijn hand naar zijn potje bier uit.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

IN EEN SULTHANSBAD OP BALI

SCHILDERIJ VAN Prof. F. KIENMAYER

KUNSTBIJLAGE

V./H. ST. NICOLAAS EN KERSTNUMMER „SUMATRA"

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Vreemde Sint Nicolaas avond.

DOOR

MIA CEVANU

HET was in den tijd dat ik nog voor een dagblad in Medan werkzaam was. Ik zou een der welgestelde Chineezen uit onze stad bezoeken die pas teruggekeerd uit China voor ons blad zou vertellen van de politieke gebeurtenissen in zijn land.

In den vooravond van den 5en December reed ik naar zijn huis in een hongkong, het welwillend aanbod om zijn auto te sturen had ik afgeslagen, omdat ik in het langzaam voortrijdende wagentje op mijn gemak de Chineesche buurten eens wilde opnemen - die uitgebreide Chineesche wijk, een stad in een stad, zoo dicht bij en ons toch zoo verre. Gevaarlijk is het hier heelemaal niet, vooral in den vooravond zal niemand er een Europeesche vrouw, die alleen wordt rondgereden, overlast aandoen. Eigenlijk was het dus een heel gewone onderneming, maar toch stelde ik het mijzelf als een interessante belevenis voor, zoo in een hongkong door die Chineesche stad te zullen rijden. Ik had kort tevoren een film gezien die in China speelde, - in de Chineesche wijken van Sjanghai, - en had er nu plezier in mezelf een beetje te doen griezelen door me nogmaals voor den geest te halen hoe in die film een angstwekkende oude Chinees een Europeesch meisje ontvoerde..... hu!

En nu reed ik alleen door de stad, terwijl het donker viel. Er was druk beweeg op de straten waar nog het daglicht scheen in bleeke glanzen, een weeë lucht drong naar buiten uit de aaneengerijde tokotjes, waar schaarsche lampjes het interieur mysterieus belichtten.

Snel viel de duisternis dan in, terwijl ik werd voortgetrokken langs een stille straat, aan een zijde begrensd door een hooge muur, ter andere zijde voerend voorbij Chineesche timmermans werkplaatsen en andere toko's met een enkel olie-pitje verlicht en waar mannen op tabouretten hurkten. We reden langs een winkel, waar vrouwen bijeenzaten op den grond, een man stak voor mijn hongkong de straat over, een naakt kindje als een presenteerblad voor zich uitdragend - het hoofdje was kaal geschoren op een enkel plukje steil zwart haar na vlak boven het voorhoofd. De man reikte het kind aan een der vrouwen op den grond en plots rumoerde het op van lachen en praten.

Verder reed ik en was er alweer voorbij.

Hier stond een kleine draagbare toko met Chineesche heerlijkheden opgetast die een sterke, weeig-zoete lucht verspreidden; een magere Chinees hurkte achter zijn flesschenroode stroop en schonk ze in de glazen, waarbij twee anderen te wachten stonden.

Een groep kinderen kwam in optocht langs. Zij droegen puntkappen als de kabouters uit oude sprookjes, enkele kappen waren wit, andere zwart. Ze hielden een oogenblik halt om opnieuw den brand te steken in het reukwerk dat voor hen uitgedragen werd, door een der grootste kabouters en brandde in een ijzeren pot, die aan een ketting hing.

Twee andere kabouters die er naast liepen, hielden walmende fakkels omhoog. Dong-dong-ding-dong dreunde dof eentonig het begeleidend slagwerk.....

Het doet mij denken aan de straatkinderen, die met oude lompen St Nicolaas en zijn zwarte knecht nabootsen en bedelend door den Hollandschen winteravond gaan. Maar deze kinderen letten op mijn nabijheid niet en bedelen niet, opgaande in hun fakkeltocht die misschien spel is, misschien een hen heilige rite, maar die met onze Sint Nicolaas zekerlijk niets uitstaande heeft. Mijn trekker, is vermoeid, zweet parelt op zijn ontbloote nek en zijn kaal geschoren achterhoofd glimt in den schijn van een lantaarn. Zijn blauwe jak is op den rug doorweekt. Stapvoets gaat hij, maar nog verder moet ik zijn.

Moeizaam trekt hij het lichte karretje den spoorbaan over, even kraakt het angstwekkend als we over een rail in een kuil zakken, dan is de weg weer effen en hij loopt voort met hernieuwde energie.

Nu komen we in de wijk van Chineesche welgestelden: Huizen in donkere tuinen verborgen waarvoor ingangspoorten staan met draken versierd en op een bank vóór die poorten een groote donkere Bengalees met indrukwekkend uiterlijk in zijn wit gewaad, met zijn ontzagelijke tulband en de groote zwarte baard.

Ook wel zitten er twee te samen en zijn als gevangenisbewaarders voor de donkere huizen waaruit geen licht naar buiten straalt, zoodat zij nauwelijks zichtbaar zijn, men ze slechts vermoeden kan achter die poorten, in die tuinen, welbewaakt.....

„Disini masoek". De wachter verheft zich. Het wagentje rijdt het erf binnen. In de donkere voorgalerij staat mijn gastheer, verwesterd Chinees. In vloeiend Engelsch begroet hij mij, reikt mij hoffelijk de hand en leidt mij naar een tweede galerij, spaarzaam verlicht, waar we ons neerzetten in de rottan stoelen.

We spreken over zijn land, de strijd die er gestreden wordt, de moeilijkheden die men tracht er te overwinnen. Voorzichtig uit hij zich in welgekozen woorden, niets meer zeggend dan wat hij welbewust loslaten wil.

Intusschen heeft hij geroepen, stil komt een tenger Chineesch jong meisje binnen- „Mijn schoonzuster" licht hij toe. Zij brengt een koele drank en gaat na een stille groet weer heen.

Voor ik vertrekken zal, laat hij mij binnengaan in de woonvertrekken, waar de vrouwen zijn. Een groep vrouwen zit op den grond gehurkt bijeen in een hoek van het groote vertrek, ook kinderen zijn er. Eén der vrouwen heeft een klein kind op den arm, een jongetje ligt te slapen op een rieten mat. „Mijn vrouw" zegt mijn gastheer en ik begroet haar die opstaat, even mij toelacht. Ik voel het beklemmend: werelden liggen tusschen ons, zóó ver en vreemd sta ik als Westersche tegenover die vrouw met den dooden glimlach. Ongetwijfeld is zij een schoonheid voor Chineesche begrippen. Keurig is het haar gekapt, op de helder witte kabaja stralen de mooie gouden spelden. Zij draagt paarlen oorknoppen. Vreemd paarlen... ik dacht dat de Chineezen steeds diamanten droegen, fonkelende gele diamanten.

Wel moet haar man sterk de Westersche begrippen gecultiveerd hebben, dat hij met mij - een vrouw - over politiek en zaken spreken wilde. Maar toch ook zijn schoonzuster, dit jonge meisje, dat nu afzijdig staat en dat zooeven geluidloos, stilzwijgend mij den dronk reikte, is niet meer van het oude China. Zij staat op den drempel, en voor haar zal het leven

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

niet gemakkelijk zijn,-als kind opgevoed in de oude begrippen, als opgroeiend meisje ontwaakt in een nieuwen tijd, waarin de oude waarden niet meer gelden en toch nog niet verworpen mogen worden.
Nu spreekt zij met mij in het Engelsch, langzaam plaatst zij haar zinnen. Zij speelt piano, wellicht schildert zij ook, ranke bloemen en zwaluwen... of borduurt in velerlei kleuren op de zijden schoentjes, zooals zij die draagt.
In de groep zit een oude vrouw, héél oud. Zij is zekere de grootmoeder, of een oude voedster, maar ik wil niet meer vragen en indiscreet zijn. Ten afscheid zeg ik de vrouwen een Maleische groet. De kinderen slapen.
Het jonge meisje en ik reiken elkaar de hand. Zij glimlacht ook, niet verstard in beleefdheid, maar een kort verlegen lachje, dat dadelijk weer wegtrekt en het gezicht weer onbeweeglijk schijnen doet.
Bij het afscheid kucht de gastheer even als verlegen en het is alsof hij een gunst vraagt, wanneer hij zegt: Het is vanavond een heilig feest voor u en uw landgenooten en gij geeft elkander kleine geschenken, het feest van den heiligen Nicolaas niet waar? Mijn schoonzuster leerde het op de kloosterschool.
Ik knik sprakeloos, want hij slaat een sjaal voor mij open waar op het witte fond warmtintige bloemen openbloeien. U houdt toch van sjaals, vraagt hij nog en kijkt even ongerust mij aan, alsof ik zooiets niet mooi zou kunnen vinden! Staat u mij toe u deze aan te bieden als een klein geschenk voor uw St. Nicolaasfeest.

Maar u is al te vriendelijk! Hoe kan ik dit aannemen...
Het is niets. Laat mij u dit zeggen. Een Chinees zal in zaken zooveel mogelijk winstbejag betrachten, zooveel eenigszins mogelijk.. doch voor zijn vrienden heeft hij gaarne iets over...
In den Cantonneeschen sjaal gehuld stap ik in de auto die mijn gastheer heeft doen voorrijden en neem hartelijk dankend afscheid.
Langzaam glijdt de wagen door de straten..... langs de huizen der welgestelden, door de straten van werk-plaatsen en winkels, de spoorbaan over.
Vanuit de zware Amerikaansche wagen bezie ik het alles van verder afstand. Het contact is verbroken. Nogmaals gaat het over den spoorbaan. We rijden de Europeesche woonwijken binnen. Stilte hier en rust, geen vreemde geuren, geen menschen op straat, alleen een enkele auto glijdt voorbij en een gemoedelijke Maleische huisbediende loopt vroolijk pratend naar zijn kampong met buurvrouw's baboe die heupwiegend in haar kleurig baadje voortschrijdt.
Ik zie de lichten van het groote hotel.
We naderen mijn woning. Op het erf zie ik een auto wachten en helder schijnt het licht vanuit de voorgalerij.
Hallo gelukkig dat je er bent. We komen je halen voor de viering van St Nicolaas! Hoe kom je aan die sjaal?" Gekocht in den winkel toen er niemand achter den toonbank stond, scherts ik. Wat een vraag; het is toch St Nicolaas! Er is gelach en gescherts, veel licht en vroolijkheid, maar.... de vreemde betoovering is verbroken.

Het Kerstfeest van den Planter.

Op den verren plantweg, zoo afgelegen en verloren
In de stille eenzaamheid der donkere rimboe-nacht,
Waar de krekel alleen zijn eentonig gesjerp laat hooren,
Of slechts de nachtvogel zijn spottend liedje lacht,
In een planthuis, al even troosteloos en donker,
Met slechts een schamel lichtje aan den houten wand,
Zit een planter en in gedachten ziet hij 't geflonker,
Van een brandenden Kerstboom, ginds in 't verre vaderland.

Niet langer voelt hij dan de stilte en eenzaamheid,
De troostelooze omgeving valt als 't ware weg van hem
Met zijn geest vertoeft hij in een lang vervlogen tijd,
En in gedachten hoort hij dan zijn moeders zachte stem.
Hij ziet weer kaarsjes tusschen het sparregroen branden,
Als een visioen verrijst een beeld van huizelijke vreugd,
De gezellige tafel, versierd door moeders nijvere handen,
En met volle teugen leeft hij weer in zijn blijde jeugd.

Met een schok ontwaakt hij, verdwenen is de mooie droom,
Hij ziet weer de koude werkelijkheid om zich heen.
Geen licht en leven meer, geen kaarsjes in groene boom,
Hij weet zich als alle dagen, zoo mooderziel alleen.
Dan staat hij op en viert op zijn manier 't Oude Feest,
Ontsteekt wat kaarsjes tusschen de dorre tjemaratakken,
Een bitter, schrijnend surrogaat voor wat vroeger is geweest,
En als een beklemming krijgt hem de eenzaamheid te pakken.

Onderwijl speelt de gramafoon krassend 'n „Christmasliedje",
Waarvan de woorden nog maar moeielijk zijn te verstaan,
Het is slechts een eenvoudig en zoo simpel melodietje,
En toch verwekt het bij den planter een stille traan.
Een binnen dekt de boy heel stil zijn Kerst-dineetje,
Waarbij slechts herinneringen zijn metgezellen zullen zijn,
Hij blijft heel alleen met zijn klein menschelijk leedje,
En door zijn harte schrijnt dan een troostelooze pijn.

FRANK DEMA.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Brief van het Singkeh aan zijn Tante Christophora.

BESTE TANTE.

MIJN hartelijke dank voor de aardige St. Nicolaas en Kerstverrassingen, waarmede ik niet alleen zelf zeer verheugd was, maar ik ook vele andere harten hier gelukkig heb gemaakt. Tevens zal ik aan Uw verzoek voldoen, om U uitvoerig te schrijven, hoe ik hier de afgeloopen feestdagen heb doorgebracht.
U zult niet willen gelooven, tante, dat ze hier van die dagen zoo ontzettend veel werk maken en dat je haast heelemaal niet het idee hebt, dat je in Indië zit. Goed, het is wel wat warmer dan in het vaderland, je mist natuurlijk wel de familiekring, maar daar staat tegenover, dat de teedere zorg, waarmede ze hier trachten, om je op dergelijke dagen te doen vergeten, dat je zoo ver van huis bent, werkelijk aandoenlijk is. Iedereen, van hoog tot laag, slooft zich uit, om de gezellige oud-Hollandsche sfeer naar de rimboe over te brengen, ze bakken boterletters, Kerstbrooden, sleepen met Kerstboomen, overladen je met een keur van nuttige geschenken, enz.
Laat ik beginnen met St. Nicolaas. Ze hebben hier de aardige gewoonte, om net te doen, alsof wij nieuwelingen, die pas uitgekomen zijn, nog kinderen zijn in tropen-ervaring zijn wij dat ook inderdaad, beste tante - en dan speelt een van de ouderen, dit jaar was het de baas, die wij wel een beetje oneerbiedig de Stier van Potter noemen, zelf, voor ons voor St. Nicolaas.
Hij kwam daartoe met zijn paard en wagen (een keurige epuipage met twee appelschimmels ervoor) naar den lap rullen grond, die door mij bewerkt wordt, althans door de water-Chineezen, waarover ik het toezicht heb. Hij had Pietermanknecht achter op de bok staan. „Sinterklaas-kapoentje", zong ik, toen ik zijn wagen zag aankomen, want ik zag, dat hij een groot pakket voor mij bij zich had. Wij gingen samen op een omgevallen tamarindeboom zitten, een heerlijk koel plekje in het maagdelijk oerwoud, waar de orchideeën zoo maar gewoonweg aan onze voeten bloeiden en rose libellen spelend op en neer schoten. Daar opende ik het pakket, terwijl hij broederlijk naast mij op den stam had plaats genomen en met een glinsterend oog mijn kinderlijke vreugde aanschouwde. De hoofdbaas, Plusia genaamd, schonk mij een groote mokkataart in den vorm van een tabaksblad en een dikke Heliothis van marsepein (Heliothis is een rups, die met zijn scherpe tandjes aan het frissche tabaksgroen knaagt) en de Stier van Potter zelf had een berg aardige verrassingen. Naast een zakje met pepernoten, die ik aan de Mongolen mocht uitdeelen en mijn naam voluit in boterletters kreeg ik van hem het Handboekje voor den Deli-Planter.
Dit is een zeer geestig werkje, tante, waar je van alles in vinden kunt, zooiets als Uw Enkhuizer Almanak, ernst en humor wisselen elkaar in een schalksche volgorde af. Naast nuttige wenken over het werk vindt U b. v. een leuke Deli anecdote en een heerlijk receptje voor Bordeausche pap. Dan was er nog een dot van een kalender van het Deli-Proefstation, juist zooiets als onze Kalender voor het Huisgezin, iedere dag een goede raad of een mooie gedachte, z. a. „Mest op tijd of Verbrand Uw steelen, voor het te laat is." Dan kreeg ik een nieuw werkboek van den Stier, omdat mijn butler het oude eens in den modder heeft laten vallen, waardoor het er een tikje „schmutzig" uitzag en de Plusia bij een boekeninspectie de geestige vraag ontlokte, of ik wel eens op mijn boeken wandelde. Verder nog een pakje met A.I. puzzles, die ik in mijn vrijen tijd mocht oplossen. A. I. puzzles, beste tante, zijn hier overbekend, een soort staatjes, die de Arbeidsinspectie uitgeeft, waarin ze allerlei ingewikkelde vraagstukken geeft op te lossen.
Zij zijn zeer ingenieus gevonden en soms zit je dagen te broeden over de oplossing van een vraag. Nadat ik mijn schatten voldoende bekeken, ze om en om gekeerd had, gingen de Stier en ik een heerlijke wandeling over de lap rullen grond maken. Het was een stralende morgen en uit vollen borst zongen wij samen van „Zie, de maan schijnt door de boomen, makkers staakt Uw wild geraas" en „Zie ginds komt de stoomboot van Spanje weer aan!" De Mongolen en de Inheemsche nikkers deelden in de vroolijke stemming mee en probeeren het refrein in hun moedertaal te herhalen. St. Nicolaas is in het Mongoolsch „Tsjang pang-pang", misschien dat U die wetenschap nog eens in een Sinterklaasgedichtje voor de Piepa kunt gebruiken, b. v. „Deze kapstok voor de gang, krijg je cadeau van Tsjang-pang-pang." Alleen het uitdeelen van de pepernoten lukte niet zoo vlot, want de Mongolen met hun wantrouwende Oostersche aard dachten dat het pillen van den dokter waren, om eens schoon schip te maken en deze gift van „Tsjang-pang pang" werd dan ook met een ongelukkig gelaat doorgeslikt. U zult niet gelooven, dat deze volgelingen van Confucius zulke groote fantasten zijn, want 's middags vroegen een tiental een halve dag verlof, omdat zij zoo beroerd van de pepernoten waren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het Kerstfeest was nog geslaagder. Ik ben in dien tijd naar een andere onderneming overgeplaatst, omdat ik een kracht ben geworden, die ze allemaal heviglijk begeeren en daar kwam ik bij een administrateur, die ze de Cowboy noemen, omdat hij een deel van zijn leven in die functie in de Far-West heeft doorgebracht. Ik hoop niet, tante, dat U verschrikt en hem als een woeste man voorstelt, met revolvers en messen in zijn gordel en fladderende broekskappen. Het is een nette welgedane verschijning met een eenigszins mistroostig uiterlijk, maar dat heeft hij volgens zijn zeggen uit zijn kindstijd uit een stuipje overgehouden en het eenige wapen dat hij hanteert, is zijn pen en daar is hij ook nog geen meester op waarschijnlijk een gevolg van een lang verblijf onder de Yankees, zoodat hij wel eens schrijft van „Ik sei U", hetgeen verdacht veel op „I saij" gelijkt. Het is een uiterst wellevend man, die zijn op- en aanmerkingen met de noodige gratie en tact weet te lanceeren en hij heeft een schat van een vrouw, die wij „Madame!" noemen en in wier formidabele omvang een kinderlijk gemoed schuilt.

Dan heeft hij een Nichtje, die de kroon spant en wanneer zij geen formeele bezwaren had gehad tegen het geweldige uitsteeksel, dat zij bij ons in de familie „neus" noemen, dan was zij waarschijnlijk bestemd geweest, om ons geslacht van Cyrano de Bergerac's voort te doen leven, maar ze zei, dat ze de gedachte van een baby met zoo'n neus onverdragelijk vond.

Maar ik ben van de beschrijving van ons Kerstfeest afgeraakt. Het werd ten huize van den Cowboy gegeven en ik moet zeggen, tante, dat alles keurig in orde was. Wij hadden een Kerstboom, die er wezen mocht, zoo kersversch uit het oerwoud en vol met kaarsjes. Madame had een Kerstdiner in elkaar gekokkereld, dat klopte als een bus en het was zoo smakelijk bereid, dat het je niet eens opviel, dat de Kerstgans met kastanjes door hutspot met klapstuk vervangen was. Het was zeer aandoenlijk, toen de Cowboy een oud Kerstliedje begon te zingen en hoewel het geluid van zijn stem mij deed vermoeden, dat hij in den harden levensstrijd in de Far West ergens een gescheurde Adamsappel opgeloopen moet hebben - het klonk tenminste als een gebarsten pot - zong hij zoo aandoenlijk, dat ik Madame een traan zag wegpinken. Als hij trouwens niet gauw gestopt was, had ik zelf ook gaan huilen, want zijn smachtend geluid sneed je door merg en been en werkte op je gevoelszenuwen.

Thuis had de butler ook voor een verrassing gezorgd, want hij had een overheerlijke Kersttaart voor mij gebakken, waaraan een smaakje van doerian en ikan - kring zat. Dat zijn twee Oostersche gerechten, die U ongetwijfeld op prijs zoudt weten te stellen, lieve tante, zoowel wat betreft de geur als smaak. In den taart vond ik een verroeste messenlegger, maar ik vermoed, dat dit een oud-Mongoolsch gebruik is, zooiets als de boom in onze Drie-Koningen taart. U krijgt zoo onderhand een aardig lesje in folklore, waarover U met tante Leida kunt praten, die gek op dergelijke dingen is.

Op mijn beurt heb ik hun ook een attentie bewezen en zooals U mij schreef, hun een stuk van Uw Kerstkrans bedacht. Wilt U wel gelooven, dat ze het pertinent weigerden, met een wantrouwen alsof ik een Cesar de Borghia was, die immers ook zijn trouwste dienaren door middel van heerlijke gerechten vergiftigde. Ja, tante, East is East and West is West and never the twain shall meet! Wat zoudt U wel zeggen, als Uw eerbiedwaardige Truitje in een zwempak de borden stond te wasschen, zooals mijn huisbediende zich de vrijheid veroorlooft of dat Willem de Piepa verzorgde in een pyama, waarvan de eene broekspijp tot het uiterste puntje van de dij opgestroopt was, een ding, wat mijn butler mij lapt.

O', ja tante bijna was ik U vergeten te vragen, of er iets met de Banketletter kan gebeurd zijn, die U mij met St. Nicolaas stuurde. In ruil voor de vele heerlijke gave, die ik van hem ontving, zond ik hem aan de familie De Stier van Potter en tot mijn groote verbazing, inplaats van het heerlijke Hollandsche baksel te roemen, zei hij, dat zijn vrouw zich bezwaard gevoelde en hij ook een gevoel had, alsof er een steen op zijn maag lag en dat hij mij de flauwe mop, om er cement in te doen, hoogst kwalijk nam. Kan het zijn, dat Truitje, die zoo nu en dan een vleugje van kindschheid begint te vertoonen bij den metselaar inplaats van den koekebakker is geweest? Wilt U mij ook het genoegen doen, om den Cowboy eens een ansichts-kaartje te sturen, waarop U zet „Van tante Christophora!", want hij en ik hebben altijd den mond vol over U en misschien stuurt hij dan U wel een tijgerhuid terug.

Met de beste wenschen voor het Nieuwe Jaar eindig ik.

Met een kus,
Uw ROLF.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Moderne bruggenbouw

In de zoogenaamde Dairiweg is in dit jaar over de *Lae Renoen* een van de tot nog toe grootste gewapend-beton-bruggen van Ned. Indië gereed gekomen.

De brug, waarvan bovenstaande foto een fraai aanzicht geeft, is in opdracht van de B. O. W., na een daartoe gehouden onderhandsche aanbesteeding, met geheel vrije keuze van ontwerp, ontworpen en uitgevoerd door ondergeteekende, wiens goedkoope gewapend-beton-bruggen ondanks de malaise — of misschien juist dank zij de malaise, die iederen bouwheer dwingt zijn geld zoo goed en zuinig mogelijk te besteden — de laatste twee jaren zeer veel ingang hebben gevonden.

De brug met een totale lengte van 79 M., een middenoverspanning van 40 M en eene hoogte van 36 M boven den waterspiegel van de *Lae Renoen* past goed in de natuurschoone omgeving, die een autotocht daarheen tot een genot maakt. Dit loont de moeite temeer, indien men 1500 M verder doorrijdt tot de schilderachtige waterval *Lae Pandaro*, waarover thans eveneens een brug door ondergeteekende wordt gebouwd.

Ir. NIELS THIELE
Specialist in Gewapend-Beton
Nillmy-Gebouw kamer 12, Tel. 1112

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

WINTERLANDSCHAP

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

St. Nicolaas viering sinds oude tijden

DOOR

MIA CEVANU

DE Sint Nicolaas viering bestaat sinds heel oude tijden. Begrijpelijk is het dat het feest een Katholieken oorsprong heeft en in ons land dus reeds moest bestaan voor den invloed der Hervorming, zoodat het door het nieuwe geloof niet meer uitgeroeid kon worden, doch als een ingeburgerd feest ook werd overgenomen door de aanhangers der nieuwe leer, terwijl het oorspronkelijk karakter van feest ter eere eener Katholieke heilige steeds meer in het vergeetboek geraakt was. Dat dit juist verondersteld is blijkt wel uit het feit dat in stads rekeningen van Dordrecht over het jaar 1360 reeds het St Nyclaes feest genoteerd staat met een uitgave van 1 gouden pond ten bate van de schoolkinderen, die dus blijkbaar op dien dag te goed werden gedaan.

Men weet verder nog dat op dien dag de scholieren hun bisschop kozen en het recht hadden om den voorbijganger een kleinigheid te vragen onder den naam van: Bisschopsgeld, hoogtijgeld, kaarsgeld, biergeld en meer dergelijke benamingen. Dat ook het klaarzetten van een SCHOEN reeds lang gebruikelijk is, blijkt ook alweer uit een oude kroniek uit de 15e eeuw waar te lezen staat, dat men „op den vieravond van St Nicolaas de kinderen haare schoenen in zijne naam liet setten, om deselve met alderlaye snoeperijen en slikkebeetjes, of andere te vulle, dewelke St Nicolaas haar tot een gifte gaf. Somtijds wierdt daar een perkamete cedultjen aan gespelt van dezen of diergelijke inhoudt, gelijk er mij een in handen is gekomen: „Dit Laeken gheeft St Nicolaes Joest Jacobszoen van Huessen tot een Mantel ofte Cap, omdat hij cloeck leeren sal, ende niet broetdroncken wesen."

De armen werden ook toen niet vergeten en in een stadsrekening van Utrecht ten Jare 1561 staat een uitgave genoteerd van 5 gulden voer twe hondert weyten broden, die op St Niclaesdach den armen menschen in der kercken, na die hochmisse, gedeylt syn 't Stuck van ½ stuiver.

Ook toonen andere rekeningen dat arme kinderen met schoenen werden bedeeld. Bij de beter gesitueerden dienden vaak boeken als geschenk, meestal heel stichtelijke boekjes waaruit de jeugdige lezers niets anders dan nut konden trekken, maar die daarom ook niet altijd even amusant waren! Nog nuttiger en deugdelijker geschenken werden de kinderen toebedacht in den vorm van een nieuw „schoolbort" of „een" schryfboek" toch kregen de kleinen ook wel speelgoed als een „wurptol" of „kolf." De ouders hielden evengoed het feest in eere en maakten er voor zich vaak een braspartij van, die niet zelden in dronkenschap eindigde, wat in zekere perioden de overheid aanleiding gaf daar een stokje voor te steken en het heele feest te verbieden. Dat dit uitsluitend geschiedde uit anti dronkenschap overwegingen zal men wel niet gelooven wanneer men bedenkt dat dronkenschap in die dagen een gewoon verschijnsel was: Maar een andere kijk krijgt men op het geval wanneer men bedenkt dat omtrent 1600 de godsdienstwisten een belangrijke rol gingen spelen in het dagelijks gebeuren.... en men leest dan wat de overheid van de stad Tiel in 1618 schrijft bij hun verbod tot het vieren van St Nicolaas.

„Alzoo men van jaere tot jaere meer en meer siet aanwassen ende vermeerderen de excessen en overdaet, die in 't verzien en stofferen ofte begiftigen der kynderen scoenen op St Nicolaesdaegen, UIT DOLDE SUPERSTITIEN SPRUYTENDE, gepleecht en bedreven worden, enz. enz.... dan lijkt het niet zoo onwaarschijnlijk dat de Hervorming een woordje meesprak.

In 1600 werd ook reeds in Delft zoo'n verbod van St Nicolaes viering uitgevaardigd, maar het moest in 1618 weer vernieuwd worden, daar het blijkbaar niet afdoende had gewerkt. Eveneens werd het verbod te Tiel tusschen 1620 en 30 nog meerdere malen herhaald.

In 1657 verbood ook de overheid te Dordt het „tumultueuse" vieren van den Sint Nicolaasdag.

In Amsterdam werd een soort St Nicolaas markt gehouden op den Dam waarbij tenten en kramen met speelgoed, snoeperie en slickerdemick werden opgesteld en in de Kalverstraat en de Nieuwendijkstraat een groote menigte kooplustigen en kijklustigen zich bewoog van en naar den Dam waar ook kijkspelen waren waar olifanten de verbazing van Jan Publiek wekten en doedelzakblazers hun deuntjes lieten hooren. Dat alles gaf dus een heele pret aan jong en oud maar omtrent 1600 werd ook te Amsterdam door een overheidsgebod hier tegen in gegaan. Een verbod dat men ook daar heeft moeten herhalen, edoch nog zonder succes.

Men scheen het ook niet in den haak te vinden dat „in de kramen vercoft worden verscheyden goederen, die men den cleynen kinderen dyits maeckt dat Sint Nicolaes henluyde geeft" want men noemt dit in de keur „een saece, strijdende tegen alle ordre ende polityc!"

Maar zelfs die gewoonte van de kleine kinderen iets wijs te maken is tot op den huidigen dag niet verdwenen, wat kon dus de overheid van voor bijna 300 jaar daar tegen aanvangen?.... Wel is langzamerhand het vieren van St Nicolaas op straat in onbruik geraakt wat betreft het houden van markten en dergelijke, maar toch ziet men tot op dezen dag nog vele arme kinderen, die zich met enkele oude lappen een St Nicolaas tooi en met roet en schoensmeer een Zwarte Piet verschijning hebben gesugereerd en de voorbijgangers om „een centje" vragen. Ook maken diverse winkeliers van dezen dag gebruik om door middel van den heiligen Sint reclame te maken voor hun waren en in statiekoets rijdt dan, met grooten sier, St Nicolaas, vergezeld van zijn knecht, door de stadsstraten, maar toch is het feest hoofdzakelijk een huiselijk feest geworden. Den avond van den 5en worden de grootere kinderen met grappige pakjes vervlijd waar de schenkers al hun dichtkunst bij uitgeput hebben, aan verzen die steeds moeilijker worden nu rijmwoorden gezocht moet worden op: aeroplane electro motor, dijnamo en wat al meer dingen die tegenwoordig de begeerte van het opgroeiend geslacht wekken!

De heele kleintjes worden op den morgen van den 6en met een tafel cadeautje verblijd en weten niet wat zij het eerste in hun begeerige handjes zullen vatten terwijl zij met schitterende oogen het moois overzien.

En de groote menschen zelf? Hebben zij niet het grootste genot aan hat plezier hun kinderen bereid, hebben zij zich niet kostelijk geamuseerd bij het vervaardigen van hun eigen verzen, trotsch op hun ongeweten dichtkunst-talenten..... en maken zij er niet voor hunzelve „een genoeglijken avond" van in societeit of huiselijken kring?..... Zoo gaat Sint Nicolaas voorbij.....

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PHOTO A.K.

KERST-IDYLLE BIJ BERCHTESGADEN (IN DE BEIERSCHE ALPEN.)

Wenn es nun schneit.

Wenn es nuh schneit ganz heimlich in den Gassen
Und Sternenflocken decken Baum und Strauch,
So denk an sie, so einsam und verlassen
Aufs Christkind harren, wenn in Bangen auch,

Und lenke gern und freudig deine Schritte
Zu ihnen hin und sprich ein tröstlich Wort,
Und sei gewiss, du trägst aus ihrer Mitte
Den schönsten Weihnachtssegen mit dir fort.

Anny Andersch.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DE TOCHT NAAR CHATHAM

22 JUNI - 29 AUGUSTUS 1667

MOMENTEEL, nu de naam van onze Hollandsche Marine door het gebeurde met de Zeven Provinciën in discrediet is gekomen, doet het ons goed nog eens een van de roemrijkste daden van de Hollandsche vloot naar voren te brengen, al geeft het verleden dan maar ook een schrale troost voor het heden. Maar laten wij hopen, dat de nazaten van die eens zoo roemrijke Hollandsche vloothelden tenminste nog een tikje van het bloed hunner voorvaderen door hun aderen hebben stroomen en dat zij in den toekomst blijkt zullen geven waardiger afstammelingen van een dapper voorgeslacht te zijn.

Die Hollandsche vloot heeft in het verleden menige strijd gestreden en menige zware zege bevochten, meest tegen hun erfvijanden op maritiem gebied, tegen Engeland, evenals de Staten van Holland een natie van kooplui, die hun winsten maakten door hun handel op overzeesche gebieden. In de diverse oorlogen tegen Engeland met zijn vele zeeslagen staat de tocht naar Chatham met gouden letters gegrift, omdat het een van de stoutmoedigste daden betreft, ooit door een vloot bedreven en die door haar gevolgen in het machtige Albion een ware paniek veroorzaakte.

Den 22sten Juni 1667 kwam de Hollandsche vloot voor de Theems en een eskader van tien schepen en eenige branders voer naar binnen, tot Tilbury, ongeveer 4 mijlen van Gravesend. Op een klein eiland, aan den mond van de rivier, die naar Rochester en Chattam liep, lag een kleine vesting, Sheerness geheeten en dienzelfden nacht ging kolonel Dolman met 1500 man aan land, die een overwinning wisten te behalen, twee magazijnen en een klein kasteel in de lucht lieten springen, terwijl vele schepen, die voor anker lagen, in brand werden gestoken. Dit gebeurde alles voor het daglicht aanbrak. Bij het aanbreken van den dag kwamen 2000 man Engelsche ruiterij op ons volk afzetten. Nadat kolonel Dolman zich had overtuigd, dat de Engelschen te sterk voor hem waren, trok hij zich met zijn volk terug, totdat hij onder het bereik was van de kanonnen van onze vloot, die dicht onder de wal lag. Daarop liet hij zich met zijn volk plat op den grond vallen, waarop onze schepen bij den aankomst der Engelsche ruiterij met schroot schoten, waardoor er een ware paniek in de vijandelijke gelederen werd aangericht. Toen keerde kolonel Dolman de rollen om, hij vervolgde de Engelschen, waarvan hij er velen gevangen wist te nemen en na de overwinning liet hij van het eiland de prinsevlag waaien. Admiraal de Ruyter kwam persoonlijk met zijn sloep aan land, om de toestand in oogenschouw te nemen en na een beraadslaging met den kolonel werd het eiland Sheppey een boete van f 400.000 opgelegd, die voor zonsondergang betaald moest zijn, daar het eiland anders platgebrand zou worden.

Het bericht van deze overwinning veroorzaakte groote ontsteltenis in Engeland, daar men zeer terecht vreesde, dat de Hollandsche vloot de groote Engelsche schepen zou aanvallen, die voor Chattam lagen, enkel afgesloten door een boom en een ketting, die mén dwars over de rivier gespannen had. In allerijl werd de hertog van Albemarle er met een troep volk op afgezonden, die de Hollanders vanaf den oever moesten aanvallen. Deze vrees was inderdaad niet ongegrond, want den 23sten Juni zeilde een Hollandsche macht van 36 schepen de rivier verder op, naar de afsluiting en den 24sten Juni werd tot den aanval overgegaan. 24 Schepen en 6 branders kwamen door de afsluiting heen, nadat zij de ketting aan stukken hadden gezeild en de Engelsche admiraalschepen van de witte en de blauwe vlag werden verbrand. Het vlaggeschip van den Engelschen admiraal Monk werd door den Hollandschen kapitein Thomas Tobjasz genomen, die zelf de vlag van boven neerhaalde, voor welks moedige daad hij 5000 guldens kreeg betaald uit den opbrengst van den buit. De Engelschen verloren 9 groote schepen, terwijl de „Royal Charles", het vlaggeschip bij onze vloot gevoegd werd.

Hieronder laten wij een brief van den Deen Leijonbergh aan Karel IX. volgen, daar hij een goed licht op de gebeurtenissen werpt.

„Onder de verschillende schokkende gebeurtenissen, die hier sedert mijn verblijf onverwacht zijn opgekomen, is er geen te vergelijken bij die nu dezer dagen heeft plaats gehad; het affront door deze natie (de Engelsche) van de Hollanders geleden, dat zonder twijfel zoo groot is, dat het niet met een pen beschreven kan worden. Het is duidelijk, dat het een zware straf van God is, die over deze natie hangt, die ook nog op een andere wijze kan losbreken, zoodat men ook vreest, dat het hiermede niet afgeloopen is, maar het ergste nog moet volgen.

Verleden week Zaterdag vernam men, dat de Hollandsche vloot hier voor de Theems, ja dat een eskader van 10 fregatten en eenige branders de rivier opgevaren was tot Tilbury, omstreeks 4 mijlen van Gravesend, waardoor men zeer verrast was en niet anders vreesde of er zou een landing geschieden, weshalve men alle troepen over het geheele Rijk bevel zond, zich gereed te houden de Hollanders naar mogelijkheid te weren. Naar menschelijke bereiking zou dit ook wel gelukken, daar van alle kanten de Koning bericht ontving, dat men besloten was de Hollanders en ook de Franschen, die mochten landen te weerstaan; elke provincie zond haar lijst over, waaruit bleek, dat over geheel Engeland tusschen de 50 en 60.000 man gereed stonden; genoeg om allen mogelijken weerstand te bieden. Verleden week Zondag vernam men, dat een deel der Hollandsche vloot, 30 schepen sterk, voor Sheerness gekomen was, dat een kleine vesting is, gebouwd op een klein eiland aan den mond van de rivier, die voorbij Rochester en Chatham loopt, waar Engeland's voornaamste reede en magazijn voor de vloot is, en de vesting hevig had beschoten, zoodat een deel van Mylord's Douglas Schotsche regiment, dat voor een jaar uit Frankrijk gekomen was, tot 300 man sterk, zich daaruit retireeren moest en vesting en eiland aan de Hollanders overlaten, hetgeen tot niet geringe ontsteltenis hier aanleiding gaf, daar men oogenschijnlijk daaruit afleiden moest, dat het hun voornemen was de groote schepen aan te vallen, die op de rivier voor Chatham lagen en alleen door een boom en een ketting waren afgesloten, om welken aanval te voorkomen, de hertog van Albemarle met een troep volks werd afgezonden, waartoe hij den Koning ook goede hoop gaf en verzocht hem niet meer volk te zenden, daar hij meer had dan noodig zou zijn. Maar sedert ontving de Koning door Lord Cornbury, den oudsten zoon van den Kanselier, dien de Hertog van Albemarle Woensdagmiddag had afgezonden, bericht dat de Hollanders bij goeden wind en springvloed den boom en ketting hadden geforceerd en 4 schepen verbrand, die zij eerst hadden weggehaald en het schoone schip „Royal Charles" met zich hadden gevoerd, niettegenstaande de Engelschen van drie plaatsen van den oever af op hen hadden gevuurd. Men was hier zeer ontsteld, temeer waar Albemarle weinig hoop gaf, dat de rest van de schepen behouden zouden kunnen worden, als de Hollanders aanvielen, zich hoogenlijk beklagende, dat hij geen ammunitie in voorraad vond, waarvan hij zich bedienen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

kon, om het hun te verhinderen. Hetwelk ook zoo uitkwam want de Hollanders kwamen des anderen daags met hun branders opzetten en men kon hen niet belleten drie andere zeer schoone nieuwe schepen, de Royal Katherine, Royal Oake, Royal London, te verbranden, ondanks de haast ongeloovelijke moeite door den hertog aangewend, om het te verhinderen.

Ik laat aan Uwe Majesteit over te oordeelen, welke gevolgen Engeland hiervan nu heeft te duchten. De algemeene consternatie en ontevredenheid is ten top gestegen en ziet men geen middel tot herstel, daar de Hollanders niet alleen de Engelsche eskaders, die buiten zijn, trachten te verhinderen, om zich te vereenigen, maar ook de Franschen kunnen uitnoodigen te zamen met hen een landing te doen, hetgeen na hun succes wel beter zou kunnen gelukken, daar alle inwoners ontevreden zijn en zich beklagen over hun zware, lasten, de schuld schuivende nu op dezen dan op genen der ministers, die er wellicht onschuldig aan zijn. Albemarle is hier gekomen en heeft rapport gedaan van wat er gebeurd is; bij zijn terugkeer heeft hij een troep volks met zich meegenomen onder Mylords Middleton en Carlyle; hij heeft hoop gegeven, dat de Hollanders buiten springtij niet veel zullen kunnen uitrichten, maar er staat een nieuwe springvloed te vreezen, daar de wind heel sterk is, 't welk terecht voor een verwonderlijk teeken Gods ten gunste der Hollanders wordt gehouden, die zonder dat niet veel zouden hebben kunnen doen.

Ik zou wel meer te schrijven hebben, maar vrees, dat de post niet spoedig genoeg door zal slippen, maar worden opgehouden en dan de brief in verkeerde handen vallen, hetgeen mij tot nadeel zoude zijn. Ik wil hopen, dat er spoedig een verandering komt in deze onverwachte gebeurtenissen en bespeur, dat men weer moed begint te vatten en zich zou kunnen vermannen. Maar hoe het nu met de vrede zal gaan, weet ik niet te zeggen. Indien de Hollanders geen ander succes hadden behaald dan dat van de eerste actie tegen Sheerness, weet ik van goeder hand, dat men zijn ambassadeurs zou hebben teruggeroepen - maar of men na dit groote onheil nu een vrede zal sluiten „quovis modo", om de noodzakelijkheid te ontwijken van het Parlement bijeen te moeten roepen, dan of men den oorlog voortzetten zal tot men door een andere actie het geleden affront zal hebben gewroken, waarvan men de vernedering nog dieper gevoelt dan de aangerichte schade, weet ik niet te zeggen, maar de tijd moet het binnenkort uitwijzen. Intusschen is reeds patent gegeven tot het werven van 12000 man, die men op vaste betaling in dienst houden wil tot de zaken zich hebben geschikt en gaat men bovendien het zeevolk en de soldaten behoorlijke voldoening geven, zoodat het kwaad verbeterd kan worden, nu men zich langer voor onoverwinnelijk houdt."

Zooals men uit bovenstaanden brief heeft kunnen lezen, had de vermetele tocht naar Chatham een diepe ontsteltenis in Engeland verwekt en hoewel zij nog een tijdje den oorlog heeft voortgezet, is de bedreiging door de Hollandsche vloot van haar levensader, Londen, ongetwijfeld de oorzaak geweest van het einde der tweede Engelsche oorlog. Want de Hollandsche vloot bleef haar druk uitoefenen.

Van 27 Juni tot 3 Juli kruiste zij voor de Engelsche kust en toen de Ruyter den 3den Juli de geheele vloot weer vereenigd had, liep zij den 4den Juli de Theems weer op, maar moest wegens het ondiepe water voor Gravesend blijven liggen, om den 10den Juli weer te vertrekken. Nadat de Ruyter op 11 Juli raad had belegd, is hij met de geheele vloot naar Harwich vertrokken, met het plan het kasteel van Harwich te vernielen. Dit liep min of meer op een mislukking uit, want de 1500 man landingstroepen onder den graaf van Hoorn slaagden er niet in het kasteel te veroveren, maar zij raakten bovendien aardig in de knel, zoodat in allerijl vanaf de schepen hulp moest worden verleend. Toen de vloot, na de mislukte overval den 13den Juli weer van Harwich vertrok en de verlieslijst werd opgemaakt, bleek dat er 1200 dooden en 300 gewonden waren te vermelden.

Den volgenden dag ontvingen de vice-admiraals Aert van Nes en Schram order, dat zij met 24 schepen naar den Theems moesten gaan. Den 21sten Juli zagen zij, dat er 5 oorlogsschepen met 16 branders op de rivier voor Gravesend lagen en tot den 26sten Juli bleven zij liggen, om verdere orders af te wachten, den 27sten Juli kwamen er 20 branders uit Holland bij en den 4den Augusus nog 8. Den 5den Augustus liep men met 24 schepen en 12 branders de rivier op en toen onze vloot kwam aanzeilen, kapten de Engelschen hun ankers en lieten hun schepen tot onder Gravesend drijven, waar zij hulp konden krijgen. Van 5 tot 9 Augustus werd alle dagen gevochten, zonder dat een beslissing werd bereikt, hetgeen door het ondiepe water ook zeer lastig was. Den 9den Augustus verliet de Hollandsche vloot de Theems weer, om, na een paar dagen voor Harwich gekruist te hebben, er den 12 den met 24 schepen terug te keeren en voor de Theems te blijven liggen.

Den 24sten Augustus kwam het bericht, dat de vrede geteekend was en keerde de vloot huiswaarts, om den 29sten Augustus voor Texel te arriveeren. En hiermede was een roemrijke periode in de geschiedenis van onze vloot afgesloten.

(Vrij bewerkt naar bescheiden uit Vreemde Archieven, verzameld door Dr. H. T. Colenbrander.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

EEN VLAMMETJE ?!
NEEN, MERCI! EEN CAMEL STEEKT MEN OP..... MET EEN CAMEL. ZOO WORDT DE RING VAN ROOKGENOT NIET VERBROKEN

IMPORTEUR: N. V. HAGEMEIJER & Co's HANDEL MIJ — MEDAN

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

KIEKJES KUNNEN LEUK ZIJN

MAAR LEVENDE BEELDEN, FILMS VAN UW GEZIN, HEBBEN EEN HONDERDVOUDIGE BEKORING.

ZENDT EEN FILM VAN UW GEZIN EN UW LEVEN IN INDIË NAAR HUIS.

WIJ ZIJN BEREID FILMS TE VERVAARDIGEN, VOOR HEN DIE GEEN TOESTEL BIZITTEN OF VERHINDERD ZIJN ZELF OPNAMEN TE MAKEN.

CINE ART STUDIO

38 HUTTENBACHSTRAAT - MEDAN

N.V. SIANTAR YSFABRIEK

IJS SODA-LIMONADES-SIROPEN

De Splitje

Subliem in smaak is split met SIANTAR — SODA

ORANJE CRUSH, LEMON CRUSH, ANANAS CRUSH, MARQUISA, UIT VERSCHE VRUCHTEN BEREID.

KRISTALIJS

N. V. IJSFABRIEK SIANTAR

DEPOTS:

MEDAN, Louisestraat 19 - Telefoon 1054
TEBING-TINGGI - Telefoon 31
T.-BALEI, Stationsweg 21 - Telefoon 41

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deli-herinnering vóór 20 jaar.

DE WITTE DUIF EN DE BRUINE MAKKER.

ONDERSTAAND verhaal is absoluut historisch, zonder eenige toevoeging. Niet dat mijn andere verhalen op fantasie berustten, al verkeerde ik vaak door mijn werkkring in hoogere sfeeren, maar daarin wordt wel eens gecombineerd, om zoodoende een smakelijker geheel te scheppen, waar niemand nadeel van heeft en naar ik hoop den lezer slechts voordeel. Overigens steekt er in het gewone leven zooveel vaak onopgemerkte humor- en ook tragedie — dat men heusch niet maar al te dikwijls onlogisch en onnatuurlijk tot fantaseeren behoeft over te gaan. Ik meende echter in dit geval de verzekering van absolute zuivere waarheid te moeten geven, daar anders het feit geen waarde zou hebben.
Mijn spiegelaar Djabar was zoo juist met de post bovengekomen op den bijna 2200 meter hoogen Goenoeng Soeroengan. Het was de Hollandsche mail, waaronder ook een brief van thuis. Vlug opengemaakt, want de berichten van den laatsten tijd waren minder geruststellend. Bij lezing nam mijn hoop op een goede wending toe, haast leken mij de berichten te mooi. En dat zou zoo blijken te zijn. Want uit den grooten brief viel een klein stukje papier, waarop werd medegedeeld, dat alles wat geschreven was niet overeenkwam met de werkelijkheid, doch om de patient, die den brief had willen lezen, te ontzien, was de waarheid tekort gedaan. En de raad was zoo

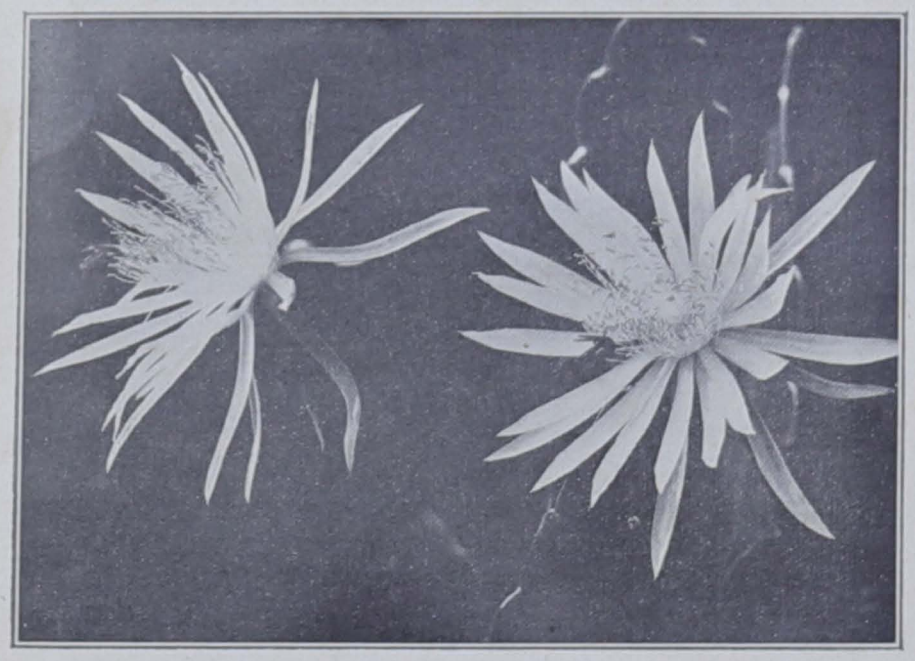

De „Koningin van den Nacht" (Bloem en Foto : v. B.F. Lantzius Beninga)
„Es ist ein Ros entsprungen wohl in der dunklen Nacht"

vlug mogelijk over te komen, wilde er nog van een allerlaatst weerzien sprake kunnen zijn. Een tevens ontvangen schrijven van den ouden huisdokter bevestigde helaas een en ander.
Djabar werd geroepen. „Eet vlug dan moet je dadelijk weer weg, een telegram, jang perloe sekali". En ik legde hem de situatie uit en deelde hem tevens mee dat dit telegram een verzoek inhield voor een kort verlof.
Nog geen tien minuten later stond Djabar, nauwelijks een half uur weg op den top na zijn tweedaagschen marsch, alweer voor mijn hut, met een kort : Soedah klar, toewan. En nu zou het geen tweedaagschen marsch zijn, doch een vijfdaagschen naar Pematang Siantar en verder door naar den toewan chef te Medan. Een paar dagen later daalde kalm een ander den top af, om te Balige het telegrafisch antwoord in ontvangst te gaan nemen, waarbij den postambtenaar aldaar gevraagd werd de inhoud van het telegram aan den spiegelaar te willen bekend maken.
Op zeker punt van het pad, ongeveer een uur of vier loopen van Balige, bereikte dit een zadel in het randgebergte, hetwelk de inzinking, waarin het Tobameer gelegen was, omgaf en dit punt was vanaf den Soeroengan waar te nemen. In geval van gunstig antwoord moest mijn spiegelaar vanaf deze plek — natuurlijk alleen mogelijk bij onderling gezichtsverband, dus bij onbewolktheid en zon — mij het teeken 15 (kom bij me) met zijn heliotroop seinen. Dat spaarde den tijd van het verder naar mij toekomen uit. Volgens berekening kon ik dit teeken Zondagmorgen omstreeks tien uur ontvangen en had, om dadelijk te kunnen vertrekken reeds daags te voren een zestal flinke dragers uit Hoeta Pagar Batoe boven op den top laten komen.
Het werd Zondag. En natuurlijk veel te vroeg stond de lange kijker gericht op het afgesproken punt. Het werd tien uur, elf uur, maar van een spiegel geen sprake. Twaalf uur ging voorbij, nog niets en toen het ook een uur was geworden, gaf ik voor dien dag de hoop op.
Daar op eens verschijnt een groote vogel boven den top, hetgeen ik in mijn hut zittende bemerkte, doordat de kippen onrustig werden. Reeds eenige keeren toch waren deze door een kiekendief geattakeerd. Ik nam mijn geweer, ontdekte den vogel en legde aan. Op dat moment zag ik dat het geen kiekendief was, doch een prachtige groote witte duif. En hoe het verder in me opkwam, kan ik niet verklaren, maar meteen schoot het me door het hoofd : een duif, een bode. Ik liep naar den nog steeds gerichtstaanden kijker, keek er door, zag een spiegel en telde van een tot en met vijftien flikkeringen. Het afgesproken teeken : Verlof toegestaan, hetwelk, daar ook wij zon hadden, dadelijk voor begrepen en ontvangen terug werd gegeven. Een kwartier daarna waren wij onderweg, want de Hoeta Si Tonggi Tonggi kon, al was het laat, dien dag nog gehaald worden, en het was zaak geen tijd te verliezen.
Op zenuwen kan men goed loopen. Niettegenstaande mijn reeds drie maanden achtereen boven zitten, volbrachten we de afdaling nog bij daglicht en begunstigd door heldere maan, kwamen we om half acht in de kampong aan, waar we een onderdak vonden in een ons dadelijk afgestane woning. Toen eerst bemerkte ik hoe enorm moe ik was en hoe flauw. Want door alle emotie, het telkens opnieuw uitkijken naar het te verwachten teeken, had ik dien dag niet gegeten en door het late uur van afmarsch had ik daar ook geen tijd meer door willen verliezen. Wat me nu opbrak.
„Had ik maar eerst gegeten", liet ik me ontvallen. „Ik heb opgemerkt, dat de toewan den geheelen dag boven nog niet gegeten had en heb daarom het eten maar uit de keuken gehaald en meegenomen", zei daarop de mij vergezellende oude spiegelaar Soetan Djain. En hij reikte mij de gevulde etensdrager.
Van slapen kwam echter niets. In het huis naast het onze was een krankzinnige jonge vrouw opgesloten, die aldoor gilde en trapte en bonsde op den houten vloer en tegen den houten wand van haar gevangenis. Een angstig, treurig geluid, hetwelk een diep medelijden opwekte voor de ongelukkige, maar niet direct kalmeerend op ons, daar niet aan gewend zijnde aanhoorders, werkte.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deli-herinnering vóór 20 jaar.

DE WITTE DUIF EN DE BRUINE MAKKER.

ONDERSTAAND verhaal is absoluut historisch, zonder eenige toevoeging. Niet dat mijn andere verhalen op fantasie berustten, al verkeerde ik vaak door mijn werkkring in hoogere sfeeren, maar daarin wordt wel eens gecombineerd, om zoodoende een smakelijker geheel te scheppen, waar niemand nadeel van heeft en naar ik hoop den lezer slechts voordeel. Overigens steekt er in het gewone leven zooveel vaak onopgemerkte humor- en ook tragedie — dat men heusch niet maar al te dikwijls onlogisch en onnatuurlijk tot fantaseeren behoeft over te gaan. Ik meende echter in dit geval de verzekering van absolute zuivere waarheid te moeten geven, daar anders het feit geen waarde zou hebben.
Mijn spiegelaar Djabar was zoo juist met de post bovengekomen op den bijna 2200 meter hoogen Goenoeng Soeroengan. Het was de Hollandsche mail, waaronder ook een brief van thuis. Vlug opengemaakt, want de berichten van den laatsten tijd waren minder geruststellend. Bij lezing nam mijn hoop op een goede wending toe, haast leken mij de berichten te mooi. En dat zou zoo blijken te zijn. Want uit den grooten brief viel een klein stukje papier, waarop werd medegedeeld, dat alles wat geschreven was niet overeenkwam met de werkelijkheid, doch om de patient, die den brief had willen lezen, te ontzien, was de waarheid tekort gedaan. En de raad was zoo

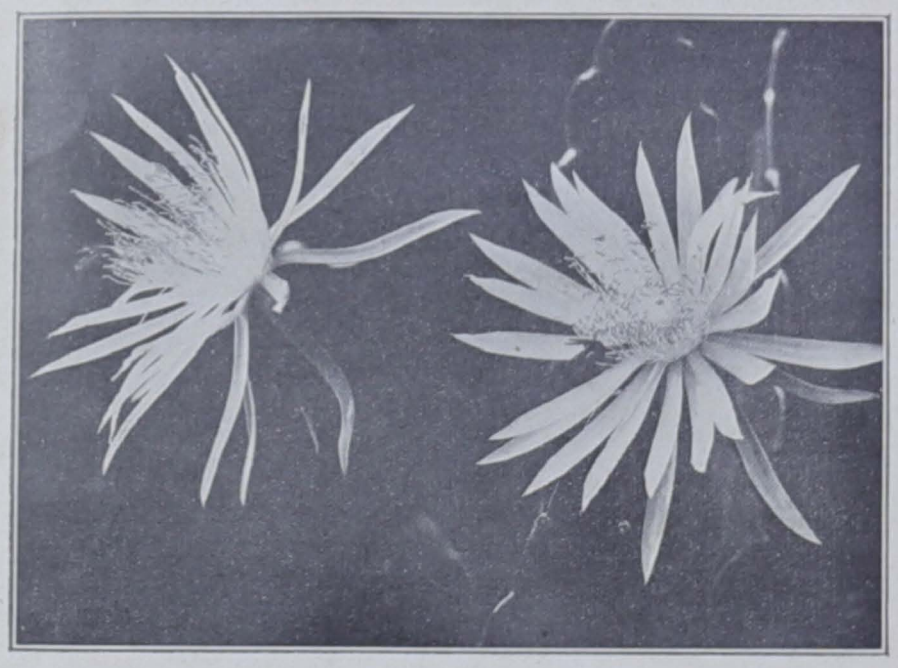

De „Koningin van den Nacht" (Bloem en Foto : v. B.F. Lantzius Beninga)
„Es ist ein Ros entsprungen wohl in der dunklen Nacht"

vlug mogelijk over te komen, wilde er nog van een allerlaatst weerzien sprake kunnen zijn. Een tevens ontvangen schrijven van den ouden huisdokter bevestigde helaas een en ander.
Djabar werd geroepen. „Eet vlug dan moet je dadelijk weer weg, een telegram, jang perloe sekali". En ik legde hem de situatie uit en deelde hem tevens mee dat dit telegram een verzoek inhield voor een kort verlof.
Nog geen tien minuten later stond Djabar, nauwelijks een half uur weg op den top na zijn tweedaagschen marsch, alweer voor mijn hut, met een kort : Soedah klar, toewan. En nu zou het geen tweedaagschen marsch zijn, doch een vijfdaagschen naar Pematang Siantar en verder door naar den toewan chef te Medan. Een paar dagen later daalde kalm een ander den top af, om te Balige het telegrafisch antwoord in ontvangst te gaan nemen, waarbij den postambtenaar aldaar gevraagd werd de inhoud van het telegram aan den spiegelaar te willen bekend maken.
Op zeker punt van het pad, ongeveer een uur of vier loopen van Balige, bereikte dit een zadel in het randgebergte, hetwelk de inzinking, waarin het Tobameer gelegen was, omgaf en dit punt was vanaf den Soeroengan waar te nemen. In geval van gunstig antwoord moest mijn spiegelaar vanaf deze plek — natuurlijk alleen mogelijk bij onderling gezichtsverband, dus bij onbewolktheid en zon — mij het teeken 15 (kom bij me) met zijn heliotroop seinen. Dat spaarde den tijd van het verder naar mij toekomen uit. Volgens berekening kon ik dit teeken Zondagmorgen omstreeks tien uur ontvangen en had, om dadelijk te kunnen vertrekken reeds daags te voren een zestal flinke dragers uit Hoeta Pagar Batoe boven op den top laten komen.
Het werd Zondag. En natuurlijk veel te vroeg stond de lange kijker gericht op het afgesproken punt. Het werd tien uur, elf uur, maar van een spiegel geen sprake. Twaalf uur ging voorbij, nog niets en toen het ook een uur was geworden, gaf ik voor dien dag de hoop op.
Daar op eens verschijnt een groote vogel boven den top, hetgeen ik in mijn hut zittende bemerkte, doordat de kippen onrustig werden. Reeds eenige keeren toch waren deze door een kiekendief geattakeerd. Ik nam mijn geweer, ontdekte den vogel en legde aan. Op dat moment zag ik dat het geen kiekendief was, doch een prachtige groote witte duif. En hoe het verder in me opkwam, kan ik niet verklaren, maar meteen schoot het me door het hoofd : een duif, een bode. Ik liep naar den nog steeds gerichtstaanden kijker, keek er door, zag een spiegel en telde van een tot en met vijftien flikkeringen. Het afgesproken teeken : Verlof toegestaan, hetwelk, daar ook wij zon hadden, dadelijk voor begrepen en ontvangen terug werd gegeven. Een kwartier daarna waren wij onderweg, want de Hoeta Si Tonggi Tonggi kon, al was het laat, dien dag nog gehaald worden, en het was zaak geen tijd te verliezen.
Op zenuwen kan men goed loopen. Niettegenstaande mijn reeds drie maanden achtereen boven zitten, volbrachten we de afdaling nog bij daglicht en begunstigd door heldere maan, kwamen we om half acht in de kampong aan, waar we een onderdak vonden in een ons dadelijk afgestane woning. Toen eerst bemerkte ik hoe enorm moe ik was en hoe flauw. Want door alle emotie, het telkens opnieuw uitkijken naar het te verwachten teeken, had ik dien dag niet gegeten en door het late uur van afmarsch had ik daar ook geen tijd meer door willen verliezen. Wat me nu opbrak.
„Had ik maar eerst gegeten", liet ik me ontvallen. „Ik heb opgemerkt, dat de toewan den geheelen dag boven nog niet gegeten had en heb daarom het eten maar uit de keuken gehaald en meegenomen", zei daarop de mij vergezellende oude spiegelaar Soetan Djain. En hij reikte mij de gevulde etensdrager.
Van slapen kwam echter niets. In het huis naast het onze was een krankzinnige jonge vrouw opgesloten, die aldoor gilde en trapte en bonsde op den houten vloer en tegen den houten wand van haar gevangenis. Een angstig, treurig geluid, hetwelk een diep medelijden opwekte voor de ongelukkige, maar niet direct kalmeerend op ons, daar niet aan gewend zijnde aanhoorders, werkte.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het was dan ook geen wonder, dat we voor dag en dauw alweer op weg waren, met mijn trouwe dragers van Pagar Batoe, die me beloofd hadden mij te zullen brengen tot waar ik zonder oponthoud vervangers kon krijgen.
Dien dag was Balige ons doel. Het lag wel uit de marschrichting naar Medan, maar het was mogelijk daar een stoombootje te krijgen, waarmede we het Tobameer konden oversteken, zoodoende tijd en krachten uitsparend. Te Si Bidé ontmoetten we den spiegelaar, die mij het sein 15 den vorigen dag vanaf het zadel had gegeven. „Heb je lang opgeroepen en verbinding gezocht?" vroeg ik hem. „Neen, toewan, ik heb dadelijk na het bereiken van de door U aangegeven plaats mijn spiegel opgesteld, gericht en opgeroepen. Dadelijk kreeg ik Uw spiegel terug, gaf het sein, slechts een enkele keer en ik ontving het als begrepen per omgaande terug."

Hier staan wij, m. i. voor een der raadsels, waarvoor wij eenvoudige stervelingen geen oplossing weten. In dit geval toeval? Maar dan in ieder geval een verduiveld toeval. Het geven van zulk een sein duurt evenveel tellen als teekens, vordert dus slechts een vijftien seconden, welk tijdsverloop in vergelijking van de groote tijdspeeling waarin het verwacht kon worden—die welke in verband met den dagenlangen marsch van den looper naar Medan wel dagen kon bedragen—oneindig klein genoemd mag worden. Het verschijnen van een duif, waar ik niet naar gekeken zou hebben, wanneer ze niet zoo laag langs den top was gevlogen, dat de kippen er bang door werden en waardoor ik in de meening kwam met een roofvogel te doen te hebben, riep plotseling voor mijn geest de herinnering aan de ouderwetsche nieuwsgroeten, waarop zoo'n beest was afgebeeld met een kaartje om den hals, en dit gecombineerd met dezelfde vogel in zijn functie van postduif, gaf mij het idee: „*tijding*", hetwelk waar bleek te zijn.

Ik voor mij geloof, dat wij menschen beschikken over een zintuig, hetgeen zich een heel enkele maal, onder bepaalde omstandigheden, vooral wanneer we in zeer gevoelige stemming, hetzij door angst of anderzins, zich openbaart, doch dat wijzelf niet of nog niet weten aan te wenden. Elders vermeldde ik staaltjes van gedachten overbrengen of toestanden voelen over zeer groote afstanden, meegemaakt gedurende mijn rimboetochten, welke ik ook niet anders weet te verklaren dan door het aannemen van gelijkgestemde ons nog niet bewuste zintuigen.
Toen ik in Holland zijnde het voorgevallene, hetgeen me zooals begrijpelijk, zeer getroffen had om het merkwaardige, mededeelde op een bezoek bij mijn vroegere Directrice van de Zondagschool, zag deze er de Vinger Gods in, een oplossing, waarvoor ik me onbevoegd moet verklaren.
Ik zou hier mijn schets De *Witte Duif* kunnen eindigen, daar het treffende, hetgeen ik wilde mededeelen, nu den lezer bekend is geworden. Maar eenmaal onderweg zijnde, wil ik toch maar doortippen op mijn Corona, evenals ik indertijd op mijn beenen moest doen om Balige te bereiken, temeer daar het mij gelegenheid zal bieden nog weer eens te laten uitkomen, wat Inlandsche personeel voor zijn toewan kan over hebben, en wat je als rimboe menschen zooals samen doormaakt, met als natuurlijk gevolg een nauw contact en dus een elkaar begrijpen en waardeeren, ook al is de afstand door positieverschil zeer groot.
Toen we 's avonds na een marsch van dertien uren te Balige aankwamen, bleek de controleur niet ter plaatse en dorst men mij het bootje, waarmede ik den volgenden morgen vroeg het meer moest oversteken naar de zijde van S.O.K. niet te geven. Het is een meermalen door mij waargenomen feit, dat niemand iets durft van het personeel, wanneer de chef niet aanwezig is, een gevolg van het steeds maar laten werken op printah, zoodat alle zelfstandigheid grondig genekt wordt. Welke toestand me in dit geval noodzaakte het bootje eenvoudigweg te requireeren. Mijn Berg-Batakkers, die nog nooit op het water geweest waren, maakten een vrij zwaren waterdoop mede, want gedurende den oversteek kwam er een plotselinge storm opzetten, welke het meeroppervlak tot zware golven opzwiepte.
Met moeite konden we schuil gaan achter een tandjong, waar we op beter weer moesten wachten en na een daardoor vrij lange meerreis, bereikten we den overwal. Daar begonnen we met den klim tegen den ook hier een vijfhonderd hoogen bergwand, doch lust om van de mooie uitzichten naar beneden te genieten, bestond er deze keer niet. De kam werd bereikt, een flauwe daling ving aan en tot onze groote vreugde ontdekken we een kleine Batakkampong, waar we aflossers voor de dragers hoopten te kunnen krijgen. Naderbij gekomen, scheen de kampong als verlaten. Doch de praktijk had me geleerd, dat schijn bedriegt en dat de Batakkers zeer sterk waren in het verstoppertje spelen. Een meer dan oud mannetje kwam uit een der huizen en werd aangeklampt. In zijn hoofddoek staken allerlei bladen en bloemen. Dit beteekende obat, de man was dus ziek. Een lichtpunt, niet voor hem, maar voor mij, dit feit toch bood me de gelegenheid te helpen om .....daarna geholpen te worden.
Ik vroeg om dragers. Orang tida ada, het gewone verhaal, hoewel zooals dit keer bij mijn komst midden op den dag, als de menschen naar de velden en tuinen zijn, het best de waarheid kon zijn. Ik was echter niet in een stemming om het bij dit orang tida ada zonder meer te laten en besloot over te gaan tot de indirecte methode. „Ben je ziek, wat scheelt er aan?" vroeg ik, de dragerskwestie als het ware afgehandeld voorstellend. Badan samasekali sakit, kwam er heesch uit. Boeka trommel obat, Djain, Toen Djain hiermede bezig was, vertoonde zich, waarschijnlijk afgekomen op ons spreken, ook een oud vrouwtje in de deuropening. Ik wenkte haar naderbij te komen en na het aannemen van de flesch, besmeerde ik den arm van het oude baatje met kajoepoetieolie, pakte het rimpelige vrouwenhandje en wreef dit over de ingesmeerde arm heen en weer, het daarna op mijn eigen arm wat krachtiger voordoend.
„Als jij me nu zes dragers geeft, vriendje, krijg jij de geheele flesch met obat om je lekker te laten wrijven, vertelde ik het oude heertje, dat bleek de kapala te zijn. Na wat in zichzelf gemopper en overweging wat hij zou doen, ging hij in de richting van een der huizen, waarin hij verdween. Er kwam niets en niemand te voorschijn, maar ik hoorde stemmen, meerdere, dus mijn vermoeden was juist geweest: Orang ada. Na een kwartier had ik m'n aflossing bijeen, ze kregen elk hun vrachtje op den schouder en Djain marcheerde met hen af. Toen ik het troepje achter den eersten heuvelrug verdwijnen zag, gaf ik den kapala z'n obat en m'n zegen en ging de dragers achterna, waarmede dus weder een episode van den tocht was afgesloten.
Zoo ging het verder tot de kleine hulppassanggrahan te Tiga Dolok (Loeboek). Nog vergat ik te vermelden, dat ik vanuit Balige den controleur van Pematang Siantar telegrafisch verzocht had een karretje te stationeeren, daar waar het pad van Tiga Dolok den grooten rijweg Seriboe Dolok - Pematang Siantar bereikt, van welk punt het nog twee uurtjes, was wat veel zegt.
Er restte nu dus nog de laatste etappe te voet.
„Djain, ik ga dadelijk door, blijf jij nu maar hier achter om uit te rusten en trek dan kalmpjes aan naar Medan. „*Tida, toewan*, was het antwoord, *het is hier gevaarlijk loopen 's nachts, want er komen tijgers voor en verder hebt U allemaal vreemde dragers, die liever niet meegaan als wel, ik ga met U mee*" En of ik al beweerde, dat ik niet bang was, het gaf me niets, Djain bleef er bij, dat hij mee moest.
Zoo vertrokken we opnieuw om zes uur. Dat laatste rustje had Djain geen goed gedaan, want bij groote vermoeidheid en het nog niet bereikt hebben van het doel, is het beter

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

langzaam door te gaan, dan rust te nemen, het weer op gang komen is dan zwaar. Ter wille van mijn beschermer was ik dan ook al heel gauw verplicht het tempo niet onbelangrijk te matigen. Wat de moed er in hield, was de gedachte, dat we steeds nader kwamen bij den driesprong, waar we tesamen in het karretje zouden kruipen, met de vracht waar het geld in zat. De overige barang, daar moesten dan de vreemde dragers maar verder voor zorgen en als ze het niet deden, dan zou ik dat maar beschouwen als noodlot. Maar alles zou anders loopen, zooals het in je triangulatieleven nooit uitkomt omdat je met alles meer dan afhankelijk bent van allerlei omstandigheden en personen, die je niet kunt uitschakelen. Het was twaalf uur's nachts, toen we het lang verbeide punt eindelijk bereikten. Doch hoe we ook keken en riepen, we zagen niets en kregen geen geluid. Er was geen karretje.

Loopen in het terrein langs slechte paden is niets, je weet, dat je niet rijden kunt, dat je loopen moet. Maar tippelen langs een rijweg en dan doodmoe is meer dan hatelijk. Nu Djain de ruimte had op den breeden weg, slingerde de oude baas zoodanig, dat als ik niet beter geweten had, ik hem sterk verdacht zou hebben van een al te veel in het glaasje te hebben gekeken. Ik gaf hem nu maar een arm om hem in de richting te houden, ter praktische uitvoering van het axioma dat de rechte lijn de kortste is.

Arm in arm arriveerden we over tweeën te Siantar na een tocht van 21 uren.

„En hebt U het karretje gevonden?" vroeg me den volgenden morgen de controleur. „Was 't maar waar", zei ik. „Hoe dan?" „Er was geen karretje." „Wel drommels, ik heb de strenge order gegeven, dat de man U moest wachten, hoe laat het ook werd en gezegd dat er behoorlijk voor betaald zou worden, ook voor het wachten.

Toen werd de bewuste koetsier geroepen. En wat bleek? Hij had inderdaad gewacht tot half elf en zou ook verder zijn blijven wachten, indien er niet uit de richting Seriboe Dolok een Mas Oppas was gekomen, die bevolen had hem te rijden naar Siantar. Hij had daarop medegedeeld, waarvoor hij daar wachtte, waarop Heer Mas had gezegd: „O die toewan komt vandaag niet meer, daarop behoef je niet langer te wachten? En aldus was geschied, welk verhaal bij nader onderzoek volkomen volgens de waarheid bleek te zijn. Dien dag telde het gouvernement een Mas Oppas minder.

Toen ik dadelijk na aankomst van het korte verlof opnieuw het terrein inging en tegen het vallen van den avond in diezelfde hulppasanggrahan Tiga Dolok moest overnachtten, ontdekte ik boven op een wel twintig meter hooge stelling een spiegelaar, zijn heliotroop bedienend. Nadat de zon achter de bergen verdwenen was, daalde de man van zijn hooge zitplaats af en kwam naar de pasanggrahan. Het bleek mijn vriend Djain te zijn, nu aan een collega toegevoegd. Toen hij me gewaar werd, kwam hij dadelijk op mij af en zijn eerste woorden waren: „*Bagimana Njonja Besar di Negeri Blanda*"?

Gaf het gedeelte *De Witte Duif* iets weer omtrent een onzichtbaren band, het laatste gedeelte over *Den Bruinen Makker* doet nog weer eens uitkomen, welke zichtbare en merkbare band er tusschen Oost en West kan bestaan en bestaat, als er, zooals met ons rimboemenschen het gaval is, maar voldoende persoonlijk contact, voldoende meemaken en meeleven met elkaar bestaat.

L. H. C. HORSTING.

THE Christmas Season now is here,
With its message of good cheer,
To the young come lots of Toys,
Happy girls and happy boys!
The older ones with much goodwill,
At Christmas time their hearts o'erfill,
Wishes, thoughts, the most Sincere,
To their friends, both far and near,
To the lonely, sad and weary
Christmas maybe not so cheery,
But mem'ries come with healing wings
To whisper tender bygone things.
And so the Christmas bells do ring —
And this the message that they bring.
Peace and goodwill to everyone
Good Health, much joy and lots of fun.

R.

MEDAN, XMAS 1933.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Een Kerstavond vol verrasingen.

HET was een zot geval, dat onverwachte telefoontje van Belzebus. Wij stonden n.l. niet wat men noemt op een telefoon-basis. En heelemaal niet op een intiem-souper-grondslag. Hij had me zoo juist uitgenoodigd tot een intiem kerst-souper bij hem thuis!

Belzebus was een brave man en een zeer welgedaan mensch. Hij was niet minder dan agent van de voornaamste Bank ter plaatse en genoot als zoodanig een plaats en aanzien in de plaatselijke Indische samenleving, welke vèr uitging boven de stoutste toekomst-droomen van zijn eenvoudige ouders. Als ik me niet vèrgis ging die plaats zelfs uit boven wat Belzebus zelf van de toekomst gedroomd had. Door een bijna spreekwoordelijke veine echter en door den steun van een directie-lid, bij wien hij geen kwaad kon doen was hij omhoog gevlogen, tot zijn eigen verlegenheid en schuchterheid doch tot intens genoegen van zijn ambitieuze vrouw, die het alles toeschreef aan de voortreffelijke bankiers begaafdheid van haar man. Zoo verkeerden dus de Belzebussen in een geheel anderen kring dan ik, die maar een eenvoudig journalist was zonder veel kans op torenhooge promoties en dikke tantièmes en andere prettige dingen, inhaerent aan het bankleven.

Toch had ik nog wel eens te doen met Belzebus en hem daarbij leeren kennen als een man, die beter en flinker was, dan zijn aangeboren schuchterheid gedoogde en die, mits zijn vrouw er niet bij was, zich tot een gezellige vroolijkheid en zelfs uitgelatenheid wist op te werken, slechts getemperd door de gewisheid van het onherroepelijk volgend echtelijk wederzien. Zoo kwam het, dat hij zich nog wel eens met ons vroolijk Zaterdagmiddag clubje encannailleerde, zooals zijn vrouw het zou genoemd hebben als ze hem ontdekt had. En door die spaarzame ontmoetingen hadden wij die graad van vertrouwelijkheid bereikt, welke den afstand van posities verdoezelde.

Maar dat hij me telefonisch zou uitnoodigen voor een soupertje ten zijnen huize, heel intiem, heel knus („m'n vrouw is boven met de kleine en ik heb het vandaag op het kantoor nog te druk om vóór het diner in Pastelagi, het hotel boven, te zijn. Ik doe het dus morgenochtend maar kalmpjes aan. Ik vind die Zaterdag voor Kerstmis alléén echter een avond om op te schieten. Kom me als je kunt gezelschap houden bij een klein soupertje. Hans Rosta en Karel Klams komen ook") aan die mogelijkheid had ik zelfs nooit gedacht.

Hoe ter wereld kwam hij Hans Rosta en Karel Klams uit te noodigen? Hans en Karel behoorden tot de laatste resten van een dier vele Nederlandsche tooneelgezelschappen, die in Indië op tournee zijn geweest en dien Zaterdagavond zouden zij optreden. Op Hans waren alle oneerzame en eerzame mannen stom-verliefd en in zoover was het geen wonder, dat ook Belzebus door een dal van verliefdheden ging. Ik had echter van hem niets gehoord. Wel van de dwaasheden, die een zijner collega's uithaalde om bij Hansje in den geur te komen. Op de soos wist men nauwkeurig den prijs der bloemen te vertellen, welke hij haar schonk en der dure blijvende geschenken. Dat Belzebus tot dergelijke zotte dingen zou komen leek eenvoudig uitgesloten.

Toen ik echter mijn licht eens opstak bleek me, dat hij geen voorstelling van het gezelschap had overgeslagen, hetzij in de stad zalf, hetzij in den omtrek. Hij deed echter al die dingen op de ietwat verlegen, bescheiden wijze, welke zijn geheele optreden kenmerkte en zoo kwam het, dat men geen oogenblik hem betrokken had in de dagelijksche gesprekken over Hansje. Van zijn tweeden man echter hoorde ik, dat Hansje en Karel nog al eens bezoeken op zijn kantoor aflegden. En ook vernam ik, dat hij oorspronkelijk van plan was geweest een week vóór Kerstmis met zijn vrouw en kind naar boven te gaan tot drie dagen na Kerstmis. Plotseling echter had hij die vacantie gecanceld en was zijn vrouw alleen gegaan.

Belzebus had het dus ongetwijfeld te pakken. Toen ik ten overvloede tegen Karel Klams opbotste op het borreluur dien Zaterdag vernam ik de rest. "Smoor, stapel, besjokken, dol, krankzinnig, tot over z'n ooren", vertrouwde Karel me toe, met z'n oogen half dichtgeknepen en z'n hoofd scheef. „Maar geen kwaad bij", liet hij er haastig op volgen als om zichzelf te bedotten. „Het wordt zelfs een beetje vervelend van louter kuischheid en eerbaarheid. En ook toch wel een beetje gevaarlijk misschien." Hij dronk z'n glas leeg en liet me dat goed merken. Toen het om te vullen door den jongen weg was gehaald ging hij verder: „Gevaarlijk kan het worden. Je kent Hansje, hè? Een prachtvrouw en laat haar maar schuiven. Zoolang de hofstoet, die naar haar gunsten dingt nu maar van het gewone slag is, met een beetje louche achtergedachten, met plannetjes en stoute bedoelingen, dan is er geen vuiltje aan de lucht. Met dat soort kan ze schitterend opschieten; ze houdt ze allemaal in evenwicht en als we eerdaags verder trekken, dan heeft zij een hoop mooie dingen meer in haar collectie en al die dwazen beginnen te begrijpen, dat ze zich allerzotst hebben aangesteld. Als er echter één tusschendoor loopt, die het écht te pakken heeft en die het niet onder stoelen of banken steekt; en als dat dan net nog een bankier is, die in de goeie jaren meer tonnen bij elkaar verdiend heeft dan wij guldens, dan verliest ze haar zekerheid, haar soepelheid. Prosit!" Hij maakte met z'n glaasje voor de helft korte metten.

„Kom, kom niet zoo somber", troostte ik hem.

„Ja, man, jij hebt makkelijk praten. Jij kent het tooneel-leven niet. Voor jullie allemaal ben ik niet bang. Toen jij zelf het een paar jaar geleden te pakken had....."

Ik protesteerde heftig. „Ik behoorde tot de goeien", beweerde ik.

„..... toen was het al precies als alle anderen en ik kon je gerust aan haar overlaten. Maar voor deze verlegen, blikken bankier ben ik bang."

„Als we vanavond eens een beetje tempo achter de cocktails zetten", suggereerde ik.

„Ik heb zelf voor vanavond ook een plannetje", fluisterde Karel me in. „Maar dat van die cocktails is wel goed. Dan komt hij misschien eens los want dat is het met dien kerel: hij blijft altijd dezelfde, altijd in de plooi en alleen zijn oogen staan anders dan bij de anderen." Hij dronk z'n glas leeg. „Ik moet weg", stond hij op. „A propos, brave, ik moet voor het feest van vanavond een nieuw smokinghemd en lakschoenen koopen. Kun je me misschien aan vijfentwintig gulden helpen."

Daar gesprekken met Karel Klams hierop onveranderlijk uitdraaiden was ik er op voorbereid. Ik kocht de leening voor tien gulden af; we scheidden met bedroefde gezichten. Zoo speelt men immer comedie met tooneelspelers.

* * *

Hansje overtrof zichzelf dien avond op het tooneel. Ze maakte zeker twintig nieuwe mannelijke veroveringen en verwierf zich even zooveel vijandinnen. „Is ze niet schattig, heerlijk, prachtig", vroegen frenetiek klappende heeren van niet te lagen leeftijd aan hun ega's. En de ega's knepen de lippen opeen nadat ze er tusschendoor gesist hadden, dat het allemaal

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

aanstellerij en coquetterie was. Ik zat zoo, dat ik het oog had op Belzebus en verbaasde me er niet over, dat de menschen weinig bemerkt hadden van zijn verliefdheid. Toen ik er speciaal op lette zag ik wel, dat zijn oogen Hansje niet loslieten maar hij trok in niets de aandacht. En zelfs toen het reusachtig bloemstuk in de pauze opgedragen werd, dat het eenige was waaraan geen kaartje zat en zonder twijfel van hem afkomstig was, een zoo pompeus stuk, dat de hoofden in de zaal onmiddellijk bij elkaar gestoken werden, verraadde de bankier door geen enkele reactie, ook niet op Hansje's bijna onmerkbare hoofdneiging in zijn richting, dat er iets gebeurde dat hem betrof.

In de pauze ging ik, als gewoonlijk even naar achteren en sprak er Hansje in een betooverend négligé. „Alleen voor mijn oude liefdes", zei ze me, met het pruimemondje, dat altijd zulke verleidelijke rimpeltjes in haar lippen trok. „Zoo hebben oude liefdes toch nog één privilege in dit leven", pruilde ik. „A propos, we soupeeren vanavond samen, hè?"

„Ja, bij die goeien Belzebus" zei ze, zich voor haar kaptafel zettend. „Hij is werkelijk verbazend goed voor me. Heb je dat bloemstuk gezien?"

„Ik heb het gezien", antwoordde ik," maar ik geloof, dat ik de eenige in de zaal was, die begreep, dat het van hem afkomstig was".

Ze knikte. „Hij is discreet tot in het overdrevene", zei ze toen. „Maar van avond krijg ik hem toch uit zijn tent. Ik heb een verrassinkje voor hem in het vet . . . ."

Toen ik langs de donkere gangen van het tooneel en de vervelooze trap naar de zaal terugliep schoot me pas te binnen, dat Karel Klams me iets dergelijks had gezegd. Het beloofde dus een avond met verrassingen te worden. En ik kwam met leege handen. Ik was maar een kennis op een afstand van den braven Belzebus, die om God mag weten welke reden uitgenoodigd was.

Ik was korten tijd verliefd geweest op Hansje, ten detrimente van mijn tractement, ik mag wel zeggen van eenige maanden tractement. En ik mocht Karel Klams bij gelegenheid zijn glas laten vullen en hem bij eventueel afscheid veelvouden van vijf gulden leenen. Wat zou ik dit zonderling Kerstavondgezelschap voor verrassingen bereiden?

Toen ik in de vrijwel ledige tooneelzaal kwam zag ik het eerst Belzebus, die klaarblijkelijk naar mij liep te zoeken. Zijn aangelaat helderde zichtbaar op, toen hij me zag. „Ik heb je overal gezocht," zei hij. „Ik heb een razenden zin in een splitje en er staan allerlei mediocre menschen om de bar." Ik voelde mij hoogelijk gevleid niet tot de mediocre menschen gerekend te worden. We wisten ons een splitje te verschaffen in de verlaten biljartzaal en ik legde uit: „In de pauzes van tooneelvoorstellingen is het mijn vast principe even naar achteren te gaan. Wij journalisten moeten zooveel historisch klerkenwerk doen, dat we hoognoodig de band met de artisten moeten levend houden. Bovendien is het achter de coulissen altijd belangwekkend. . . . ."

„Ik ben er nooit geweest", zei Belzebus, bijna bedroefd.

„Wat niet is kan komen", troostte ik hem. „Denk aan doctor Immanuel" uit de „Blaue Engel." Welk een geluk werd hem niet „beschoren, toen zich de coulissenwereld voor hem opende".

Belzebus lachte als een boer die kiespijn heeft maar iets moest ik toch voor mijn avondje hebben. We dronken nog een splitje en ik informeerde naar het soupeetje. „Het wordt dik in orde", zei Belzebus. „Bubbels zorg ervoor (Bubbels was het Grand Hotel ter plaatse met drie echte koks uit Europa) en ik heb zelfs de eerste zaalchef weten te veroveren".

„En dat op een avond vóór Kerstmis" vroeg ik verbaasd.

„Je staat werkelijk versteld wat je voor betrekkelijk weinig geld gedaan kan krijgen", zei Belzebus eenigszins als een jongetje, dat voor het eerst met een kwartje zakgeld de straat op was gestuurd. „Maar dit wordt een zeer bijzondere avond. Je moet weten — maar in diep geheim, Heintje — (ik viel bijna om: Belzebus die mij Heintje noemde, mijn kegelnaam, mijn Zaterdagnamiddagborrelnaam, mijn naam uit de donkerste tijdperken van mijn stoutste exploiten) ik heb een groote verrassing voor vanavond bereid."

We zatten op een van die estrades, waaraan sommige biljartzalen laboureeren, die gebrek aan ruimte hebben en het kwam daardoor, dat mijn stoel natuurlijk met een voorpoot ernaast schoot en ik er aftuimelde. Toen ik weer zat herhaalde ik als in trance: „een verrassing, zei je?"

„Een reuze verrassing. En ik heb jou er als journalist bij genoodigd opdat ik zeker zal zijn, dat het niet verder komt dan de muren van mijn woning."

„Wel verdijd", viel ik uit.

„Een beroep op je eer als journalist, m'n waarde," zei Belzebus en ik begreep opeens dat de directeur, die hem zoo met een Piccardvaard omhoog had gedreven niet gek was.

* * *

Dat werden dus drie verrassingen. Ik zou wel een armoedig figuur slaan temidden van al deze verrassende en verraste lieden. Maar we dronken nog een splitje en Belzebus zei: „Kom naast me zitten, dan rijden we dadelijk meteen naar huis. Ik heb hun gezegd om half twaalf uit het hotel te laten halen. Niet in m'n eigen wagen natuurlijk. In de limousine van Belders (Belders was de beste autoverhuurder.)

Alles geschiedde programmatisch. Belzebus en ik waren aan onze tweede cocktail bezig (ik wist niet zeker of Karel Klams accoord was gegaan met mijn voorstel maar het kon toch geen kwaad om Belzebus een beetje uit de plooi te halen,) toen de limousine van Belders zijn zoete last bij ons deponeerde. Belzebus en ik verschoten even van kleur toen wij Hansje zagen. Was dat haar verrassing? Ze had iets zoo fijns en zoo rozezalmkleurigs aan, dat haar zóó nauw om haar onberispelijk figuur sloot, dat we allebei, zonder eenigen twijfel, als eersten indruk kregen, dat ze niets aan had. Trouwens: het bewijs was, dat Belzebus bijna instinctief naar het groote portret op een ezel in den hoek van de groote voorgalerij keek: zijn vrouw. We werden echter weer tot het leven teruggeroepen toen ze naderbijtrad en we zagen, dat het inderdaad een droom van een japon was. Karel Klams was in correct smoking maar aan zijn schoenen hadden mijn tien gulden klaarblijkelijk niet medegewerkt want ze waren bijgewerkt met inkt. Een kniesoor, die daar echter op Kerstavond op let.

We dronken cocktail. Het gesprek was veel geanimeerder, dan ik ooit van Belzebus had durven verwachten. Hij bleek met recht een geestelijke binnenvetter te zijn. Boordevol anecdoten van celebriteiten en wat daar in Indië voor pleegt door te gaan bij gebrek aan beters. Hij deed een van de vorige residenten na op een onnavolgbare manier en vertelde een paar episoden uit diens bestuursperiode, welke voor mij van de hoogste waarde waren voor een volgende gelegenheid, maar dat vertelde ik hem niet. Hij had ook onlangs nog een intiem diener gehad met den nieuwen resident en hij vertelde hoe wenig men tegenwoordig toch pleegt te letten op de standing van deze heeren of op die hunner echtgenooten en haalde daar enkele kleine voorbeeldjes van aan, om te gieren.

„Mag ik even telefoneeren"? vroeg ik plotseling. Staat in de binnengalerij", zei Belzebus. Maar onder een telefoongesprek van niets schreef ik in hieroglyphen snel eenige van de meest markante dingen op. Ik zou niet de eenige zijn, die dien avond zonder verrassing naar huis ging.

Het was tijdens een hors d'oeuvre van de uitbundigheid, kleurrijkheid en innigheid van het Hooglied, dat plotseling een rauwe stem in de voorgalerij gehoord werd. Ik kende die stem, maar het schoot me niet te binnen wie het was. Belzebus'

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

jongen was naar voren gegaan en kwam terug en fluisterde iets in het oor zijns meesters. Karel Klams (ik kreeg plotseling een onaangenaam voorgevoel, dat dit zijn verrassing was!) zat met mondenvol gerookte paling. Zijn oogen gluurden naar de caviar. Overigens leefde hij althans om zoo te zien, niet. Belzebus veegde zijn mond af, zijn gezicht betrok, hij keek eens schuin naar Karel Klams. Toen stond hij op, zei met een van zijn beminnelijkste glimlachen tot Hansje: „Excuseer me even; één minuutje maar." Hij haalde wat weg uit een lade van zijn bureu, dat ik, die scherp oplette bedriegelijk veel vond gelijken op een chequeboek en verdween naar de voorgalerij. Inderdaad was hij binnen een groote minuut terug In het langsloopen gooide hij het boek weer in de lade van het bureau en hij zat weer onder ons als was er niets gebeurd. Karel Klams had nog altijd mondenvol paling en hield een waakzaam oog op de caviar.

Indien dat inderdaad als een verrassing bedoeld is, dan is het een bijzonder stille geweest, dacht ik juist, toen er weer een stem in de voorgalerij klonk: Spada! Nu vergiste ik mij geen oogenblik: dat was de stem van Belders, den autoverhuurder. Belzebus fronste de wenkbrauwen en zijn jongen kwam hem weer getrouw iets in het oor fluisteren. „Berapah?", hoorde ik Belzebus fluisterend vragen. Ik ving iets op van doewaratoes... Nu was er op het gezicht van Belzebus een trek, die ik er nog nooit op gezien had Hij nam nu ook niet de moeite naar voren te gaan. Hij liet den jongen zijn chequeboek aangeven, schreef het ding uit en liet het naar voren brengen. Karel Klams was juist bezig de caviar te attaqueeren. Even tikte Belezebus tegen zijn glas, toen zei hij:

„Voor we verder gaan wil ik even iets zeggen. Ik had dit soupeetje bedoeld als een intiem etentje, zonder rompslomp maar volkomen in orde. Het schijnt echter dat iemand aan deze tafel deze gelegenheid te baat heeft genomen om alle schuldeischers, die hij in korten tijd gemaakt heeft, dezen avond of nacht op mijn nek te sturen met de belofte, dat ik ze betalen zal. Ik moet zeggen, dat ik, als Kerstverrassing, dit niet on-origineel vind maar ik vind het zeer lastig om telkens onder deze exquise gerechten gestoord te worden. Ik stel dus voor, dat de eerste onbehouwen stem, die weer in de voorgalerij klinkt het sein voor dien gast zal zijn om er zelf op af te gaan en daarna bij mij te komen ten einde mij het bedrag mede te deelen".

Hansje had met klimmende verbazing deze speech aangehoord en haar zwarte oogen doorboorden Karel Klams. Ik zag er een woede, haat en minachting in waartoe ik haar niet in staat geacht zou hebben. Het begon interessant te worden, want juist schreeuwde er weer iemand, die in zijn jonge jaren gepruimd moest hebben: Spada? Onverstoorbaar at Karel Klams zijn mond leeg, veegde dien af, legde zijn servet op tafel, verzocht ons hem wel voor een oogenblik te excuseeren en verdween naar voren. Even daarna, als een volleerd buttler, stelde hij zich schuin achter Belzebus op en toen die vaag in die richting keek, zeide hij: „Café de Bierhal met een rekening van zesenvijftig gulden zeventig cents, meneer. Het is in orde." En onvervaard wandelde hij naar het bureau, haalde het chequeboek en legde het naast den van woede kokenden Belzebus.

Toen ook dit incident voorbij was, tikte Hansje tegen haar glas. „Het is eigenlijk veel te vroeg om nu reeds voor den dag te komen met mijn verrassing", zei ze. Ze had een lief stemmetje en Belzebus en ik hingen aan haar lippen. „Maar onze vriend Karel Klams is aan een dergelijk lange serie verrassingen begonnen, dat het misschien voor hem en ons beter is die te onderbreken door wat anders en beters". Ik zag plotseling een blik van angst en daarna van achterdocht in Karel Klams oogen komen, die niet veel goeds beloofde en onwillekeurig schoof ik wat dichter naar hem toe om op alle eventualiteiten voorbereid te zijn. „Willem—ze had nog nooit Willem tegen Belzebus gezegd en ik geloof niet dat iemand wist, dat hij behalve Belzebus ook nog Willem heette—Willem mag ik wel zeggen, hè? Je hebt ons op onze tournée zoodanig geholpen als we nog nooit geholpen zijn. Wij artisten aanvaarden zulke hulp gewoonlijk alsof dat zoo behoort maar jij hebt nog veel meer gedaan. En daarom heb ik jou vanavond nu ook eens willen verrassen. Dat was natuurlijk niet zoo heel erg gemaakkelijk want er zijn altijd nieuwsgierige menschen, die weten willen waar iets vandaan komt. (Ze gaf hem een knipoogje. Die twee waren al heel wat verder dan ik dacht, merkte ik bij mezelf op. Ik gluurde naar Karel Klams. Hij zag er op dat oogenblik werkelijk uit om bang voor te worden. Maar Hansje was heelemaal niet bang voor hem want ze keek hem onbevangen aan toen ze voortging) Karel vond het nonsens. Hij zei, dat we jou er maar mee in moeilijkheden zouden brengen. Maar als jij je chequeboek laat slingeren zullen zijn verrassingen je nog in veel grooter moeilijkheden brengen. (Ik zag hoe Karel Klams de kaken op elkaar klemde. Er ontstond een kuil in zijn gezicht, dat de uitdrukking ervan nog hatelijker maakte.) Maar ik heb toch dit voor je gekocht. Het is maar een kleinigheidje van een klein artistje en als puntje bij paaltje komt kun je altijd nog zeggen, dat je het zelf gekocht heb maar in den binnenkant van den dop heb ik wat laten grafeeren dat jouw geheim is en dat onze dankbaarheid vertolkt". Ze overhandigde hem een doosje waarin een gouden vulpenhouder.

Ik zag hoe Karel Klams half opstond, als gereed om het ding uit Belzebus handen weg te snaaien. Maar ik zag op hetzelfde oogenblik hoe Belzebus Karel, voor de vulpen uit het etui te halen aankeek met zoo'n vlijmenden blik, een blik uit zulke onmetelijke hoogten van verachting aankeek, dat Karel Klams, met een akeligen grinniklach van verlegenheid, in elkander schrompelde.

Toen Belzebus de penhouder gezien had en het inschrift in de dop gelezen had, en Hansje bedankt had, zei hij: „Nu kom ik ook maar met mijn verrassing voor den dag. (En met een hatelijk lachje naar Karel Klams:) vóór er weer misschien heeren met grocstemmen komen, die „Spada" roepen in een huis, dat zij overigens nooit durven betreden. Hansje, wij hebben veel met elkander gesproken en jij hebt me veel verteld. Uit je leven, uit je verleden....

Maar zeker niet alles", schreeuwde Karel Klams er heesch tusschen door.

„Als de heer Karel Klams niet civiel kan blijven in civiel gezelschap zal ik hem laten verwijderen" zei Belzebus koeltjes. „Ik heb je ook het een en ander verteld uit mijn leven en zoo is er tusschen ons iets ontstaan, dat ik eigenlijk in mijn leven niet meer mogelijk heb geacht. (Ik hield mijn adem in. Er gingen groote dingen gebeuren! Hansje had de handen tegen haar borst geklemd en keek hem met groote, bijna angstige oogen aan.) Dat ik niet een week voor Kerstmis naar boven ben gegaan en daar met mijn vrouw en kind gebleven tot drie dagen na Kerstmis, had niet de reden, welke mijn plaatsvervangend agent op jouw informatie heeft opgegeven, Havea. (Wist die man dan alles?) Er is op het oogenblik een echtscheidings procedure aanhangig tusschen mijn vrouw en mij. Ik ben jullie geen verklaring schuldig maar ik kan je wel zeggen, dat die toch gekomen zou zijn, misschien wat vroeger, misschien wat later, als Hansje niet hier gekomen was. Wanneer dat voorbij is (en het zal heel spoedig voorbij zijn) zal ik mijn ontslag nemen bij de Bank. Voor mijn vrouw en kind is vorstelijk gezorgd. Er blijft voor ons nog een vorstelijk deel over. Ik heb tot nu toe een vrouw gehad die me altijd opgejaagd heeft. Nooit was ik hoog genoeg. Nooit deftig genoeg. Nooit geestig genoeg en knap genoeg. Maar nu ga ik het ervan nemen. Veel reizen, veel mooie dingen zien met jou (Hansje kreeg de tranen in de oogen).....

Hij richtte zich tot Karel Klams. „Met jou hebben we eigenlijk niet veel meer te praten. Getrouwd was je niet met Hansje. Bovendien moet je maken, dat je Indië uitkomt, want de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

immigratiedienst zit op je hielen. (Hij greep in de binnenzak van zijn smoking). Ik heb hier een ticket voor je, een ticket voor de Kerstboot. Ik heb een voorgevoel, dat wanneer je met die boot meegaat je morgenavond niet gearresteerd wordt".
„Je liegt", sprong Karel Klams op. „Mij zoekt geen immigratiedienst. Ik behoef heelemaal niet weg en ik geef Hansje niet op".
„Je hebt inderdaad gelijk, dat ze Karel Klams niet zoeken", erkende Belzebus. „Maar ze zoeken een zekeren Belg, Charles Nieke....."
„Dat heb jij verteld", gilde Karel Slams tegen Hansje overstuur en hij stond op het punt een champagneglas naar haar hoofd te gooien.
„Dat heeft Hansje niet verteld want die hoort het nu voor het eerst. Maar ik heb mijn bronnen, waaruit ik veel te weten kom. Een van die bronnen was de politie, die mij enkele dingen vroeg naar aanleiding van de hulp, die ik jou, om Hansje's wil nog al eens bood. Maar al genoeg, Charles Nieke. Met dit ticket kun je morgen vorstelijk Indië verlaten en met deze geldsom (nieuwe greep in zijn binnenzak) kun je heel wat meer betalen dan je natje en droogje aan boord. Je hotel zal ik betalen. Ook de andere verrassingen, die ons nog wachten vanavond. En om je de waarheid te zeggen: we zouden verder liever alleen zijn, dwz. met ons drieën".
Het was een toeval, dat de statige zaalchef van hotel Bubbels binnenslenterde en dat op de voorgalerij even de reusachtige gestalte van den beroemden hoofdagent Stampkofski stilstond. Charles Nieke ging heen zonder een woord meer te zeggen.
„Zal hij vannacht niets doen?" vroeg ik, niet gerust.
„Hij slaapt vannacht op kosten van het gouvernement en wordt morgen aan boord gebracht en te Sabang bewaakt. Het is geen prettige geschiedenis want hij had ook zijn goede hoedanigheden maar ten slotte stond hij ons beiden in den weg, niet waar Hansje?" We klonken met elkaar. Toen voordat we onze gestoorden maaltijd voortzetten zei ik: „Maar het verneuriede haasje zit hier!"
„Jij", vroeg Hansje, schaterend.
„Natuurlijk", antwoordde Belzebus voor mij. „Geloof me kind, geen veiliger geheim, dan wanneer je een eerlijk journalist onder de gasten genoodigd hebt". En met die Kerstverrassing moest ik het doen.

HAVEA.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Oud-Hollandsch Kerstliedje.

Nu sijt wellekome, Jesus, lieven Heer,
Ghij komt van alsoo hooghe, van alsoo veer,
Nu sijt wellekome van den hooghen Hemel neer,
Hier in dit Aerdtrijck syt ghij ghesien noyt meer
Halleluja!

d'Herders op den velde hoorden een nieuwe lied,
Dat Jesus was ghebooren, sij wistent 't niet.
Gaet aan gheen der straeten en ghij sult vinden klaer
Beth'lem is de stede, daer ist 't gheschiedt voorwaer.
Halleluja!

d'Heylighe drie Koon'ghen uyt soo verren landt,
Sij sochten onsen Heere met offerhand,
Se offerden ootmoedelijck Myrr, wieroock ende Goudt,
't Eere van dat Kinde, dat alle dingh behoudt.
Halleluja!

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

L. S.

Het onderstaande verdient beslist Uwe volle aandacht. Hoe vaak gebeurt het, dat men naast de gewone kantoorschrijfmachine, ook eene machine noodig heeft met *breeden wagen*. Op Estateskantoren en op kantoren waar veel staatwerk getypt wordt, komt men *zonder* de breede wagen niet uit. En het gevolg is, dat men zich naast de gewone machine nog een groote aanschaft. Dit beteekent steeds een gevoelige uitgave, temeer in den huidigen tijd.
Om aan deze noodzakelijke aanschaffing tegemoet te komen heeft de

Rheinmetall-Schrijfmachine-Fabriek

wier schrijfmachine de

„Rheinmetall"

zich alom een zeer goeden naam wist te verwerven haar machine zóó geconstrueerd, dat de aanschaffing van eene groote machine *naast* de kleine of omgekeerd niet meer noodig blijkt te zijn. Er is slechts een *tweede wagen* noodig. Met een heel eenvoudige greep zijn beide wagens te verwisselen, welke manipulatie niet meer dan twee minuten in beslag neemt.
Verdere inlichtingen en offertes verstrekken gaarne de agenten

Boekhandel Köhler & Co.-Medan, Tel. 661-662

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

„ELECTROLUX"

DE IDEALE KOELKAST VOOR ELK GEZIN!

GEEN MOTOR
GEEN COMPRESSOR
GEEN BEWEGENDE DEELEN
IN ALLE ONDERDEELEN
KEURIG AFGEWERKT
EN GEHEEL IN OVEREENSTEMMING MET DE HOOGSTE EISCHEN, DIE UIT HYGIËNISCH OF TECHNISCH OOGPUNT GESTELD KUNNEN WORDEN.

ONOVERTROFFEN IN ABSOLUUT ZEKERE VOL-AUTOMATISCHE EN GERUISCHLOOZE WERKING.
SLECHTS OP EEN
STOPCONTACT
AAN TE SLUITEN, DOCH OOK KAN
GAS OF ZELFS
PETROLEUM
VOOR DE FUNCTIONEERING DIENEN.
GEMAKKELIJKE BETALINGSCONDITIES!

GEEN VREES MEER VOOR BEDORVEN VOEDSEL!
STEEDS ALLES VERSCH EN HEERLIJK KOEL!
IN VERSCHILLENDE MODELLEN LEVERBAAR!

ALLEENVERKOOP VOOR NEDERLANDSCH-INDIË:

N.V.
CARL SCHLIEPER
HDL. MIJ.